

GVERNUL ROMÂNIEI
OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE
ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

**RAPORT
DE ACTIVITATE
ANUAL 2011**

Cuprins

Capitolul I - Sinteza activității desfășurate în anul 2011 de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Priorități pentru viitor	3
1.1 <i>Evoluție legislativă</i>	3
1.2 <i>Evoluție instituțională</i>	3
CAPITOLUL II - Principalele direcții în activitatea de analiză și supraveghere a O.N.P.C.S.B	9
2.1 <i>Activitatea de analiză și prelucrare a informațiilor financiare desfășurată pe parcursul anului 2011</i>	9
2.2 <i>Activitatea de supraveghere în anul 2011</i>	15
CAPITOLUL III - Prevenirea și combaterea finanțării actelor de terorism și punerea în aplicare a regimului sancțiunilor internaționale	20
3.1 <i>Sinteza activităților de prevenire și combatere a finanțării terorismului și implementare a regimurilor sancțiunilor internaționale pe anul 2011</i>	20
3.2 <i>Implementarea regimurilor sancțiunilor internaționale</i>	20
CAPITOLUL IV - Cooperarea Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor cu partenerii interni și externi în anul 2011	22
4.1. <i>Cooperarea la nivel național cu instituțiile implicate în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării actelor de terorism</i>	22
4.2. <i>Cooperarea cu organismele internaționale și FIU-urile partenere</i>	24
4.3. <i>Schimbul internațional de informații</i>	30
CAPITOLUL V - Atragerea fondurilor europene cu finanțare nerambursabilă	34
CAPITOLUL VI - Activitatea de asigurare a asistenței juridice de specialitate a O.N.P.C.S.B. în anul 2011	35
CAPITOLUL VII - Resursele materiale, financiare și umane și auditul public intern în anul 2011	36
7.1. <i>Resursele materiale și financiare</i>	36
7.2 <i>Resursele umane</i>	37
7.3 <i>Auditul public intern</i>	38
CAPITOLUL VIII - Obiective strategice ale Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor în anul 2012	40
Anexa 1 – Activitatea decizională a Plenului Oficiului în anul 2011 asupra lucrărilor de specialitate	43
Anexa 2 – Raport statistic pentru perioada 01 ianuarie – 31 decembrie 2011	44
Anexa 3 – Analiza tipologiilor de spălare a banilor identificate la nivelul ONPCSB	50
Anexa 4 – Lista Memorandumurilor de Înțelegere încheiate de ONPCSB	59
Lista abrevieri	65

CAPITOLUL I - Sinteza activității desfășurate în anul 2011 de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Priorități pentru viitor

În anul 2011, obiectivul central al Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (denumit în continuare ONPCSB sau Oficiul/Unitatea de Informații Financiare a României/FIU România) a vizat implementarea Planului de acțiune pentru aplicarea Strategiei¹ Naționale de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

ONPCSB și-a îndreptat eforturile, în perioada de referință, pentru *consolidarea capacității sale operaționale, premisa necesară funcționării sistemului instituțional de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, dar și pentru întărirea cooperării cu toate autoritățile de aplicare a legii și conștientizarea entităților raportoare, precum și supravegherea acestora, potrivit legii.*

1.1 Evoluție legislativă:

În plan legislativ, anul 2011 se remarcă prin adoptarea de către Parlamentul României a **Legii de aprobare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 53/2008** pentru modificarea și completarea Legii nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, respectiv Legea nr. 238/2011². Actul normativ a adus importante completări cadrului național în domeniu, ținând seama de recomandările incluse în Raportul Moneyval-Consiiliul Europei privind cea de-a treia rundă de evaluare detaliată a României în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

De asemenea, în cursul anului 2011, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a **notificat transpunerea integrală în legislația internă**, a dispozițiilor art. 91 din Directiva 2007/64/CE³ și ale art. 19 din Directiva 2009/110/CE⁴, ca urmare a aprobării *H.G. nr. 1100/2011*⁵.

Pe baza înțelegerii comune a statelor membre ale UE, adoptată la 15 iunie 2011, de către Comitetul pentru prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, al Comisiei Europene, **Guvernul României a aprobat Hotărârea nr. 885/2011 de actualizare a listei țărilor terțe echivalente.**

Tot în plan legislativ, în perioada de referință, **au fost adoptate reglementări⁶ pentru punerea în aplicare a regimului de sancțiuni internaționale**, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 603/2011 și Ordinul Președintelui Oficiului nr. 95/2011.

1.2. Evoluție instituțională:

1.2.1 Activitatea Plenului Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor

Pornind de la concluziile desprinse cu ocazia prezentării bilanțului de activitate al Oficiului pentru anul 2010, **prioritatea Plenului⁷ Oficiului a continuat să fie, în cursul anului 2011, creșterea calității informațiilor transmise de Oficiu către PICCJ, sub forma sesizărilor sau a răspunsurilor la solicitarea unităților de parchet competente, pentru ca aceste documente să constituie o sursă importantă de informații referitoare la combaterea infracțiunii de spălare a banilor, concomitent cu transmiterea acestor lucrări către PICCJ, într-un termen cât mai scurt, după caz, apropiat sau concomitent cu producerea faptelor.**

¹ Strategia a fost aprobată în baza Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 72 din data de 28 iunie 2010;

² publicată în Monitorul Oficial al României nr. 861/07.12.2011, Partea I;

³ Directiva Parlamentului European și a Consiliului privind serviciile de plată în cadrul pieței interne;

⁴ Directiva privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică

⁵ H.G. nr.1100/2011 privind modificarea art. 7 alin. (2) lit. c) din Regulamentul de aplicare a prevederilor Legii nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 594/2008;

⁶ Hotărârea Guvernului nr. 603/2011 pentru aprobarea Normelor privind supravegherea de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a modului de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale; Ordinul Președintelui ONPCSB nr.95/2011 privind aprobarea Normelor metodologice de efectuare a notificărilor și de soluționare a cererilor de autorizare a efectuării unor tranzacții financiare;

⁷ Plenul Oficiului este structura deliberativă și de decizie, fiind format din câte un reprezentant al Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Justiției, Ministerului Administrației și Internelor, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Băncii Naționale a României, Curții de Conturi și Asociației Române a Băncilor, numiți în funcție pe o perioadă de 5 ani, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea instituțiilor reprezentate, iar în exercitarea atribuțiilor sale, Plenul Oficiului adoptă decizii cu votul majorității membrilor acestuia.

Având în vedere faptul că activitatea de analiză și diseminare a informațiilor financiare prelucrate este principala atribuție a ONPCSB, Plenul Oficiului a fost convocat și s-a întrunit într-un număr de 77 de ședințe de lucru în cadrul cărora au fost analizate și s-a deliberat asupra unui număr de **1.737 lucrări de specialitate⁸, fiind emise 1603 Decizii de Plen.**

În acest context, în perioada de referință, Plenul ONPCSB a decis transmiterea către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a unui număr de **207 sesizări în care s-au identificat indicii temeinice de spălare a banilor.**

Totodată, Plenul ONPCSB a decis transmiterea concomitentă către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Serviciul Român de Informații, a **6 sesizări cuprinzând indicii temeinice de spălare a banilor cu suspiciuni conexe de finanțare a actelor de terorism.**

În perioada de referință, pe baza cererilor punctuale transmise de unitățile de parchet, în conformitate cu art. 6 alin. 4 și alin. 5 din Legea nr. 656/2002, **ONPCSB a sprijinit investigațiile cazurilor penale, prin transmiterea de informații suplimentare în 257 de cazuri, iar un număr de 98 de lucrări au fost finalizate prin Decizie a Plenului ONPCSB cu sesizarea organului competent, conform art. 6(8) din Legea nr.656/2002.**

De asemenea, au fost prezentate Plenului ONPCSB încă **136 de lucrări** întocmite de direcțiile de specialitate din cadrul instituției care au necesitat dezbateră la nivelul organului colectiv de conducere.

Situația statistică a rezultatelor înregistrate în anul 2011 se regăsește în Anexa nr.1.

În anul 2011, ONPCSB a primit un număr total de **3014 RTS-uri** de la entitățile raportoare prevăzute de Legea nr. 656/2002, cu modificările și completările ulterioare. Într-un număr de **4 cazuri, Plenul Oficiului a decis suspendarea tranzacțiilor neefectuate** care au fost raportate de entitățile raportoare, **suma totală pentru care s-a dispus această măsură administrativă ajungând la valoarea de 5.102.128 euro, măsură urmată de instituirea sechestrului de către unitățile de parchet competente** pentru 5.012.128 euro, reprezentând 98,2% din suma blocată de Oficiu.

Pe lângă aceste Rapoarte de Tranzacții Suspecte transmise de entitățile raportoare, în perioada de referință, ONPCSB a primit și **1102 informări de la autoritățile competente implicate în domeniu sau sesizări de la persoane fizice și persoane juridice, sub forma petițiilor**, astfel încât **numărul total al intrărilor în anul 2011 a fost de 4116.**

Conform concluziilor cuprinse în sesizările înaintate organelor de cercetare penală, **principala infracțiune generatoare de bani murdari rămâne evaziunea fiscală, care a fost identificată în 79% din cazurile în care au fost relevate indicii temeinice** cu privire la săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor, urmată de înșelăciune sau infracțiuni prevăzute la Legea 31/1990 privind societățile comerciale, iar domeniile de activitate predilecte sunt „comerțul interior”, „comerțul exterior”, „imobiliar”, „servicii”, „investiții”, „financiar” și cel „banca”, neînregistrându-se din acest punct de vedere modificări semnificative față de anul precedent.

Pentru sprijinirea analizei operative, în perioada menționată, ONPCSB a transmis un număr total de **199 de cereri de informații către FIU-urile din străinătate.** În același timp, **în anul 2011 au fost primite 200 de cereri din partea altor instituții similare Oficiului**, care au inclus elemente de suspiciune ce au susținut analiza curentă a Oficiului sau care au constituit indicatori pentru a începe ex-ufficio noi analize de spălarea banilor (SB) / finanțarea terorismului (FT), pe baza prevederilor art. 19 alin 2 din Legea nr. 656/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Intensificarea schimbului de informații între Oficiu și autoritățile de aplicare a legii și instituțiile cu atribuții de control financiar pe zona de combatere a evaziunii fiscale, în special în implementarea unor acte normative emise de Guvernul României în perioada 2010 - 2011, a fost o prioritate a reprezentanților din cadrul Plenului Oficiului, iar întâlnirile organizate în acest sens, la care au participat reprezentanții Ministerului Justiției, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Curții de Conturi a României în Plenul ONPCSB, alături de Președintele instituției, au generat analize specifice derulate de aceste autorități de aplicare a legii în cooperare, urmărind în principal zonele infracționale de risc pentru economie, demers de natură să conducă la confiscări/blocări de fonduri provenite din săvârșirea de infracțiuni.

Ca o **concluzie**, se poate afirma faptul că, în anul 2011, dezvoltarea activității Oficiului a vizat cu precădere latura calitativă a lucrărilor de specialitate, crescând deopotrivă operativitatea, capacitatea de interconectare și mai ales conținutul informațional al sesizărilor întocmite. Conform unei evaluări elaborate de Oficiu, aproximativ

⁸ Numărul soluțiilor pronunțate depășește numărul lucrărilor analizate în ședințele de plen întrucât, în mai multe situații, prin aceeași decizie s-au pronunțat două sau mai multe soluții necesare finalizării lucrării

70% din numărul rechizitoriilor întocmite de unitățile de parchet competente în instrumentarea cazurilor de spălare de bani au avut la baza informații primite de la Oficiu, afirmație care vine în susținerea elementelor prezentate anterior.

1.2.2 Evoluția procesului de analiză a informațiilor financiare.

Procesul de analiză a informațiilor financiare derulat la nivelul Direcției de Analiză și Prelucrare a Informațiilor constituie elementul central al activității ONPCSB.

Pe baza feed-back-ului primit din partea beneficiarilor direcți, Direcția Analiză și Prelucrare a Informațiilor și-a adaptat în mod continuu procedurile și mijloacele de lucru, astfel încât valoarea adăugată inclusă în produsele analitice diseminate în conformitate cu prevederile Legii nr. 656/2002, să constituie baza unor investigații eficiente din partea organelor judiciare.

În vederea filtrării din masa de informații primite de Oficiu, conform competențelor legale, a celor care se impun a fi analizate și prelucrate, cât și pentru transmiterea operativă a unor date și informații, cât mai utile, organelor de cercetare penală, a fost înființat Compartimentul de Analiză Preliminară în cadrul direcției operative, care a devenit deplin operațional în anul 2011. Activitatea sa a condus la o prioritizare a Raportelor de Tranzacții Suspecte primite, în baza unui proces analitic, în funcție de valoarea lor operativă și riscul de spălare de bani/finanțare a terorismului, fiind totodată scurtat în mod semnificativ timpul de răspuns la solicitările de informații transmise de unitățile de parchet competente.

În mod concret, cele **3014 RTS-uri** primite de Oficiu au fost supuse acestui proces de prioritizare la nivelul Compartimentului de Analiză Preliminară, astfel încât **203 lucrări au depășit pragul de risc privind spălarea banilor și finanțarea actelor de terorism, fapt pentru care au trecut în analiză aprofundată.**

La rândul său, activitatea de analiză financiară aprofundată desfășurată la nivelul direcției de specialitate a Oficiului, prin cele **213 sesizări prezentate spre aprobare**, a reușit să suprindă fapte infracționale grave, uneori cu tendință de fenomene, fiind puse la dispoziția organelor de cercetare penală sesizări/informații documentate în multe din cazurile importante aflate în instrumentarea acestora.

Tipologiile de spălare a banilor identificate în ultima perioadă, însoțite de explicațiile tehnice privind modul de operare sunt prezentate în **Anexa nr.3.**

Semnalăm în acest context caracteristicile fenomenelor identificate de Direcția Analiză și Prelucrare a Informațiilor, la nivelul anului 2011, respectiv folosirea excesivă a numerarului, a persoanelor interpușe și a firmelor fantomă, cu rol de colector și distribuitor anonim al fondurilor, precum și exportul ilicit de valută, ceea ce constituie din punct de vedere al Oficiului, principalele amenințări la adresa siguranței financiare a statului român.

De asemenea, în cazul transferurilor externe pot apărea viramente de sume mari, neobișnuite pentru persoanele fizice sau juridice implicate, viramente repetate în și din „paradisuri fiscale”, cât și plăți în avans pentru efectuarea unor importuri care nu se mai realizează. Aceste situații pot ascunde operațiuni de spălare a banilor obținute fraudulos în România sau pe teritoriul altor state, întrucât spălarea banilor se realizează tot mai mult prin intermediul operațiunilor transfrontaliere, exploatându-se diferența dintre legislațiile naționale și dificultățile de corelare a activității organelor de anchetă din statele respective.

1.2.3 Dezvoltarea procesului de raportare și colectare a informațiilor în sistemul informatic al ONPCSB – FIU România

Oficiul primește de la entitățile raportoare trei tipuri de rapoarte, al căror conținut și formă trebuie să respecte modelele stabilite în baza prevederilor legale:

- *rapoarte de tranzacții suspecte (RTS);*
- *rapoarte privind operațiunile cu sume în numerar, în lei sau valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 15.000 euro (RTN);*
- *rapoarte pentru transferurile externe în și din conturi, pentru sume a căror limită minimă este echivalentul în lei a 15.000 euro (RTE).*

De asemenea, se primesc *informări cu privire la operațiuni suspecte* de spălare a banilor sau finanțare a actelor de terorism și de la autoritățile cu atribuții de control financiar, de la cele de supraveghere prudentială a entităților raportoare, de la instituțiile cu atribuții de elaborare și/sau de aplicare a legislației.

În contextul unei politici a ONPCSB de creare a unei infrastructuri tehnice extinse la nivel național, care să permită raportarea în sistem on-line de către entitățile raportoare financiare și non-financiare, a rezultatelor

înregistrate în anul 2011 pe linia volumului de informații colectate conform dispozițiilor Legii nr.656/2002, sunt reflectate următoarele date statistice:

- a) **44.616 de Rapoarte privind operațiuni cu sume în numerar (RTN-uri)**, incluzând un număr total de 5.639.158 operațiuni, dintre care 4.377.983 au fost operațiuni de depunere numerar, în sumă totală de 26.752.181.161 euro, în creștere cu 5,2% față de anul 2010 și 1.261.175 operațiuni de retragere numerar, în sumă totală de 16.820.870.564 euro, înregistrându-se o scădere de 6% față de anul precedent;
- b) **7.623 Rapoarte pentru transferuri externe în și din conturi, (RTE-uri)**, cuprinzând 1.728.748 operațiuni, sumele transferate în țară fiind de 68.850.082.920 euro în creștere cu 2,8% față de anul 2010, iar sumele ieșite din țară fiind de 67.357.012.761 euro, în scădere cu 7,8% față de anul 2010;
- c) **4.116 Rapoarte de tranzacții suspecte (RTS-uri) și informări/sesizări**, din care **3014** au fost transmise de entitățile raportoare prevăzute de Legea nr. 656/2002, cu modificările și completările ulterioare, **382** informări primite de la autoritățile de control financiar și supraveghere prudențială, **343** sesizări primite de la organele de urmărire penală și 4 de la alte instituții publice care au constatat existența unor operațiuni suspecte de spălarea banilor și/sau finanțare a actelor de terorism, pe parcursul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu și **373** petiții primite de la persoane fizice sau persoane juridice, numărul total al intrărilor fiind cu 18,4% superior celui din anul precedent.

Analizând în structură datele prezentate mai sus, considerăm că este semnificativă, în primul rând, **reducerea cu cca. 6% a retragerilor de numerar** înregistrate conform rapoartelor remise de agenții economici. **Această evoluție poate constitui un indicator de “disciplinare”, mai ales corelat cu o creștere, aproape echivalentă, a depunerilor de numerar și poate fi considerată, în opinia Oficiului, un efect pozitiv al introducerii taxării inverse în domeniul TVA pentru livrările de cereale.**

Situația statistică detaliată a rapoartelor primite de Oficiu în anul 2011, precum și evoluția acestora, comparativ cu anii precedenți, se regăsește în **Anexa nr.2**.

1.2.4 Activitatea de supraveghere desfășurată de ONPCSB în anul 2011 a vizat, în principal, conformarea cu standardele internaționale din acest domeniu⁹, precum și transpunerea măsurilor inserate în rapoartele de evaluare a sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului (cu precădere Comitetul Moneyval – Consiliul Europei).

Activitatea de supraveghere off-site a fost focalizată pe evaluarea riscului de neconformitate în sectorul furnizorilor de servicii și al agenților imobiliari.

Prin intermediul unui amplu proces de optimizare, sistemul operațional integrat în activitatea de supraveghere off-site, a fost reanalizat și modificat substanțial în anul 2011, fiind implementat un nou sistem de evaluare pe bază de risc – MAINSET 2 (elaborat prin resurse proprii).

În cursul anului 2011, un număr de **4708** entități au fost supravegheate off-site de ONPCSB, la care se adăuga un număr de **432** entități aflate în curs de supraveghere.

Activitatea de supraveghere on-site a cuprins un număr de 260 de controale de specialitate, pe linia verificării modului de respectare a dispozițiilor legale cuprinse în cadrul normativ pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului. Din totalul entităților controlate, **186 dintre acestea au fost sancționate contravențional** pentru nerespectarea obligațiilor prevăzute de Legea nr. 656/2002, cu modificările și completările ulterioare, **cuantumul sancțiunilor aplicate de echipele de control ale ONPCSB fiind de 1.565. mii Ron.**

Principalul element generator al activității de verificare și control a ONPCSB a fost reprezentat de Sistemul MAINSET 2 (off-site). Ciclul operațional al activității de supraveghere off-site/on-site se bazează pe un proces de lucru transparent și independent, care include evaluarea mai multor indicatori de risc (generalii și specifici) și încadrarea entităților supravegheate în categorii de risc.

Rezultatele activității de verificare și control evidențiază faptul că multe dintre entitățile controlate au **un comportament neglijent față de conformarea cu obligațiile din domeniul prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și față de implementarea adecvată a acestora în activitățile specifice desfășurate.**

Această situație poate conduce la creșterea nivelului de vulnerabilitate față de riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, atât prin factori interni, cât și externi activității desfășurate de entitățile raportoare a căror supraveghere este în responsabilitatea ONPCSB. În decursul acțiunilor de control, *principalele dispoziții legale încălcate au fost cele referitoare la raportarea operațiunilor cu numerar, peste echivalentul în lei a 15.000 Euro,*

⁹ Recomandările FATF și prevederile Directivelor 60/2005/CE și 70/2006/CE ale Parlamentului și Consiliului UE

identificarea superficială a clienților, nedesemnarea unei persoane în relația cu ONPCSB, precum și lipsa implementării unor proceduri și politici specifice.

Prin intermediul acestui proces de supraveghere și a rezultatelor aferente (în tot unitar off-site/on-site), se evidențiază un nivel relativ ridicat de expunere a entităților supravegheate față de riscul de spălare a banilor, fundamentat, în principal, pe neaplicarea sau aplicarea neadecvată a dispozițiilor legale din acest domeniu legislativ.

În ansamblu, activitatea de supraveghere desfășurată de ONPCSB, conform competențelor legale, în anul 2011, a scos în evidență un *nivel de conștientizare relativ scăzut al entităților raportoare non-financiare*¹⁰ față de importanța conformării și respectării obligațiilor legale incluse în acest cadru normativ. Lipsa informațiilor care trebuiesc transmise ONPCSB de aceste entități conform legii și calitatea precară sau insuficientă a datelor din rapoarte, poate afecta, în mod direct, activitatea de analiză financiară.

O altă componentă a activității de supraveghere este supravegherea punerii în aplicare a regimului sancțiunilor internaționale, atribuție care a fost conferită instituției prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 128/2010. Prin elaborarea și implementarea unor reglementări specifice, ONPCSB a creat cadrul juridic și operațional pentru aplicarea restricțiilor privind anumite transferuri de fonduri și servicii financiare către/din Iran. În scopul prevenirii proliferării nucleare, ONPCSB a fost autorizat să primească notificări, să primească și să soluționeze cereri de autorizare privind efectuarea unor anumite tranzacții financiare care intră sub incidența dispozițiilor *Regulamentului (UE) nr. 961 din 27.9.2010 al Consiliului privind măsuri restrictive împotriva Iranului.*

1.2.5 Activitatea ONPCSB în plan internațional se remarcă în primul rând prin prezentarea **celui de-al Doilea Raport de Progres al României în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării actelor de terorism, care a fost adoptat, cu unanimitate de voturi, de către delegațiile participante în cadrul Plenarei Comitetului Moneyval, din data de 16 decembrie 2011.**

Principalele evoluții¹¹ înregistrate de la data adoptării Raportului anterior de progres din septembrie 2009, pot fi sintetizate astfel:

- *România a întreprins o serie de măsuri pentru dezvoltarea și întărirea sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, unele dintre acestea având relevanță în contextul remedierii deficiențelor identificate cu privire la conformitatea față de recomandările centrale FATF și implementarea lor eficientă;*
- *modificarea în anul 2011 a legii speciale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, odată cu adoptarea de către Parlament în luna noiembrie a.c. și cu promulgarea de către Președintele României, a proiectului de lege pentru aprobarea O.U.G. nr. 53/2008 privind modificarea și completarea Legii nr. 656/2002;*
- *România parcurge o reformă a sistemului legislativ. Un nou Cod Civil a fost adoptat în anul 2009, care a intrat în vigoare în luna octombrie 2011. Mai mult, Codul Penal, adoptat în luna iulie 2009, împreună cu Codul de Procedură Penală și Codul de Procedură Civilă, ambele adoptate în iulie 2010, se estimează că vor intra, probabil, în vigoare în anul 2012;*
- *autoritățile de supraveghere și control au adoptat măsuri aferente legislației secundare pentru a acoperi toate aspectele incluse în legislația primară în domeniu;*
- *adoptarea, în iunie 2010, a Strategiei Naționale de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului și a unui Plan de Acțiune care întăresc, optimizează și consolidează capacitatea națională de prevenire și combatere a SB/FT;*
- *au fost adoptate noi măsuri legislative cu privire la competența FIU-ului de a suspenda tranzacții suspecte de spălare a banilor/finanțare a terorismului la cererea unui FIU străin, care armonizează legislația românească cu prevederile Convenției de la Varșovia (adoptată în anul 2005);*
- *amendamentele au urmărit atingerea unui înalt grad de armonizare a legislației românești față de prevederile Directivei 2005/60/CE a Comisiei Europene și de Recomandările FATF.*

De asemenea, au fost remarcate aspectele pozitive legate de eficiența sistemului românesc de combatere a spălării banilor și finanțării actelor de terorism, în special în ceea ce privește creșterea numărului de rechizitorii în cazurile de spălare a banilor și existența a două cazuri de infracțiune autonomă, dar și în legătură cu sancțiunile aplicate de autoritățile de supraveghere în domeniu.

¹⁰ Sunt vizate, în principal, entitățile raportoare a căror supraveghere intră în responsabilitatea ONPCSB

¹¹ Extras din Raportul adoptat în cadrul Plenarei Comitetului Moneyval din data de 16 decembrie 2011

Totodată, în perioada de referință, ONPCSB a continuat să aibă o prezență activă la nivelul instituțiilor europene și internaționale, reelegerea **reprezentantului instituției, ca membru al Biroului Moneyval, pentru mandatul 2011-2013, asigurând implicarea delegației române în procesul decizional al acestui for internațional**, fiind un astfel de exemplu, ca și deschiderea Oficiului pentru întărirea relațiilor de cooperare la nivel internațional și participarea constantă la activitățile *Grupului Egmont, Comitetului de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului, Platformei Unităților de Informații Financiare și Rețelei FIU.NET*.

1.2.6 Implementarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă.

În anul 2011, instituția noastră, prin Unitatea de Implementare a Proiectelor, a intensificat eforturile de accesare a fondurilor nerambursabile, ca acțiune necesară pentru îndeplinirea unor măsuri specifice cuprinse în Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei Naționale.

Astfel, **Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a devenit partener al Proiectului European HEMOLIA (Hybrid Enhanced Money Laundering Intelligence, Investigation, Incrimination and Alerts), în cadrul Programului FP7**. Proiectul HEMOLIA este implementat urmare a aprobării, în luna aprilie 2011, de către Comisia Europeană, a Acordului de Grant 261710, acord care a fost semnat de cei 11 parteneri ai consorțiului, inclusiv de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. HEMOLIA va reprezenta o abordare inovatoare și va spori nivelul de depistare a activităților de spălare a banilor, prin intermediul efectuării unei analize aprofundate a informațiilor financiare/ de telecomunicații fuzionate.

Odată cu includerea Oficiului ca partener în cadrul acestui proiect, au fost realizate economii importante la bugetul instituției, în ceea ce privește fondul alocat salariilor și achiziționării de produse logistice, specificul proiectului permițând suportarea unei fracțiuni a acestor costuri, din bugetul alocat proiectului HEMOLIA.

Priorități pentru anul 2012.

În anul 2012 activitatea Oficiului va urmări îndeplinirea obiectivelor stabilite prin Strategia Națională de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, liniile de acțiune fiind dedicate atingerii măsurilor înscrise în Planului de acțiune pentru aplicarea Strategiei, accentuând elementele care sunt de natură să asigure interoperabilitatea cu celelalte instituții implicate în combaterea spălării banilor și a finanțării actelor de terorism, urmărindu-se finalitatea practică, respectiv sancționarea vinovaților, recuperarea prejudiciilor create prin săvârșirea de infracțiuni economice, precum și confiscarea produsului infracțiunilor, dar și descurajarea, prevenirea săvârșirii unor fapte ilicite.

Un obiectiv important ce se poate realiza practic prin dezvoltarea, pe toate palierele, a activității Oficiului îl constituie pregătirea pentru Cea de-a 4-a rundă de evaluare Moneyval asupra României în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, prin conlucrarea cu toate autoritățile implicate în proces, pentru a stabili și adopta măsurile ce se impun, în funcție de aria de competență.

CAPITOLUL II - Principalele direcții în activitatea de analiză și supraveghere a ONPCSB

2.1 Activitatea de analiză și prelucrare a informațiilor financiare desfășurată pe parcursul anului 2011

În conformitate cu prevederile art. 19 alin. 2 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, cu modificările și completările ulterioare, „Oficiul are ca obiect de activitate prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării actelor de terorism, scop în care primește, analizează, prelucrează informații și sesizează, în condițiile art. 6 alin. 1, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție”.

Procesul de analiză derulat la nivelul Direcției Analiză și Prelucrare a Informațiilor este structurat pe componentele clasice ale ciclului informațional, respectiv culegerea, evaluarea, colaționarea, analiza și diseminarea informațiilor, adaptate la elemente specifice precum:

- identificarea existenței unor indicii temeinice de spălare a banilor sau de finanțare a actelor de terorism;
- prelucrarea unor volume mari de date financiare;
- caracterul eterogen al datelor, nivelurile diferite de clasificare a surselor, etc.

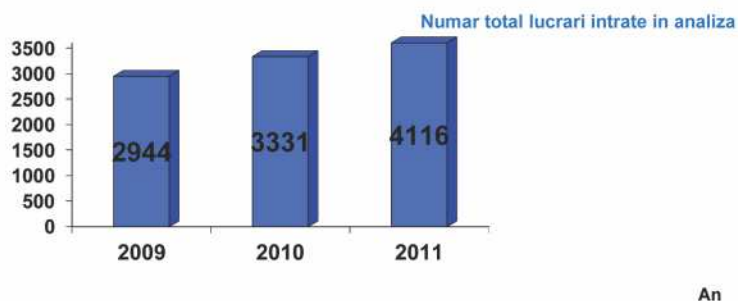
ANALIZA OPERATIVĂ

Analiza operativă a informațiilor financiare constituie nucleul activității curente a Oficiului, fiind structurată pentru acoperirea, atât a laturii reactive cât și a celei proactive, a procesului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării actelor de terorism.

Componentele sale sunt:

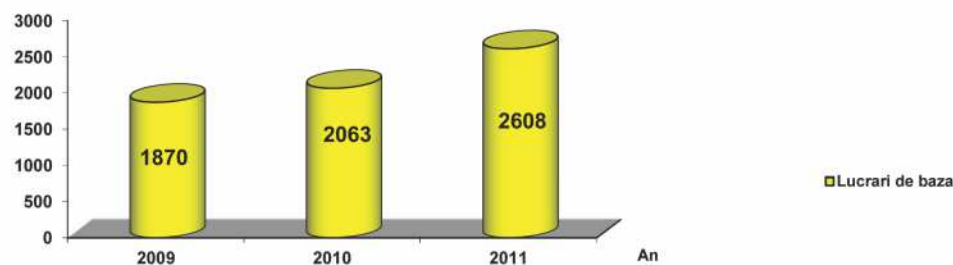
- Analiza operativă preliminară – are ca obiectiv prioritizarea, în baza unui proces analitic, a unui număr, în creștere, de rapoarte de tranzacții suspecte, în funcție de riscul de SB/FT și valoarea lor operativă,
- Analiza financiară aprofundată – reprezintă analiza de caz, ce are ca obiectiv structurarea tuturor datelor și informațiilor obținute despre un anumit subiect și generarea unor ipoteze de lucru pe baza comportamentului financiar al acestora.

În mod concret, în cursul anului 2011, au intrat în analiză 4.116 lucrări (în principal rapoarte de tranzacții suspecte, dar și sesizări/informări/petiții), volum superior cu 18.4% anului anterior.

Din totalul lucrărilor intrate în analiză, s-a constituit un număr de **2608 lucrări de bază**¹², superior cu 26% anului anterior. **Repartiția grafică pe ultimii trei ani** este prezentată mai jos:

¹² Lucrarea de bază definește un anumit obiectiv supus procesului de analiză și poate conține mai multe RTS-uri.

Referitor la operațiunile suspecte raportate ca neefectuate, precum și operațiunile efectiv suspendate de Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor în cursul anului 2011, situația se prezintă astfel:

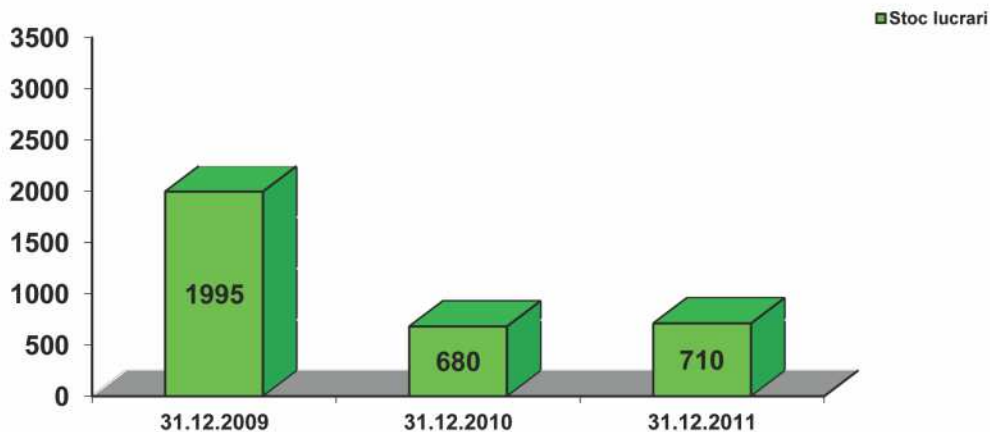
- au fost transmise Oficiului 10 rapoarte de tranzacții suspecte conținând operațiuni neefectuate, din care:
 - în 4 cazuri Plenul Oficiului a decis suspendarea operațiunilor, suma totală pentru care s-a dispus suspendarea fiind de 5.102.128 euro. De precizat că în 2 cazuri s-a solicitat PICCJ prelungirea suspendării operațiunilor;
 - în 6 cazuri Plenul Oficiului a decis nesuspendarea operațiunilor.

Semnificativ este faptul că, din suma totală pentru care Oficiul a dispus suspendarea efectuării operațiunilor, pentru 5.012.128 euro a fost dispusă sechestrarea de către unitățile de parchet, suma fiind superioară tuturor realizărilor anterioare ale Oficiului, pe acest palier.

Totodată, în cursul anului 2011 s-a confirmat eficiența măsurilor luate în anul anterior, în sensul procedurării procesului de analiză prin reevaluarea indicatorilor de risc. Astfel, în cadrul compartimentului de analiză preliminară au fost sortate în mod corespunzător, în funcție de gradul de risc identificat, rapoartele de tranzacții suspecte, mecanism care a condus la o direcționare mult mai precisă a procesului de analiză aprofundată. În acest context, din totalul rapoartelor de tranzacții suspecte intrate în analiză, 203 lucrări au depășit pragul de risc privind spălarea banilor și finanțarea actelor de terorism, fapt pentru care au trecut în analiză aprofundată. De asemenea, au fost prezentate Plenului Oficiului, pentru evaluare, conform procedurilor, 266 informări privitoare la operațiuni suspecte de spălare a banilor, fiind decisă efectuarea analizei aprofundate în 125 cazuri, iar alte 41 lucrări de bază au fost repartizate pentru analiză aprofundată de către președintele Oficiului.

În acest context, stocul de lucrări aflate în analiză aprofundată la data de 31.12.2011 se situează la 710 lucrări, fiind în creștere față de stocul anului precedent cu numai 4%, procent ne semnificativ în raport cu creșterea de 26% a lucrărilor de bază intrate în analiză.

Situația stocului de lucrări aflate în analiză aprofundată comparativ pentru ultimii trei ani:

În ceea ce privește analiza financiară aprofundată, derulată la nivelul Direcției Analiză și Prelucrare a Informațiilor, în cursul anului 2011, s-a continuat eficientizarea acestui proces, urmărindu-se, în principal, reducerea timpului necesar efectuării analizei prin folosirea, în mod direct, a informațiilor disponibile la nivelul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și reducerea numărului de solicitări de informații adresate potrivit art. 5 din lege.

La nivelul anului 2011, au fost supuse dezbaterii Plenului Oficiului 1.737 lucrări de bază¹³, în urma analizei acestora fiind decise următoarele:

- a) număr de lucrări finalizate cu sesizarea PICCJ – 207;
- b) număr de lucrări finalizate cu sesizarea PICCJ și SRI – 6;
- c) număr de lucrări finalizate ca răspuns la solicitări de informații în baza art. 6(4) și 6(5) din Legea nr.656/2002 – 257;
- d) număr de lucrări trecute în evidență – 865;
- e) număr de lucrări finalizate cu sesizarea organului competent, conform art.6(8) din Legea nr.656/2002 – 98;
- f) număr de lucrări conexe la lucrări finalizate – 4;
- g) număr de lucrări conexe la lucrări aflate în analiză – 35;
- h) număr lucrări trecute în așteptare – 88;
- i) număr lucrări pentru care s-a decis analiza aprofundată – 182;
- j) alte soluții – 94.

Analizând situația lucrărilor finalizate în anul 2011, se constată faptul că numărul sesizărilor transmise la PICCJ a fost sensibil superior celui din anul 2010, creșterea fiind de 18%, obiectivul urmărit fiind identic cu cel din anul anterior, respectiv, menținerea unui nivel ridicat de calitate și densitate a informației în sesizările formulate.

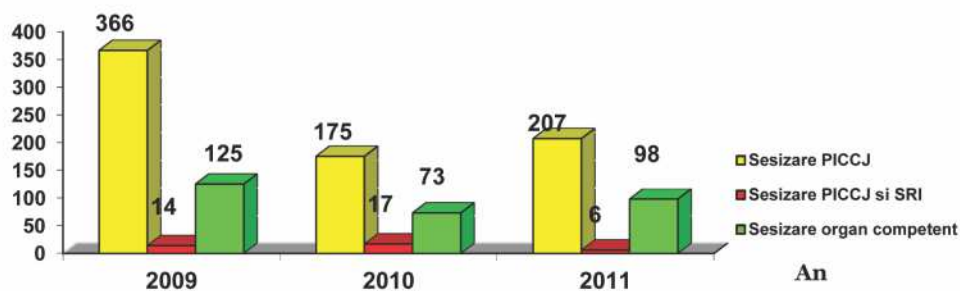
În ce privește situația răspunsurilor formulate de Oficiu la solicitările de informații primite din partea unităților de parchet, în baza art. 6(4) și art. 6(5) din lege, se constată că numărul acestora a fost aproximativ egal în anul 2011 (257 răspunsuri) cu cel din anul 2010 (259 răspunsuri).

Relevanța numerică a acestui indicator trebuie apreciată prin prisma faptului că, pentru unele solicitări, activitatea de documentare efectuată de Oficiu este foarte complexă, vizând un număr mare de entități și situații, instituția noastră asigurând informațional aceste cazuri în cele mai bune condiții și cu celeritate.

Totodată trebuie remarcată celeritatea cu care au fost soluționate aceste lucrări, fapt susținut de finalizarea, în cursul anului analizat, a 93% dintre solicitările formulate în baza art. 6(5)¹⁴ din lege.

În ceea ce privește sesizările formulate de Oficiu, atunci când constată indiciile savârșirii altor infracțiuni, conform art. 6(8) din lege, în anul 2011, au fost formulate 98 sesizări, în creștere cu 34% față de anul anterior.

Situația sesizărilor ONPCSB în perioada 2009-2011, poate fi prezentată grafic astfel:

¹³ Numărul soluțiilor pronunțate depășește numărul lucrărilor analizate în ședințele de plen întrucât, în mai multe situații, prin aceeași decizie s-au pronunțat două sau mai multe soluții complementare.

¹⁴ Restul lucrărilor s-a soluționat în prima parte a lunii ianuarie 2012, întrucât solicitările de informații au fost înregistrate la Oficiu la finele anului 2011.

ANALIZA STRATEGICĂ

Analiza strategică are ca obiectiv sporirea rolului proactiv al instituției prin identificarea unor evoluții la nivelul fenomenului de spălare de bani/finanțare a actelor de terorism, precum și prin elaborarea unor predicții în legătură cu posibile mutații ale tehnicilor/instrumentelor/mijloacelor folosite. Rezultatele acestui tip de analiză constituie premise pentru procesul decizional în cadrul Oficiului, asigurând totodată suportul informațional pentru agențiile de aplicare a legii, în ceea ce privește liniile viitoare de acțiune.

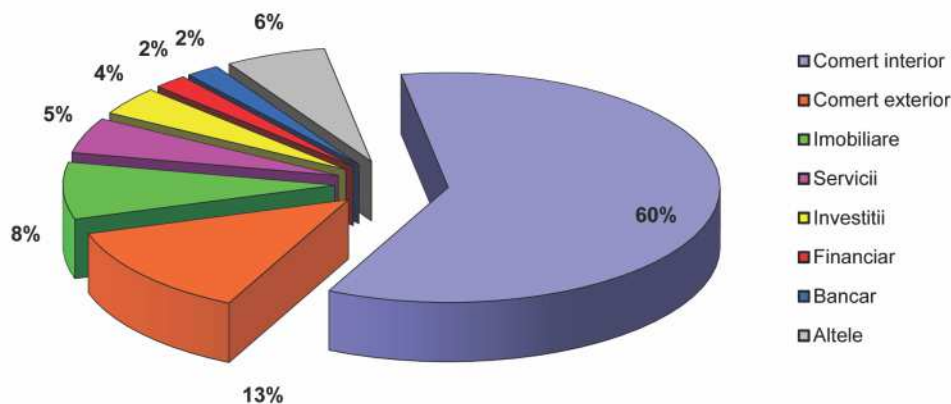
Astfel, analizând concluziile desprinse din analizele financiare efectuate în cursul anului 2011, a rezultat că, din totalul sesizărilor înaintate organelor de cercetare penală, principala infracțiune generatoare de bani murdari a fost evaziunea fiscală, care a fost identificată în 79% din cazurile în care au fost relevate indicii temeinice cu privire la săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor. În alte 14% din cazuri, infracțiunea generatoare de bani murdari a fost înșelăciunea, în 3% din cazuri au fost evidențiate infracțiuni prevăzute la Legea 31/1990 privind societățile comerciale, în 2% din cazuri au fost puse în evidență infracțiuni prevăzute în Codul Vamal și în 2% din cazuri s-au identificat alte infracțiuni generatoare de bani murdari (trafic de droguri, corupție, infracțiuni prevăzute de Legea 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, etc).

Din sesizările analizate de Plenul Oficiului și transmise Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care au avut la bază indicii temeinice de operațiuni de spălare a banilor/finanțare a unor acte de terorism, a rezultat o suma de circa 460 milioane euro, iar numărul de persoane fizice suspecte a fi implicate în astfel de operațiuni a fost de peste 780.

Cu privire la cetățenia persoanelor suspecte de a fi săvârșit infracțiunea de spălare a banilor și care au fost semnalate P.I.C.C.J. sau S.R.I., 48,72% sunt cetățeni români, 5,75% sunt cetățeni asiatici și 44,12% cetățeni din alte state europene. Cetățenii din America de Nord și Africa sunt reprezentați în procente mai mici de 0,64%, respectiv 0,77%.

Analizând sursele de proveniență a sumelor supuse reciclării, constatate în analizele financiare finalizate în anul 2011, rezultă că domeniile de activitate cele mai vulnerabile sunt „comerțul interior¹⁵”, „comerțul exterior/intracomunitar”, „imobiliar”, „servicii”, „investiții”, „financiar” și cel „bancar”.

Domenii

Analizând generic suspiciunile de spălare de bani cuprinse în Rapoartele de Tranzacții Suspecte transmise de entitățile raportoare în general, dar mai ales de operatorii din sectorul financiar, Direcția Analiză și Prelucrare a Informațiilor a identificat anumite *comportamente financiare care denotă o disciplină financiară precară* a unei proporții însemnate dintre operatorii economici, însoțită, în unele cazuri, de un nivel relativ scăzut de cunoștințe financiare.

Acest mediu de tranzacționare oferă oportunitatea disimulării, cu relativă ușurință, a unor operațiuni financiare care exced unui comportament economic justificabil, intenția reală a celor implicați fiind, în primul rând, aceea de „mutare fizică” a unor valori și, în subsecvent, disimularea sau justificarea formală a originii ilicite.

¹⁵ Comerțul interior reprezintă, în sensul statisticilor Oficiului, activitățile comerciale desfășurate pe teritoriul țării, exceptând cele pentru care există statistici individuale.

În acest context, Direcția Analiză și Prelucrare a Informațiilor a reacționat în sensul adaptării tehnicilor analitice specifice, obiectivul principal fiind acela de identificare, din masa generală de tranzacții financiare, doar a celor în legătură cu care există indicii temeinice care au ca scop spălarea banilor și/sau finanțarea actelor de terorism.

La nivelul anului 2011, comportamentele financiare identificate de Direcția Analiză și Prelucrare a Informațiilor și care prin amploare permit anonimizarea sau disimularea unor tranzacții financiare ce au ca scop spălarea banilor și/sau finanțarea actelor de terorism au fost:

I. Retragerile masive de numerar din sistemul financiar, în special din conturile unor societăți comerciale, prin intermediul unor firme fantomă, invocându-se motive care să justifice formal necesarul de numerar.

Trebuie menționat că acest fenomen cu tendință de concentrare și profesionalizare infracțională se manifestă în contradicție cu tendința generală pozitivă, de reducere a volumului de numerar tranzacționat de operatorii economici.

Din punct de vedere al spălării banilor, acest tip de comportament financiar este folosit pentru mascarea de către grupuri organizate a unor „servicii financiare” de disponibilizare masivă de fonduri în numerar.

Caracteristicile generale ale acestui sistem sunt:

- Cererea provine, în principal, din partea unor societăți comerciale interesate de „reglarea” cuantumului profitului impozabil sau de îndepărtarea de sursa ilicită a unor fonduri provenite din evaziune fiscală,
- Grupurile care operează astfel de „servicii” se bazează pe legături de tip familial și/sau legături strânse stabilite între membrii aceleiași comunități,
- Principalul mecanism folosit îl constituie societățile comerciale cu răspundere limitată, anonimatul tranzacțiilor fiind ușor de asigurat în lipsa unor prevederi clare privind identificarea beneficiarului real, la momentul înființării unei astfel de persoane juridice,
- Retragerile de numerar se realizează prin abuzul de prevederi incluse în legislația privind disciplina financiară,
- Operatorii unor astfel de „servicii” sunt stimulați de două elemente esențiale:
 - Reușesc să își ascundă ușor identitatea folosind persoane interpușe, cu pregătire financiară și juridică precară, care acționează ca împuterniciți pe conturi, în schimbul unor sume modice,
 - Coordonatorul sistemului aplică un comision procentual pentru fiecare sumă retrasă din sistemul financiar și pusă la dispoziția beneficiarului real, în numerar.

II. Externalizările de fonduri efectuate pe baza unor justificări care nu corespund profilului financiar al ordonatorilor, fie ele persoane fizice sau juridice, înregistrându-se două forme principale de manifestare ale fenomenului:

1. Externalizarea frecventă a unor sume relativ mici - specifică persoanelor fizice române, dar și străine, care creditează conturi externe, deținute, în special, în Extremul Orient, de persoane fizice sau juridice.

Caracteristic pentru acest tip de comportament este faptul că:

- Persoane fizice, fără o legătură aparentă, transferă diferite sume în conturi colectoare din Extremul Orient aparținând aceleiași persoane nerezidente,
- Comportamentul la bancă al ordonatorilor este, în mod evident, neîndemânatic, aceștia fiind însoțiți uneori de o persoană care îi „îndrumă”,
- Profilul financiar și social al ordonatorilor nu justifică cuantumul sumelor externalizate,
- Între persoanele fizice nerezidente, beneficiare ale transferurilor, pot fi uneori stabilite legături de asociere,
- Justificările prezentate băncii pentru transfer sunt, în general, evazive sau puțin credibile (ex. persoane fără loc de muncă transferă sume importante în contul nerezidenților, cu justificarea „cheltuieli vacanță”, „restituire împrumut”).

Se remarcă faptul că acest tip de comportament tinde să înlocuiască metoda folosită anterior, în special de cetățenii asiatici, care externalizau sume din contul personal, folosind ca justificare „ajutorul familial”.

2. Externalizarea unor fonduri semnificative, folosindu-se justificarea „plată avans marfă” – specifică persoanelor juridice înregistrate în România, care activează în domeniul comerțului și sunt organizate sub forma societăților cu răspundere limitată.

Caracteristic pentru acest tip de comportament este faptul că:

- Firmele care efectuează transferurile externe funcționează o perioadă limitată de timp după care, fie sunt desființate, fie sunt cesionate unor persoane fizice cu pregătire financiară și juridică precară,
- De regulă, aceste societăți funcționează pe principiul firmelor de tip „fantomă”,
- Plățile, deși au ca justificare „plată avans marfă” nu sunt urmate, la un interval rezonabil de timp de o contrapartidă de marfă,
- Fondurile sunt externalizate în aceeași zi în care ajung în conturile societăților cu răspundere limitată folosite în acest scop.

III. „Importul” de fonduri din străinătate, în conturile unor persoane juridice deschise la instituții bancare din România, urmate la scurt timp de externalizarea sumelor, fie către o altă jurisdicție decât cea de origine, fie către aceeași jurisdicție, folosindu-se însă o altă justificare comercială

Caracteristic pentru acest tip de comportament este faptul că:

- Cea mai uzitată justificare comercială vizează crearea aparenței unei finanțări de investiții în România, însă banii părăsesc la scurt timp, în totalitate, sistemul financiar românesc,
- România este folosită, în special, ca țară de tranzit pentru aceste fonduri, obiectivele urmărite fiind:
 - Creșterea credibilității caracterului economic al transferurilor și/sau
 - Pierderea originii fondurilor transferate.
- Conturile persoanelor juridice folosite sunt, de regulă, deschise cu puțin timp înainte de a fi încasate sumele și, în general, acestea sunt singurele mișcări pe cont,
- Profilul asociațiilor în societățile comerciale folosite nu corespunde întotdeauna cuantumului sau complexității operațiunilor financiare derulate de firmă.

IV. Folosirea unor persoane interpușe, pentru transferul unor fonduri, în general din țări vest europene, prin România, către alte state din estul Europei.

Caracteristic pentru acest tip de comportament este faptul că:

- Persoanele fizice folosite sunt racolate prin intermediul Internet-ului,
- Acest proces se bazează pe încercările unor persoane, fără cultura financiară, de a găsi un loc de muncă,
- Nu există contact direct între coordonatorul mecanismului și persoanele folosite, toate dispozițiile fiind transmise fie on-line, fie prin SMS,
- Persoanele fizice din România sunt folosite pentru scurt timp, în general 10 – 15 tranzacții, participația lor la acest mecanism fiind una improprie (de multe ori li se prezintă și o formă de contract de colaborare/muncă din partea angajatorului),
- România este folosită datorită suspiciunilor reduse pe care le ridică un transfer din țări vest europene către țara noastră, ulterior sumele fiind redirecționate în alte state din estul Europei.

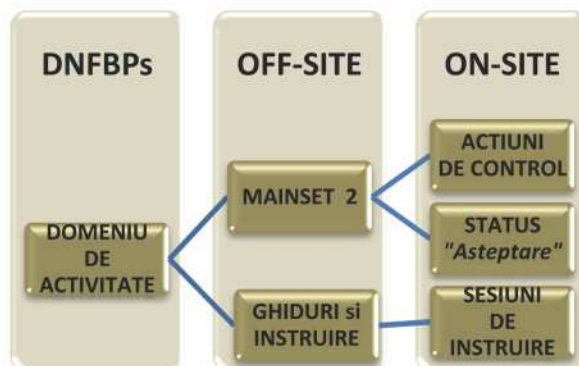
Deși la nivel general, acest tip de comportament tinde să capete dimensiuni, este îmbucurător faptul că un număr mare dintre persoanele folosite semnaleză singure, după una sau două tranzacții, autorităților române acest tip de fapte.

Pornind de la cazurile soluționate în anul 2011, a fost elaborată o lucrare, prezentată în **Anexa nr. 3**, cuprinzând tipologii reprezentative pentru evoluția fenomenului de spălare a banilor, în care sunt evidențiate modurile de operare, tipurile de circuite financiare utilizate, aceasta urmând să se constituie, pe parcursul anului 2012, într-un instrument de studiu și schimb de experiență cu celelalte autorități implicate în prevenirea și combaterea spălării banilor.

2.2. Activitatea de supraveghere

Activitatea de supraveghere, stabilită de lege în sarcina Oficiului¹⁶, s-a efectuat, prin intermediul Direcției Supraveghere și Control, în conformitate cu cerințele și standardele internaționale din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului¹⁷, scopul urmărit fiind **creșterea nivelului de conștientizare a entităților raportoare** cu privire la riscurile de implicare în operațiuni de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

Trebuie precizat că, la nivelul anului 2011, activitatea de supraveghere a ONPCSB a făcut obiectul evaluării experților Moneyval pentru conformitatea cu standardele FATF¹⁸.

Creșterea gradului de conformare cu aceste standarde a presupus un efort consolidat la nivelul instituției, atât în ceea ce privește activitatea de supraveghere (off/on-site, instruiți, etc), cât și în ceea ce privește modificarea și completarea cadrului normativ din acest domeniu.

2.2.1. Activitatea de supraveghere off-site

Activitatea de supraveghere off-site desfășurată de Direcția Supraveghere și Control a fost perfecționată substanțial în anul 2011, prin intermediul unui proces început încă din anul 2010. Principalul scop al acestui proces a fost întărirea capacității interne de supraveghere off-site, mai ales în contextul resurselor disponibile la nivelul instituției.

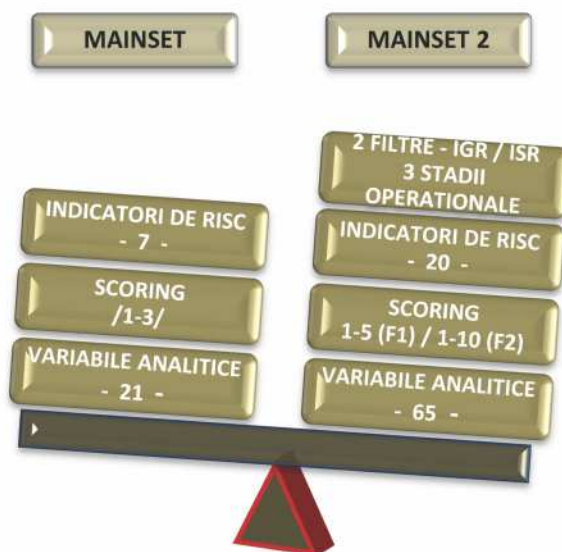
Astfel, pentru îndeplinirea responsabilităților specifice în raport cu resursele existente la nivelul instituției, Direcția Supraveghere și Control a elaborat și implementat (prin resurse proprii) un proces intern de evaluare pe bază de risc – Sistemul MAINSET 2, care reprezintă o variantă optimizată a vechiului instrument de lucru folosit în cadrul activității de supraveghere off-site (MAINSET).

Sistemul MAINSET 2 a făcut parte din proiectul **Proceduri de lucru privind activitatea de supraveghere off-site**, care a fost aprobat de Plenul Oficiului și a intrat în vigoare la începutul anului 2011. Prin intermediul acestor proceduri, a fost integrat un instrument tehnico-juridic univoc și transparent, care reglementează, în mod strict și punctual, fiecare aspect sau etapă de lucru la nivelul activității de supraveghere off-site.

¹⁶ Art. 17 lit. d din Legea 656/2002, cu modificările și completările ulterioare

¹⁷ În principal, Recomandările FATF și Directivele 2005/60/CE și 2006/70/CE a Parlamentului European și a Consiliului

¹⁸ Standardele FATF existente în anul 2011, în principal: Recomandarea nr. 12 – *Cadru compozit pentru standardele referitoare la identificarea clienților și la păstrarea evidențelor (DBFBPs - DNFBPs – Afaceri și Profesii Non-financiare Desemnate (terminologie-cadru folosită pentru evidențierea domeniilor de activitate din sectorul non-financiar care intră sub incidența standardelor FATF sau a directivelor europene de profil)* Recomandarea nr. 13 – *Raportarea Tranzacțiilor Suspecte (DBFBPs)*, Recomandarea nr. 16 – *Cadru compozit pentru standardele referitoare la raportarea tranzacțiilor suspecte și modul de îndeplinire a obligațiilor (DBFBPs)*, Recomandarea nr. 23 – *Reglementare, Supraveghere și Monitorizare*, Recomandarea nr. 24 – *(DNFBPs)*, Recomandarea Specială nr. IV – *Raportarea Tranzacțiilor Suspecte (DBFBPs)*, Recomandarea Specială nr. VI – *Transfer de bani / valori*, Recomandarea Specială nr. VIII – organizații non-profit.

Implementarea acestui sistem de lucru a făcut posibilă respectarea responsabilităților pe care Oficiul le are, în conformitate cu atribuțiile de supraveghere a domeniilor prevăzute la art. 17 din Legea 656 / 2002, fapt evidențiat inclusiv în mediul internațional de specialitate.

În ceea ce privește sfera de aplicabilitate a acestui sistem de lucru, complexitatea procesului analitic off-site se bazează inclusiv pe sporirea resurselor informaționale folosite în activitatea specifică, evaluarea pe bază de risc acoperind totodată date relevante din procesul de monitorizare al FATF/ICRG (inclusiv Lista NCCTs – *teritorii și jurisdicții ne-cooperante*), baze de date specifice persoanelor expuse politic (PEPs), surse deschise (motoare de căutare), etc. De asemenea, procesul analitic cuprinde două filtre noi (Indicatori Generali de Risc - IGR / Indicatori Specifici de Risc - ISR), care acoperă evaluarea și mai multor indicatori, categorii de risc și variabile analitice.

COMPONENTE ANALITICE	SUPRAVEGHEREA OFF-SITE	
	SISTEMUL MAINSET	SISTEMUL MAINSET 2
Capacitatea de a acoperi toate entitățile înregistrate într-un sector de activitate	✓	✓
Indicatori de risc	7	20
Filtre	–	2
Categorii de risc	5	7
Indicatori generali de risc	7	8
Indicatori specifici de risc	–	12
Stadii operaționale	–	4
Variabile analitice	21	65
Persoane de legătura (fizice)	–	✓
Persoane de legătura (juridice)	–	✓
Intervale de scoring	1 - 3	1-5 (F1) / 1-10 (F2)
Rezultate obținute prin intermediul MAINSET 2 (cele mai bune ratinguri - grad de confirmare în ciclul operațional off/on-site)	pana la 64%	pana la 92%

Rezultatele supravegherii off-site prin intermediul MAINSET 2 au atins marje valorice foarte înalte, mai ales în ceea ce privește gradul de confirmare al ciclului operațional off-site / on-site (au fost înregistrate valori de

până la 92% per ciclu). Rezultatele pozitive obținute în sfera supravegherii off-site au fost recunoscute inclusiv de experții Comitetului Moneyval din cadrul Consiliului Europei.

Astfel, în condițiile unor resurse financiare și umane limitate, Direcția Supraveghere și Control a reușit să introducă în activitatea de supraveghere off-site toate sectoarele a căror supraveghere intră direct în sfera de responsabilitate a Oficiului (proces început de la ultimul raport de progres înaintat de România în fața Comitetului Moneyval – decembrie 2009).

ACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE OFF-SITE			
2011	SISTEMUL MAINSET 2		
	ENTITĂȚI TRANSFERATE ¹	ENTITĂȚI INCLUSE ²	PERSOANE DE LEGĂTURĂ
Furnizori de servicii	3964	3363	1407
Agenți imobiliari	744	712	13
(în lucru)	432	372	
TOTAL	4708 + 432	4075 + 372	1420

¹ reprezintă toate entitățile înregistrate în acest sector de activitate, pentru 6 zone de referință (geografice)

² reprezintă numărul entităților care sunt efectiv incluse în sistemul de supraveghere (fiind excluse persoanele juridice care și-au întrerupt temporar activitatea, entitățile în procedură de insolvență sau dizolvare, etc.)

În ansamblu, procesul analitic al supravegherii off-site urmărește evaluarea entităților raportoare în contextul nivelului de expunere față de riscul de spălare de bani (în principal prin neconformarea cu obligațiile legale din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului). Rezultatele acestei activități au evidențiat în anul 2011 un nivel relativ scăzut în ceea ce privește conformarea entităților raportoare cu obligațiile legale din acest domeniu legislativ, mai ales în anumite sectoare de activitate (ex. furnizori de servicii).

2.2.2. Activitatea de supraveghere on-site

Activitatea de verificare și control desfășurată de Direcția Supraveghere și Control a fost determinată, cu precădere, de rezultatele supravegherii off-site, entitățile efectiv controlate fiind cele încadrate în categoria de risc ridicat, evaluat prin intermediul procesului analitic descris mai sus.

Prin aceste activități s-a urmărit ca ciclul de supraveghere off / on-site să se bazeze, în totalitate, pe un sistem de lucru transparent și independent. Rezultatele concrete obținute în activitatea de control desfășurată în anul 2011 sunt următoarele:

ACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE ON-SITE / 2011	
CONTROALE EFECTUATE	260
ENTITĂȚI SANȚIONATE	186
TOTAL SANȚIUNI APLICATE	234
MEDIE GENERALĂ SANȚIUNI / ACȚIUNI DE CONTROL	peste 6000 Ron / acțiune
MEDIE GENERALĂ SANȚIUNI / ENTITĂȚI SANȚIONATE	peste 8400 Ron / acțiune
CUANTUM AMENZI CONTRAVENȚIONALE	1.565.000 Ron
PRINCIPALELE SECTOARE DE ACTIVITATE CONTROLATE	
FURNIZORI DE SERVICII	
AGENȚI IMOBILIARI	

Rezultatele activității de supraveghere on-site evidențiază faptul că multe dintre entitățile controlate au un comportament neglijent în desfășurarea activității specifice, prin neaplicarea sau aplicarea superficială a dispozițiilor legale din acest domeniu.

În fapt s-a constatat că entitățile controlate nu au respectat dispozițiile legale, respectiv: cele referitoare la raportarea operațiunilor cu numerar peste echivalentul în lei a 15.000 Euro, identificarea superficială a clienților, nedesemnarea unei persoane în relația cu ONPCSB, precum și lipsa implementării unor proceduri și politici specifice, fiind astfel vulnerabile față de riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

În acest sens, nivelul de expunere a acestor entități poate fi identificat prin riscul determinat de:

- factori interni (ex. personal neinstruit în acest domeniu sau sisteme necorespunzătoare de control intern, etc.);

- factori externi (ex. posibilitatea de implicare neintenționată în operațiuni financiare menite să disimuleze originea ilicită a unor fonduri, etc.).

Lipsa informațiilor care trebuie transmise ONPCSB de aceste entități conform legii, inclusiv calitatea precară sau insuficientă a datelor din rapoarte, poate afecta în mod direct activitatea de analiză financiară a instituției. Efectul imediat al activității on-site, constatat la nivelul Oficiului, este creșterea numărului de rapoarte specifice provenite de la entitățile raportoare din sectorul de activitate supus verificării.

2.2.3. Activitatea de notificare și autorizare / Sancțiuni internaționale

Având în vedere adoptarea, la nivelul Consiliului UE, a *Regulamentului (UE) nr. 961/2010 al Consiliului privind măsuri restrictive împotriva Iranului*, a fost creat cadrul juridic general pentru instituirea unor măsuri restrictive suplimentare împotriva Republicii Islamice Iran.

Transpunerea reglementărilor europene în legislația internă s-a realizat în dec. 2010, când Guvernul României a adoptat *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 128/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale*, Oficiul fiind desemnat ca autoritate competentă pentru aplicarea restricțiilor privind anumite transferuri de fonduri și servicii financiare.

În acest context, Oficiul a fost autorizat să primească notificări, să primească și să soluționeze cereri de autorizare a efectuării unor tranzacții financiare, având drept scop prevenirea proliferării nucleare. Pe fondul noilor reglementări, în prezent, transferurile de fonduri către sau de la persoane, organisme sau entități iraniene se realizează numai după îndeplinirea procedurilor de notificare sau autorizare după caz, stabilite prin *Ordinul Președintelui ONPCSB nr. 95/2011 privind aprobarea Normelor metodologice de efectuare a notificărilor și de soluționare a cererilor de autorizare a efectuării unor tranzacții financiare*.

Pentru realizarea noilor atribuții a fost înființat, în cadrul Direcției Supraveghere și Control, *Compartimentul notificare, avizare transferuri în scopul prevenirii proliferării (CNAT)*. Compartimentul a înregistrat și gestionat în anul 2011 un număr de 25 de notificări prealabile și 12 cereri de autorizare prealabilă a unor transferuri de fonduri către și din Iran.

În urma analizării cererilor de autorizare prealabilă pentru efectuarea unor transferuri către și din Iran, au fost emise 4 autorizări prealabile, pentru 6 cereri s-a stabilit că acestea nu intrau sub incidența regimului sancționator adoptat la nivel internațional împotriva Republicii Islamice Iran, iar 2 transferuri de fonduri se află în procedură de autorizare.

Pe parcursul activității desfășurate în anul 2011, nu au fost înregistrate situații care să impună refuzul Oficiului de a autoriza un transfer de fonduri către sau din Iran iar analiza sintetică a transferurilor de fonduri cu parteneri iranieni evidențiază un raport negativ al cuantumului sumelor notificate / autorizate față de balanța comercială dintre România și Iran, înregistrată în anii precedenți adoptării regimului sancționator.

Pentru implementarea unitară a prevederilor legale din aria de referință a *Regulamentului (UE) nr. 961/2010*, Oficiul a organizat sesiuni de consultare și instruire a subiecților de drept cărora li se adresează reglementările ante-menționate, respectiv, autorități și instituții cu atribuții în domeniul implementării sancțiunilor internaționale, instituții de credit, prestatori de servicii de plată, societăți comerciale. (A se vedea capitolul IV).

NOTIFICAREA ȘI AUTORIZAREA TRANSFERURILOR DE FONDURI CĂTRE / DIN IRAN	DSC / CNAT
Sistem de evaluare	MATRICEA CAT
Notificări prealabile	25
Cereri de autorizare prealabilă	12
Autorizări prealabile	4
Transferuri de fonduri în procedura de autorizare	2
Cereri de autorizare prealabilă privind transferuri care nu au intrat sub incidența regimului sancționator	6
Solicitări referitoare la modul de interpretare a prevederilor legale referitoare la restricțiile financiare aplicate Iranului	24

2.2.4. Alte componente specifice activității de supraveghere

Supravegherea punerii în aplicare a regimului internațional de sancțiuni

O altă componentă a activităților de supraveghere efectuate de Direcția Supraveghere și Control este supravegherea punerii în aplicare a regimului internațional de sancțiuni, ca o nouă sarcină și responsabilitate atribuită Oficiului prin prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 (cu modificările ulterioare).

În prezent, Direcția Supraveghere și Control analizează modalitatea de implementare a supravegherii punerii în aplicare a regimului internațional de sancțiuni în cadrul acțiunilor de control, cu precădere fiind evaluarea nivelului de conformare cu cerințele și obligațiile specifice combaterii finanțării terorismului.

Instruirile on-site

Având în vedere necesitatea creșterii gradului de conformare cu obligațiile legale din domeniul combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, Direcția Supraveghere și Control a implementat în activitatea de control componenta de *instruire on site*, care se bazează pe constatările analiștilor financiari “la fața locului”. În acest sens, echipele de control au prezentat reprezentanților entităților raportoare cadrul normativ și modalități efective de conformare cu obligațiile legale din acest domeniu, în principal sub forma unor recomandări incluse în actele de constatare. Componenta de instruire on-site este un segment important al supravegherii efectuate de Direcția Supraveghere și Control, deoarece acoperă aspecte și recomandări punctuale față de constatările analiștilor financiari la momentul controlului.

În contextul schimbului de experiență cu alte FIU-uri, au fost susținute prezentări ale sistemului de supraveghere MAINSET 2 al Oficiului, în cadrul unor schimburi de experiență cu alte autorități similare ale statelor membre CoE (ex. Serbia, Macedonia, etc).

Participarea la activitățile Comisiei de autorizare a jocurilor de noroc

Oficiul este reprezentat prin intermediul Direcției Supraveghere și Control, la activitățile acestei comisii interinstituționale, atât în contextul analizării și aprobării documentațiilor înaintate de Ministerul Finanțelor Publice (prin direcția de specialitate), cât și în ceea ce privește procesul de reglementare al acestui sector. În acest sens, aportul pozitiv al Oficiului este subliniat inclusiv prin adresele transmise de Ministerului Finanțelor Publice, urmare a elaborării și implementării noului cadru normativ din acest domeniu de activitate.

CAPITOLUL III - Prevenirea și combaterea finanțării actelor de terorism și punerea în aplicare a regimului sancțiunilor internaționale

Sinteza activităților de prevenire și combatere a finanțării terorismului și implementare a regimurilor sancțiunilor internaționale pe anul 2011

Activitățile de prevenire în domeniul FT implică realizarea și dezvoltarea schimbului de date și informații cu toate autoritățile, instituțiile și componentele mecanismului național cu atribuții în domeniu, ca element activ al performanței analizelor de specialitate, dar și promovarea unui mecanism de supraveghere și control care să activeze gradul de participare al entităților raportoare la dezvoltarea mecanismului național.

În cursul anului 2011, implicarea Oficiului în activitatea de prevenire și combatere a actelor de finanțare a terorismului, în aplicarea Legii nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, s-a realizat, în plan național, printr-o participare activă la reuniunile Centrului de Coordonare Operativă Antiteroristă (CCOA) și la cele ale grupului de experți de la nivelul CCOA.

O altă componentă în cadrul activităților de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului a fost reprezentată de *participarea Oficiului la elaborarea raportului național pentru punerea în aplicare a prevederilor deciziei cadru a Consiliului Uniunii Europene nr.2002/475/JHA prin transmiterea, lunară, către SRI a contribuției Oficiului la raportul ENFOPOL elaborat de TWG.*

În plan internațional, Oficiul a participat consecvent și constructiv în delegația permanentă a României la reuniunile grupurilor de lucru UE-SUA și U.E.-G.C.C., privind prevenirea și combaterea finanțării terorismului, care au avut ca obiectiv prezentarea modului de implementare în legislația specifică din statele membre a celor nouă Recomandări Speciale ale FATF/GAFI și a altor standarde internaționale privind prevenirea și combaterea terorismului și implementarea regimurilor sancțiunilor internaționale.

Un astfel de exemplu este Seminarul UE-GCC privind Combaterea Finanțării Terorismului, organizat în comun de Președinția Uniunii Europene și Consiliul de Cooperare pentru Statele Arabe din Golf (GCC), care a constituit un moment de referință pentru combaterea finanțării terorismului, *reprezentanții statelor participante ajungând la un acord cu privire la necesitatea creării la nivelul Uniunii Europene a unui grup specializat pe această problemă, în condițiile în care, după cum a evidențiat reprezentantul FIU România, aspectele privind finanțarea terorismului sunt abordate în mod fragmentat la nivelul diverselor grupuri de lucru (TWG, Money Laundering, etc.) fără însă a exista un cadru unitar, specializat, care să reunească expertizii în domeniu. Această propunere a fost sprijinită de reprezentanții președinției poloneze în exercițiu a Uniunii Europene, precum și de cei ai viitoarei președinții daneze.*

Implementarea regimurilor sancțiunilor internaționale

În prezent, Unitățile de Informații Financiare (FIU-urile – Financial Intelligence Unit) joacă un rol din ce în ce mai important în lupta împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului. Investigațiile financiare desfășurate de către FIU-uri sunt sprijinite de transmiterea informației între autoritățile competente, atât la nivel intern, cât și internațional, cu respectarea prevederilor legislative și a declarațiilor de cooperare. În acest context, în cadrul Oficiului se pune un accent deosebit pe verificarea rapoartelor de tranzacții suspecte în care pot fi implicate persoane fizice și/sau juridice care se regăsesc în listele anexe ale Rezoluțiilor Consiliului de Securitate ONU și Reglementărilor UE (regulamente și poziții comune), urmând ca, în condițiile în care apar conexiuni cu privire la implicarea acestora, sesizările să fie transmise, cu celeritate, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și Serviciului Român de Informații, în conformitate cu prevederile legii speciale.

Oficiul a participat în anul 2011 la reuniunile Consiliului Interinstituțional instituit prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind regimul sancțiunilor internaționale, aprobată prin legea 217/2009, cât și la grupul de lucru al UE în acest domeniu. Participarea la aceste grupuri de lucru a permis atât deschiderea unor noi oportunități de cooperare în domeniul prevenirii și combaterii finanțării terorismului, cât și eficientizarea la nivelul FIU România, a mecanismului de implementare a regimului sancțiunilor internaționale. Privitor la punerea în aplicare a prevederilor art. 17 din O.U.G nr. 202/2008, măsurile pe care instituția noastră le-a întreprins în anul 2011 pot fi sintetizate astfel:

- Publicarea Rezoluțiilor Consiliului de Securitate al O.N.U., a Pozițiilor Comune și a Regulamentelor U.E. pe site-ul oficial al instituției, la adresa www.onpcsb.ro, într-o secțiune specială;

- Verificarea în bazele de date a persoanelor listate în baza unei proceduri interne;
- Informarea entităților raportoare prin intermediul sesiunilor de instruire și activităților de control organizate periodic de către O.N.P.C.S.B.;
- Asigurarea asistenței în domeniu pentru entitățile raportoare;
- Monitorizarea continuă și controlul aplicării sancțiunilor internaționale în domeniul de competență;
- Cooperarea cu toate autoritățile competente pentru eficientizarea implementării sancțiunilor internaționale.

În anul 2011 la solicitarea Ministerului Afacerilor Externe – Oficiul pentru Implementarea Sancțiunilor Internaționale, un reprezentant al ONPCSB a participat la seminarul sub-regional în domeniul prevenirii și combaterii terorismului pentru state din Europa de SE și regiunea Mării Negre, care a avut loc în luna septembrie 2011, în cadrul Proiectului derulat în parteneriat cu Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate din Viena (UNODC), proiect regional privind întărirea cadrului juridic de combatere a terorismului. Primul seminar a fost organizat în beneficiul R. Moldova, iar în luna decembrie 2011 a fost organizat la București, sub egida UNODC Viena, „Cel de al doilea seminar sub-regional în domeniul prevenirii și combaterii terorismului pentru state din Europa de Sud-Est și regiunea Mării Negre”, Oficiul fiind invitat să participe prin 2 experți.

Unul dintre elementele de bază ale implicării Oficiului în cadrul mecanismelor de cooperare internațională, este reprezentat de participarea unui reprezentant al Oficiului la Conferința Statelor Părți ale Convenției Consiliului Europei privind Spălarea, Descoperirea, Sechestrarea și Confiscarea Produselor Infrațiunii și Finanțarea Terorismului, adoptată la Varșovia în luna mai 2005. Convenția¹⁹ Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea și confiscarea produselor infrațiunii și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia, la 16 mai 2005 (până în prezent semnată de 33 de state și ratificată de 21) constituie primul instrument internațional ce include prevederi atât cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor, cât și la finanțarea actelor de terorism, stabilind accesul rapid la informațiile financiare ori cu privire la bunurile deținute de organizațiile criminale și grupările teroriste, fiind un standard superior altor instrumente de evaluare internațională, prin statutul sau de tratat internațional ratificat de către statele semnatare.

Conform acestui instrument juridic internațional se stabilește obligația unei Unități de Informații Financiare (FIU) de a iniția rapid acțiuni, la cererea unui FIU străin, pentru suspendarea sau neacordarea acceptului pentru derularea unei tranzacții în perioadele și în condițiile prevăzute de legislația internă pentru amânarea tranzacțiilor, în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării actelor de terorism (art. 47 – Cooperarea internațională în vederea amânării tranzacțiilor suspecte). Aceste prevederi au fost implementate în legislația națională prin Legea nr. 238/2011 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 53/2008 privind modificarea și completarea Legii nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism.

Convenția stipulează, totodată, obligația statelor semnatare de a se asigura de buna cooperare între Unitățile de Informații Financiare (FIU), organisme naționale responsabile cu primirea, analiza și transmiterea de informații cu specific financiar către autoritățile competente, conform legislației naționale în domeniu.

Din punct de vedere al ordinii de evaluare, menționăm că nicio țară care a ratificat Convenția nu s-a oferit voluntar pentru prima evaluare, Secretariatul propunând singura soluție la îndemână, respectiv ordinea alfabetică. Ca atare, Albania a fost primul stat evaluat pe problematica implementării Convenției de la Varșovia, adoptată în luna mai 2005, iar din echipa de evaluatori a făcut parte și un reprezentant al FIU România, în calitate de *raportor evaluator privind activitatea Unităților de Informații Financiare*. Raportul de evaluare a fost prezentat de către echipa de evaluatori internaționali și aprobat de Conferința Statelor Părți, care a avut loc în perioada 7-8 martie 2011, unde s-a hotărât ca al doilea stat evaluat să fie România. Coordonarea procesului de completare a chestionarului pentru România a fost asigurată de Ministerul Justiției, la nivelul grupului de lucru înființat în acest sens, fiind coopțați reprezentanți ai Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și ai Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

¹⁹ România se număra printre primele state care au semnat și ratificat această Convenție, prin adoptarea de către Parlamentul României a Legii nr. 420/22.11.2006, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 968/04 decembrie 2006.

CAPITOLUL IV - Cooperarea Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor cu partenerii interni și externi în anul 2011

4.1. Cooperarea la nivel național cu instituțiile implicate în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării actelor de terorism

În anul 2011, **ONPCSB a coordonat activitățile legate de implementarea Planului²⁰ de acțiune**, ce cuprinde măsurile necesare implementării obiectivelor și direcțiilor de acțiune stabilite în cadrul **Strategiei Naționale de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor**.

Totodată, pornind de la recomandările formulate cu ocazia prezentării bilanțului de activitate al Oficiului pentru anul 2010, Președintele Oficiului, în calitate de reprezentant al Ministerului Finanțelor Publice în Plenul Oficiului, a organizat în anul 2011 întâlniri de lucru cu specialiștii A.N.A.F și cei ai Gărzii Financiare, dar și întâlniri cu reprezentanții Ministerului Administrației și Internelor²¹ (Inspectoratul General al Poliției Române – Direcția de Investigare a Fraudelor, Direcția de Combatere a Criminalității Organizate) și cu cei ai unităților²² de parchet competente privind dosarele de SB/FT.

Aceste reuniuni au avut ca principal scop, schimbul operativ de informații legate de tendințe în piață, pentru fundamentarea unor decizii de acțiune strategică privind fenomenele infracționale, reprezentând cadrul optim pentru unele clarificări privind aplicarea cadrului legal privind schimbul de informații între ONPCSB și organele competente pentru investigarea infracțiunilor financiare, precum și pentru o mai bună înțelegere a competențelor și mijloacelor de analiză utilizate de Oficiu.

Sintetic, principalele acțiuni în plan intern au fost următoarele:

- *organizarea de reuniuni distincte cu procurorii din cadrul Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, vizând aspectele practice ale acestei relații de cooperare²³*, precum și reuniunea²⁴ de lucru în vederea instruirii analiștilor financiari din cadrul Direcției Analiza și Prelucrarea Informațiilor, în scopul soluționării cu operativitate a unor cauze aflate în lucru, beneficiind de expertiza unui specialist în domeniul pieței de capital din cadrul D.I.I.C.O.T;
- *implicarea Oficiului, în calitate de co-beneficiar, al proiectului de GRANT HOME/2010/ISEC/AG/FINEC/022*, alături de Ministerul Administrației și Internelor, Academia de Poliție Al. Ioan Cuza, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național al Magistraturii, sens în care au fost cooptați 16 specialiști din cadrul direcției operative a Oficiului, care vor fi instruiți ca investigatori financiari, pe parcursul unor sesiuni de instruire ce vor fi organizate în cadrul proiectului;
- *organizarea la propunerea Direcției Naționale Anticorupție, a unei vizite²⁵ de studiu pentru procurorii din Republica Cehia, care și-au manifestat interesul de a se întâlni cu reprezentanții ONPCSB, în vederea discutării aspectelor practice privind analiza cazurilor, modalități de obținere a informațiilor și studii de caz;*
- *cooperarea Oficiului cu reprezentanții Direcției Naționale Anticorupție, ai Gărzii Financiare, ai Inspectoratului General al Poliției Române și cei ai Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare pentru organizarea unor întâlniri²⁶ la sediul acestor autorități, în cadrul programului oficial de schimb de experiență derulat de ONPCSB, și reprezentanții Unității de Informații Financiare din Republica Serbia, discuțiile purtate vizând problematica spălării banilor și finanțării terorismului și prezentarea celor mai noi tehnici și cazuri instrumentate, în scopul realizării schimbului reciproc de experiență și dezvoltării unor tehnici operaționale de bună practică;*

²⁰ Planul de acțiune cuprinde instituțiile responsabile și indicatorii de evaluare a măsurilor necesare a fi întreprinse, a fost aprobat printr-un Protocol privind organizarea cooperării pentru implementarea Strategiei Naționale de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului, document semnat în luna septembrie 2010, de toate autoritățile componente ale mecanismului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

²¹ Luna iunie 2011, luna iulie 2011

²² Luna mai 2011

²³ Luna mai 2011

²⁴ Luna septembrie 2011

²⁵ luna aprilie 2011

²⁶ 6 iunie - 7 iunie 2011

- specialiștii instituției noastre au participat, în calitate de lectori, la cursurile de perfecționare în domeniul analizei informațiilor, adresate ofițerilor analiști de informații din cadrul Poliției Române, organizate de Institutul de Studii pentru Ordine Publică²⁷, programul de pregătire fiind axat pe prezentarea celor mai bune practici și viziuni multiple privind analiza informațiilor;
- participarea reprezentanților Oficiului, în calitate de lectori, la cursurile²⁸ de masterat organizate de Academia de Poliție "Alexandru Ioan Cuza", susținând prelegeri pe marginea următoarelor teme „Cooperarea internațională în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului” și „Riscurile spălării banilor și finanțării terorismului în Europa”. Cu aceste ocazii, prestația specialiștilor instituției noastre a fost apreciată ca deosebit de utilă, prin conținut și modalitate de expunere;
- organizarea unor reuniuni cu autoritățile de aplicare a legii și cu cele de supraveghere prudențială, în scopul pregătirii celui de-al doilea raport de progres al României privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, întâlniri care au avut ca punct principal clarificarea măsurilor adoptate de toate instituțiile implicate, în vederea îmbunătățirii conformității față de recomandările FATF, cotate cu rating-uri de “parțial neconform” și “neconform”, formulate de evaluatori cu ocazia Celei de-a treia runde de evaluare a Consiliului Europei – Comitetul Moneyval;
- implementarea unor **Programe bilaterale de schimb de experiență cu reprezentanții ANI și ai CNVM**, astfel:
 1. organizarea unor **activități**²⁹ **comune pentru analiștii financiari din cadrul Oficiului și inspectorii de integritate din cadrul Agenției Naționale de Integritate**, pentru schimbul de experiență și bune practici, precum și pentru identificarea și analiza metodelor prin care cele două instituții pot dezvolta relația de cooperare operațională.
 2. reuniunea³⁰ de lucru de la sediul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, la care au participat 10 analiști financiari ai Direcției de Analiză și Prelucrare a Informațiilor din cadrul Oficiului și reprezentanții CNVM din cadrul Direcției autorizare-reglementare și Direcției supraveghere și control, discuțiile purtate fiind axate pe aspectele juridice privind piața de capital, reglementări de funcționare și organizare, dar și aspecte practice privind persoanele juridice autorizate de CNVM și legăturile ce pot fi desprinse în cadrul analizei financiare efectuate la nivelul Oficiului. Reuniunea de lucru realizată la cererea Oficiului a urmărit înțelegerea fraudelor pe piața de capital, pentru o mai bună analiză a informațiilor deținute de Oficiu, în urma rapoartelor de tranzacții suspecte primite de la entitățile raportoare ce activează în această zonă.

Un aspect deosebit de important al relațiilor de cooperare internă este acela conexas **încheierii protocoalelor de cooperare**, în domeniu, cu autoritățile competente din România. În anul 2011, instituția noastră a continuat acest proces, prin actualizarea Protocolului de cooperare cu Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, în sensul inserării unor dispoziții cu privire la raportarea on-line. De asemenea, *Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a încheiat în anul 2011 un Protocol cu Serviciul de Informații Externe prin care stabilește cadrul de cooperare între cele două entități.*

Cu referire la implementarea proiectelor cu fonduri nerambursabile, instituția noastră a depus toate diligențele pentru *asigurarea măsurilor de sustenabilitate necesare menținerii rezultatelor atinse prin proiectul de twinning “Combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”, implementat în anul 2010, împreună cu partenerul de twinning, FIU Polonia. În acest sens, pe tot parcursul anului 2011, a continuat procesul de organizare a sesiunilor de instruire cu entitățile raportoare, ocazie cu care a fost diseminat Manualul privind abordarea pe bază de risc și indicatori de tranzacții suspecte, elaborat în cadrul proiectului menționat mai sus (peste 1000 de exemplare tipărite ale acestui manual au fost diseminate pe parcursul sesiunilor de instruire organizate în anul 2011). Având în vedere aprecierea de care s-a bucurat acest manual în rândul reprezentanților entităților raportoare, Oficiul își propune o reeditare a acestui ghid care să cuprindă actualizări ale indicatorilor de tranzacții suspecte și modificările legislative intervenite în anul 2011.*

În ceea ce privește **relația de colaborare cu autoritățile de supraveghere prudențială și structurile de conducere ale profesiilor liberale**, menționăm realizarea în anul 2011 a *programului anual de instruire în domeniul*

²⁷ Septembrie 2011, noiembrie 2011 – 2 sesiuni de pregătire

²⁸ Luna noiembrie 2011

²⁹ La data de 9 august 2011 și respectiv 10 noiembrie 2011

³⁰ Luna octombrie 2011

CSB/CFT destinat personalului cu responsabilități în aplicarea Legii nr. 656/2002, ca o parte componentă a politicii de cooperare între sectorul public și sectorul privat, promovată de Oficiu în ultimii ani, politică care urmărește dezvoltarea activităților de conștientizare a entităților raportoare, prin implementarea activităților de formare profesională a reprezentanților acestor entități. Astfel, au fost organizate **24 seminarii de instruire pentru entitățile raportoare³¹, la care au luat parte aproximativ 970 persoane**. Desfășurarea acestor seminarii a avut loc cu sprijinul autorităților de supraveghere prudențială și al asociațiilor profesionale, așa cum ar fi *Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private din România, Asociația Română a Băncilor, Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, Uniunea Națională a Barourilor din România, Camera Consultanților Fiscali din România, Camera Auditorilor Financiari din România, Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, Asociația Societăților Financiare din România – A.L.B.*

Acest bilanț ne oferă plăcutul prilej de a aminti cooperarea Oficiului în anul 2011 cu revista „Audit Financiar” - Camera Auditorilor Financiari din România, ocazie ce a oferit posibilitatea specialiștilor instituției noastre de a publica articole performante în folosul profesiei de audit financiar, alături de participarea la sesiunile de instruire dedicate acestei categorii de entități raportoare prevăzute de Legea nr.656/2002, cu modificările și completările ulterioare. Lucrările de cercetare științifică care au fost publicate în această revistă de profil, respectiv **Studiul privind riscurile finanțării terorismului și Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor: Abordarea pe baza de risc**, vin în întâmpinarea auditorilor financiari pentru înțelegerea complexității celor două fenomene.

4.2. Cooperarea cu organisme internaționale și FIU-urile partenere

În anul 2011, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor în calitate de Unitate de Informații Financiare a României și-a desfășurat activitatea internațională cu aceeași seriozitate și nivel ridicat de implicare, atât în ceea ce privește inițiativele proprii derulate pe plan extern, cât și față de celelalte acțiuni organizate de partenerii străini care au solicitat reprezentarea instituției noastre.

Principalele acțiuni externe la care reprezentanții Unității de Informații Financiare din România și-au adus contribuția în anul 2011, pot fi sintetizate astfel:

4.2.1. Reprezentarea O.N.P.C.S.B. la activitățile organismelor de profil

a. Activitatea desfășurată la nivelul Consiliului Europei-Comitetul Moneyval:

Adoptarea Celui de-al doilea Raport de Progres al României din cadrul celei de-a 3-a runde de evaluare Moneyval a constituit principalul obiectiv al anului 2011, obiectiv considerat de maximă importanță în contextul evaluării sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului (CSB/CFT).

În luna septembrie 2011, Secretariatul Moneyval a informat delegația română cu privire la faptul că **Cel de-al doilea Raport de Progres al României privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (CSB/CFT) va fi supus dezbaterii și adoptării în cadrul Celei de-a 37-a Reuniuni Plenare Moneyval, organizată în perioada 13-16 decembrie 2011, fiind remis totodată și Chestionarul pentru cel de-al doilea raport de progres**. În urma diseminării chestionarului și primirii contribuției fiecărei instituții, elaborate în baza sferei de competență, ONPCSB a elaborat forma integrată a chestionarului, care a fost transmis, în luna noiembrie 2011, Secretariatului Moneyval.

Pentru susținerea raportului, Secretariatul Moneyval și țara intervenientă desemnată - Republica Muntenegru au analizat cuprinsul chestionarului completat de către autoritățile românești.

Analiza scrisă a Secretariatului Moneyval a vizat progresele înregistrate de România în aplicarea Recomandărilor centrale ale FATF, respectiv: **Recomandarea 1 – Infrațiuinea de spălare a banilor; Recomandarea Specială II – Incriminarea finanțării terorismului; Recomandarea 5 – Măsurile de cunoaștere a clientului;**

³¹ Instituții de credit – 5 seminarii (organizate în cooperare cu Asociația Română a Băncilor, precum și la solicitarea unor instituții de credit), Auditorii financiari – 1 seminar (organizat în cooperare cu Camera Auditorilor Financiari din România), Cazinouri – 1 seminar, Societăți de servicii de investiții financiare – 2 seminarii (organizate în cooperare cu Comisia Națională a Valorilor Mobiliare), Administratorii de fonduri private – 2 seminarii (organizate în cooperare cu Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private), Societăți de asigurări/reasigurări – 2 seminarii (organizate în cooperare cu Comisia de Supraveghere a Asigurărilor), Consultanții fiscali – 2 seminarii (organizate în cooperare cu Camera Consultanților Fiscali), Instituții financiare nebancale – 2 seminarii, Notarii publici – 1 seminar (organizat în cooperare cu Uniunea Națională a Notarilor Publici din România), Avocați – 2 seminarii (organizate în cooperare cu Uniunea Națională a Barourilor din România), Experți contabili și contabili autorizați – 2 seminarii (organizate în cooperare cu Camera Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România), Prestatori de servicii de plată și case de schimb valutar – 2 seminarii

Recomandarea 10 – Păstrarea evidențelor; Recomandarea 13 – Raportarea tranzacțiilor suspecte; Recomandarea Specială IV – Raportarea tranzacțiilor suspecte având legătură cu terorismul.

Principalele concluzii ale Secretariatului Moneyval cu privire la progresele înregistrate de România în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului au vizat evoluțiile înregistrate în plan legislativ prin adoptarea Legea nr. 238/2011 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 53/2008 privind modificarea și completarea Legii nr. 656/2002 precum și creșterea numărului de rechizitorii în cazurile de spălare a banilor și existența a două cazuri de infracțiune autonomă.

Conform regulilor de procedură, delegația română³² a prezentat, succint, principalele modificări legislative adoptate și rezultatele concrete înregistrate la nivel sistemic și instituțional, din perioada septembrie 2009-noiembrie 2011, care au demonstrat capacitatea autorităților românești de a implementa măsurile menite să conducă la eficacitatea sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Totodată, delegația română a răspuns la o serie de întrebări adresate de țara raportoare, conform regulilor de procedură, cu privire la implementarea și conformarea cu cerințele și recomandările CSB/CFT încadrate în categoria „financiar”, „aplicarea legii” și „juridic”. De asemenea, au fost formulate întrebări și de către alte delegații participante la reuniune. Întrebările au fost adresate sub aspectul unei solicitări de a clarifica și a expune anumite stări de fapt, statistici și/sau modificări legislative inserate în raportul de progres. Cu această ocazie, a fost evidențiată atât implementarea anumitor mecanisme specifice domeniului CSB/CFT de către autoritățile române, cât și evoluția considerabilă a punerii în aplicare a măsurilor și cerințelor inserate în Raportul detaliat de evaluare a României din anul 2008 (precum și în Planul de măsuri recomandate de experții evaluatori).

Evoluțiile înregistrate de România în această perioadă de timp au fost apreciate, în mod pozitiv, atât de către delegația țării interveniente/raportoare – Republica Muntenegru, în analiza sa susținută în cadrul plenarei, dar și de Secretariatul Moneyval, experții științifici prezenți și delegațiile participante, fapt pentru care Cel de-al Doilea Raport de Progres al României a fost adoptat cu unanimitate de voturi de către delegațiile participante în cadrul Plenarei Comitetului Moneyval din data de 16 decembrie 2011, urmând ca acesta să fie publicat, în mod oficial, de către Secretariatul Moneyval pe site-ul Consiliului Europei (www.coe.int/moneyval).

Un alt obiectiv în plan internațional concretizat pentru Oficiu în anul 2011 a fost **realegerea reprezentantului ONPCSB, ca membru al Biroului Moneyval, pentru mandatul 2011-2013**, prin vot secret, cu peste 75% din totalul voturilor exprimate de către delegațiile statelor membre, pentru al doilea mandat consecutiv. De asemenea, cu privire la reprezentarea ONPCSB în cadrul organismelor internaționale, amintim **selectarea și punerea la dispoziție ca funcționar național în sistem secondment, a unui specialist din cadrul Oficiului, pe o perioadă de doi ani** (începând cu data de 17 ianuarie 2011), pe postul de responsabil de program (administrator) la Direcția Generală pentru Drepturile Omului și Afaceri Juridice – Comitetul MONEYVAL.

În anul 2011, specialiști desemnați din cadrul direcțiilor de analiză și prelucrare a informațiilor și de supraveghere și control au participat la o serie de **inițiative și proiecte derulate de Consiliul Europei**, pe linia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, cum ar fi:

- **Proiectul³³ de Tipologii „Spălarea banilor pe baza tranzacțiilor comerciale în economiile axate, în principal, pe plăți în numerar”, proiect condus de FIU România și FIU Ucraina.** În cadrul acestui proiect, reprezentantul Oficiului, care are calitatea de co-lider de proiect, a condus lucrările Celui de-al 10-lea Exercițiu de Tipologii Moneyval, care a avut loc în perioada 31 octombrie – 02 noiembrie 2011, și a participat la reuniunea plenară Moneyval din luna decembrie 2011, unde a prezentat obiectivele acestui proiect, care va fi derulat pe o perioadă de 2 ani.

³² Delegația română prezentă la momentul susținerii raportului a fost formată din reprezentanții desemnați de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, Ministerul Justiției, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Inspectoratul General al Poliției Române, Ministerul Afacerilor Externe, Serviciul Român de Informații, Banca Națională a României, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare și Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private.

³³ Proiectul urmărește realizarea unui studiu cu privire la tipologiile existente în domeniul faptelor de comerț asociate spălării banilor, cu accent pe operațiunile de numerar. Studiul se axează, printre altele, și pe utilizarea societăților comerciale și a tranzacțiilor cu numerar în scopul întreruperii circuitului documentelor care pot fi făcute disponibile autorităților de aplicare a legii și, implicit, al împiedicării depistării activităților de spălare a banilor. În acest context, în proiect, se vor identifica metodele și tehnicile relevante de spălare a banilor/finanțare a terorismului având la bază utilizarea diverselor fapte de comerț în scopul ascunderii originii ilicite a fondurilor pe care aceste fapte le implică, se vor elabora liste cu indicatori de anomalie și alerte și se vor prezenta particularități identificate în diferite sectoare de activitate.

- **Proiectul³⁴ de tipologii „Suspendarea tranzacțiilor financiare și monitorizarea conturilor bancare”,** proiect care este condus de reprezentantul FIU Estonia.
- **Proiectul de tipologii al Consiliului Europei - “Folosirea jocurilor de noroc prin Internet în scopuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului”.** În cadrul acestui proiect un reprezentant al ONPCSB - Direcția Supraveghere și Control a fost desemnat de către Comitetul Moneyval ca lider de paneele (subproiect), ocupându-se de transmiterea, colectarea și adunarea datelor cuprinse în chestionarul transmis statelor membre Moneyval.

Totodată, specialiști români atât din cadrul Oficiului, cât și din cadrul Ministerului Justiției, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Băncii Naționale a României sunt invitați periodic să facă parte din echipele de evaluatori Moneyval, sens în care în anul 2011, un **expert român selectat din cadrul FIU România (Direcția Supraveghere și Control) a participat la misiunea de evaluare a Georgiei.**

Pe același plan al evaluărilor, menționăm faptul că în anul 2011, *un expert al ONPCSB a fost selectat și a participat la Seminarul de instruire a experților evaluatori Moneyval pentru Cea de-a patra rundă de evaluare, care a fost organizat la Strasbourg, în luna iulie 2011, numărul experților evaluatori români în domeniu ajungând la cifra de 11 (din care 4 experți în domeniul juridic, 3 experți în domeniul aplicării legii și 4 experți în domeniul financiar).*

b. La nivelul Uniunii Europene, activitatea Oficiului s-a axat, în principal, pe participarea la reuniunile periodice ale Comitetului de Prevenire a Spălării Banilor și Finanțării Actelor de Terorism și ale Platformei UE a FIU-urilor – comitete coordonate de Direcția Generală Piața Internă și Servicii, respectiv Direcția Generală Afaceri Interne din cadrul Comisiei Europene. Activitățile derulate au vizat următoarele subiecte:

- *Analiza modalității de aplicare a Directivei 2005/60/EC privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului în Statele Membre, proces care va fi concretizat, în prima parte a anului 2012, printr-un raport cuprinzând propuneri de modificare a acestui act normativ.*
- *Implementarea Directivei 2009/110/CE privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE - **Oficiul a notificat în anul 2011, Comisiei Europene, transpunerea totală a art. 19 din Directiva 2009/110/CE, care modifică Directiva 2005/60/CE.***
- *Echivalența țărilor terțe - Subiectul țărilor terțe echivalente a fost periodic dezbătut în cadrul reuniunilor Comitetului³⁵ de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, având la bază prevederile Directivei 2005/60/EC. În luna februarie 2011, la propunerea reprezentantului Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor – FIU România, a fost înființat un **Review Group (Grup de revizuire)** care integrează toate documentele transmise de delegațiile Statelor Membre cuprinzând informații actualizate cu privire la statele supuse discuției și care va elabora un document sintetic ce va fi circulat înainte de fiecare reuniune CPMLTF. **Urmare reuniunii din luna februarie 2011, cinci delegații ale Statelor Membre au fost înscrise, prin reprezentanții săi, în grupul de revizuire, inclusiv România, mandatul acestui grup expirând după prima reuniune CPMLTF din anul 2012.** În luna iunie 2011, Comisia Europeană a adoptat Înțelegerea comună a Statelor Membre UE privind țările terțe echivalente, în conformitate cu prevederile Directivei pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului (Directiva 2005/60/CE), fapt pentru care, **Oficiul a inițiat procedura de modificare a listei incluse în Hotărârea Guvernului nr. 1437/2008, proces finalizat prin intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 885/2011** (procedura legislativă de aprobare a acestui act normativ a fost efectuată de O.N.P.C.S.B. în colaborare cu Secretariatul General al Guvernului).*
- *Modalitățile de cooperare și schimb de informații relevante în contextul Deciziei cadru 642/2000/JAI privind aranjamentele de cooperare între Unitățile de Informații Financiare ale Statelor Membre*

³⁴ Obiectivul principal al acestui proiect este realizarea unui studiu în care să fie identificate cele mai bune practici în analiza, în timp util, a tranzacțiilor neefectuate, suspecte de spălare a banilor/finanțare a terorismului, utilizarea surselor de informații, cooperarea internațională și aplicarea măsurilor asigurătorii. Cel de-al doilea obiectiv al proiectului vizează descrierea cadrului legal privind monitorizarea conturilor bancare și utilizarea acestei tehnici în practică.

³⁵ Prima listă agreată la nivelul Uniunii Europene a fost inclusă în Înțelegerea Comună dintre Statele Membre UE privind procedura și criteriile de recunoaștere a țărilor terțe echivalente, conform prevederilor Directivei a treia (Directiva 2005/60/CE), adoptată în data de 18 aprilie 2008.

cu referire la schimbul de informații, în lumina măsurilor restrictive adoptate împotriva Tunisiei, Egiptului, Iranului și Libiei.

- *Întărirea cooperării între FIU-uri:* la prima sa întâlnire din anul 2011, membrii Platformei au hotărât formarea unui subgrup care să analizeze și să propună modalitățile de întărire a cooperării între FIU-uri. Cu ocazia reuniunii din luna octombrie 2011, subgrupul a prezentat un set de propuneri conținând 8 politici³⁶ de cooperare în cadrul Platformei UE a FIU-urilor.

- *Modificarea Deciziei-cadru 2000/642/CE.* Principalele propuneri de modificare au vizat: stabilirea principalelor funcții cheie ale unui FIU, cu accent pe: mecanismul de raportare, structura, organizarea și competențele FIU-ului; schimbul de informații financiare, în special, sursele de informații și canalele de transmitere a cererilor de informații; cooperarea internațională și încheierea de Memorandumuri de Înțelegere;

- *Prezentarea Comunicării Comisiei privind opțiunile disponibile de creare a unui Sistem European de Urmărire a Activităților de Finanțare a Terorismului (COM2011(429)final).* Documentul dezvoltă poziția Comisiei Europene cu privire la extragerea și analizarea datelor de mesagerie financiară deținute în UE, analizând posibilitățile de instituire a unui sistem de blocare a accesului teroriștilor la finanțare și la produse cu dublă utilizare, precum și la urmărirea tranzacțiilor acestora. În acest scop, sistemul³⁷ ar trebui să asigure o contribuție efectivă la lupta împotriva terorismului și a finanțării acestuia în cadrul Uniunii Europene și să contribuie la limitarea cantității de date cu caracter personal transferate către țări terțe.

- Discutarea măsurilor FATF cu privire la țările care nu au înregistrat progrese semnificative în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (CSB/CFT).

- Discutarea Raportului Comisiei privind implementarea Regulamentului CE nr. 1889/2005 privind controlul numerarului la intrarea/ieșirea în/din Comunitate (COM2010(429)).

Printre alte activități organizate de către instituțiile Uniunii Europene, la care ONPCSB a fost reprezentat, amintim: seminariile comune Uniunea Europeană – Statele Unite ale Americii și Uniunea Europeană – Consiliul de Cooperare a Golfului în domeniul combaterii finanțării terorismului, organizate în lunile iunie și noiembrie 2011; reuniunea plenară GENVAL, organizată de Secretariatul Consiliului UE, în februarie 2011 unde a fost adoptat raportul Luxemburgului, participarea reprezentanților Oficiului, având loc în contextul prezenței delegației române, în calitate de țară mediatore/intervenientă, precum și seminarul TAIEX privind Combaterea Spălării Banilor și Finanțarea Terorismului prin intermediul Jocurilor de Noroc - JHA 47103, organizat de Direcția Generală pentru Extindere, în luna decembrie 2011.

Cu această ocazie, dorim să menționăm reuniunea din data de 22 noiembrie 2011, organizată la sediul ONPCSB, cu echipa de experți ai Comisiei Europene participantă la vizita on-site de evaluare în cadrul **Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV)**. În cadrul discuțiilor, reprezentanții FIU-ului din România au prezentat cadrul legal în domeniu și activitatea specifică operativă desfășurată de instituție, cu accent pe rolul Unității de Informații Financiare în sistemul românesc de prevenire și combatere a spălării banilor.

³⁶ O largă varietate de atribuții disponibile FIU-ului trebuie utilizate pe plan intern pentru a răspunde la cererile de informații primite;

Toate FIU-urile trebuie să aibă competența de a solicita informații suplimentare entităților raportoare pentru a transmite un răspuns la o cerere de informații;

Toate FIU-urile trebuie să aibă atribuția de a suspenda în mod direct sau indirect tranzacțiile financiare suspecte, inclusiv la solicitarea unui partener străin;

FIU-urile trebuie să aibă acces în timp util, direct sau indirect, la bazele de date ale autorităților de aplicare a legii;

Statele Membre trebuie să dețină baze de date centrale cu privire la conturile bancare deschise pe teritoriul aceluia stat, cu privire la proprietăți imobiliare și datele de contact ale asiguratorilor și brokerilor de valori mobiliare;

FIU-urile trebuie să aibă capacitatea legală de a contribui/intervenii în elaborarea și actualizarea listelor UE cuprinzând persoane suspecte de finanțare a terorismului/spălare de bani;

Trebuie clarificate regulile de protecție a datelor personale atunci când acestea nu permit realizarea schimbului de informații între FIU-uri;

În reglementările privind protecția datelor personale trebuie specificate cazurile când un RTS are legătură cu o altă țară europeană.

³⁷ Opțiunile pentru instituirea unui sistem de urmărire a finanțărilor în scopuri teroriste, prezentate în document, se referă la:

- instituirea unui serviciu de coordonare și analiză al TFTS - ca unitate centrală la nivelul UE (opțiunea 1);
- existența unui serviciu de extragere al TFTS al UE (opțiunea 2);
- existența unui serviciu de coordonare a unităților de informații financiare (opțiunea 3).

c. Financial Action Task Force (F.A.T.F. – G20)

Având în vedere calitatea reprezentantului Oficiului din cadrul Direcției Supraveghere și Control în cadrul forului decizional al Moneyval / CoE, acesta a fost invitat să participe la activitățile desfășurate de **FATF / I.C.R.G. (International Co-operation Review Group)**, precum și la reuniunea plenară din februarie a.c. a acestui for internațional de sub egida G20. De facto, reprezentatul FIU România a fost invitat să participe la toate reuniunile de lucru ale FATF, cu preponderență la cele tehnice sau la cele în care au fost emise decizii sancționatorii (înscrisura pe liste internaționale – Lista Gri și NCCTs). De asemenea, ONPCSB este reprezentat în **grupul RBA** desemnat cu implementarea conceptului de abordare pe baza de risc în activitatea de monitorizare și supraveghere a domeniilor vulnerabile față de spălarea banilor.

d. Activitatea desfășurată la nivelul Consiliului Europei-Conferința Părților privind aplicarea Convenției³⁸ de la Varșovia-mai 2005:

În perioada 2009-2011, Oficiul a fost reprezentat permanent la reuniunile *Conferinței Părților privind implementarea Convenției Consiliului Europei privind Spălarea, Descoperirea, Sechestrarea și Confiscarea Produselor Infracțiunii și Finanțarea Terorismului*, organizate de Consiliul Europei.

Menționăm că în luna martie 2011, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a primit din partea Ministerului Justiției, în calitate de coordonator, chestionarul de evaluare a României privind implementarea prevederilor Convenției de la Varșovia, document care a fost completat de către instituția noastră și remis, la începutul lunii mai 2011.

Conform agendei prezentate de Consiliul Europei, în luna iunie 2012, în cadrul reuniunii Conferinței Părților privind aplicarea Convenției de la Varșovia, **va fi supus discuției și aprobării Raportul de evaluare a României privind implementarea măsurilor stabilite de Convenție**, raport ce a fost elaborat în baza contribuțiilor³⁹ furnizate de autoritățile române cu atribuții în domeniu.

e. Activitățile derulate în cadrul Grupului Egmont:

În anul 2011, cu ocazia participării Președintelui Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor la **Cea de-a 19-a Reuniune Plenară a Grupului Egmont**, instituția noastră a semnat **Declarații de Cooperare în domeniul schimbului de informații financiare având legătură cu spălarea banilor și finanțarea actelor de terorism, cu Unitățile de Informații Financiare din San Marino și Insulele Virgine Britanice**. De asemenea, Președintele Oficiului a semnat împreună cu omologul său din FIU Polonia **Acordul privind completarea Memorandumului de Înțelegere între autoritățile competente din România și Republica Polonă privind cooperarea în schimbul de informații legate de spălarea banilor**, document încheiat inițial la data de 05.07.2002, la Varșovia, între Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Inspectorul General de Informații Financiare.

Printre alte inițiative care au stat la baza activității Grupului Egmont în anul 2011, la care reprezentanții O.N.P.C.S.B. și-au adus contribuția, menționăm aprobarea **Rezoluției Revizuite a Șefilor de FIU-uri din cadrul Grupului Egmont privind Consolidarea Schimbului Internațional de Informații în domeniul CSB/CFT prin Întărirea Canalelor FIU-urilor destinate Cooperării pe "Diagonală"**, document care conduce la extinderea cadrului de cooperare la nivel internațional, respectiv a schimbului de informații având legătură cu spălarea banilor și finanțarea terorismului, și care va permite Oficiului, în calitate de Unitate de Informații Financiare a României, obținerea unor date suplimentare necesare soluționării operative a analizelor financiare efectuate în cadrul instituției.

Totodată, sub aspect financiar, dorim să menționăm că, având în vedere obligațiile financiare ce revin Oficiului, în calitate de membru al Grupului Egmont, în perioada 2010-2011, și în baza Hotărârii⁴⁰ Guvernului nr. 746/21.07.2010, instituția a asigurat contribuția financiară anuală aferentă calității sale de membru al acestui organism internațional.

³⁸ Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia în data de 16 mai 2005, a fost ratificată de România prin Legea nr. 240/2006.

³⁹ Contribuții care vor fi actualizate de Ministerul Justiției – în calitate de instituție integratoare -, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, anterior reuniunii plenare din luna iunie 2012.

⁴⁰ Hotărârea Guvernului a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 557 din 06 august 2010.

f. Rețeaua FIU.NET:

În anul 2011, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, în calitate de membru al rețelei FIU.NET, și-a continuat activitatea principală de schimb de informații cu FIU-urile din Statele Membre UE. Situația cererilor de informații transmise și primite de FIU-ul din România în anul 2011 este prezentată pe larg la secțiunea „Schimbul de informații”.

Sub aspectul cooperării internaționale, prin prisma activităților derulate în cadrul FIU.NET, altele decât cele strict legate de schimbul de informații, menționăm următoarele:

În luna august 2011, Biroul FIU.NET a transmis Oficiului invitația de a participa, în calitate de Partener, în noul proiect ce se va derula pe perioada 01 noiembrie 2011 - 01 ianuarie 2014, intitulat „**FIU.NET Unlimited HOME/2011/ISEC/MO/FIU.NET**”, cu această ocazie **Unitatea de Informații Financiare a României putând redobândi calitatea sa inițială de partener⁴¹ cu drept de vot și decizie**. Achitarea de către instituția noastră a **contribuției anuale aferente** va permite participarea Oficiului la noul Proiect, **în calitate de Partener cu puteri decizionale în Consiliul Partenerilor FIU.NET**. Pentru asigurarea contribuției financiare menționate mai sus, Oficiul intenționează să promoveze, prin Secretariatul General al Guvernului României, un proiect de Hotărâre de Guvern în vederea includerii sumelor corespunzătoare pentru anii 2012-2013 în bugetul Oficiului.

4.2.2 Cooperarea bilaterală cu FIU-urile din străinătate

Dezvoltarea cooperării bilaterale a Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor cu Unitățile de Informații Financiare (FIU-uri) din străinătate, în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, a reprezentat și în anul 2011 unul dintre obiectivele principale vizate de instituția noastră. În acest context, politica Oficiului în anul de referință a fost aceea de continuare a eficientizării relațiilor de cooperare bilaterale cu partenerii săi din străinătate, prin:

1. Încheierea unor noi Memorandum-uri de Înțelegere/Acorduri/Declarații de Cooperare, menite, în special, să extindă cadrul de cooperare în domeniul schimbului de informații între FIU-uri, principiul general al semnării unor astfel de acorduri internaționale fiind ghidat și de necesitatea implementării adecvate a Deciziei Consiliului din 17 octombrie 2000 privind acordurile de cooperare între unitățile de informații financiare ale statelor membre în ceea ce privește schimbul de informații. Astfel, **de la înființarea sa până în prezent, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a încheiat⁴² un număr de 49 de acorduri internaționale (Anexa nr.4).**

Totodată, în anul 2011, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor:

- a reinițiat discuțiile cu reprezentanții **FIU Canada**, pentru finalizarea procedurii de semnare a unui astfel de document (MOU), care au asigurat partea română de faptul că MOU-ul poate fi semnat prin corespondență sau la următoarea întâlnire Egmont, în funcție de finalizarea procedurilor juridice specifice celor două state, și a

- a propus încheierea altor Memorandum-uri de Înțelegere/Declarații de Cooperare cu **FIU-urile din Jersey, Isle of Man, Republica Kazahstan și Republica Populară Chineză**. În ceea ce privește FIU-ul din Republica Populară Chineză, Oficiul s-a adresat Ministerului Afacerilor Externe pentru acordarea sprijinului în vederea contactării reprezentanților FIU China și deschiderea procedurii de negociere a unui **Memorandum de Înțelegere între autoritățile competente din cele două state privind cooperarea în schimbul de informații legate de spălarea banilor și finanțarea actelor de terorism, conform Legii nr. 590/2003 privind tratatele**.

2. Programe privind schimbul bilateral de experiență derulate de ONPCSB cu FIU-uri partener:

Înscriindu-se în obiectivul de întărire a relațiilor bilaterale de cooperare și de realizare a schimbului de experiență între specialiștii din cadrul Oficiului și cei ai altor FIU-uri partener din străinătate, în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării actelor de terorism, *Unitatea de Informații Financiare a României a agreeat, împreună cu FIU-ul din Republica Serbia organizarea în anul 2011 a unor vizite de studiu bilaterale, la București și Belgrad, pentru specialiștii proprii, fapt concretizat după cum urmează:*

➤ În luna martie 2011, o delegație a ONPCSB condusă de Președintele instituției a participat la vizita organizată de Administrația pentru Prevenirea Spălării Banilor (APBS - FIU Serbia) din cadrul Ministerului

⁴¹ situație în care ar trebui să asigure o co-finanțare de aproximativ 16.553 euro, respectiv: 8.275 Euro/2012, sumă ce include și taxa de utilizare a rețelei FIU.NET, 3.000 euro și 8.275 Euro/2013, sumă ce include și taxa de utilizare a rețelei FIU.NET.

⁴² În conformitate cu art. 5 litera q) din Hotărârea Guvernului nr. 1599/2008 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a O.N.P.C.S.B., FIU-ul poate elabora, negocia și încheia convenții, protocoale, înțelegeri cu instituțiile din țară care au atribuții în domeniu și cu instituțiile similare din străinătate, în condițiile legii.

Finanțelor, obiectivele urmărite de delegația română vizând eficientizarea cooperării dintre cele două FIU-uri, în special, în vederea identificării unor elemente care pot dinamiza colaborarea externă, în scopul stabilirii unor aspecte specifice activității infracționale transfrontaliere, distinctive pentru această regiune geografică.

➤ În luna iunie 2011, delegația FIU Serbia condusă de șeful instituției a efectuat o vizită de studiu în România, în cadrul acesteia fiind organizate o serie de întâlniri cu reprezentanții autorităților de aplicare a legii și ai autorităților de supraveghere financiară pe problematica prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Cu această ocazie, a fost semnată **Declarația de Cooperare între Administrația pentru Prevenirea Spălării Banilor din cadrul Ministerului de Finanțe, Republica Serbia și Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor din România în domeniul schimbului de informații financiare având legătură cu spălarea banilor și finanțarea actelor de terorism.**

Totodată, în cadrul vizitei, reprezentanții FIU-urilor din România și Serbia au stabilit un program de schimb de personal pe durată scurtă, în scopul efectuării unui schimb de experiență pe problematica modalităților de efectuare a analizei financiare și a instrumentelor IT puse la dispoziția activității specifice FIU-ului. În acest context, menționăm, în primă etapă, organizarea, în perioada 31 octombrie – 02 noiembrie 2011, la sediul din Belgrad al APSB, a vizitei de lucru a analiștilor financiari și experților IT români, urmând ca în luna aprilie 2012, pe bază de reciprocitate, ONPCSB să organizeze cea de-a doua vizită de lucru pentru specialiștii din cadrul FIU Serbia.

Un alt exemplu de cooperare bilaterală fructuoasă care poate fi oferit cu această ocazie îl constituie **organizarea, în luna septembrie 2011, a vizitei de lucru, la sediul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, a reprezentantului Regional European al FinCEN – Unitatea de Informații Financiare a Statelor Unite ale Americii**, în scopul prezentării aspectelor legate de structura generală și activitățile specifice O.N.P.C.S.B., tendințe/probleme din domeniul CSB/CFT, cunoașterea experienței și activității Oficiului vis-a-vis de problematica traficului de ființe umane, capacitățile FIU-ului din România în domeniul blocării/sechestrării activelor, cunoașterea cadrului legislativ al FIU-ului România în domeniul blocării fondurilor, experiențele pozitive/negative în acest sector, elemente de progres în ceea ce privește activitatea instituției în ultimii ani și prioritățile de acțiune, precum și stadiul cooperării în domeniu pe plan internațional.

Vizita de lucru a reprezentantului FINCEN a constituit un bun prilej pentru a discuta cu privire la oportunități și proiecte de viitor comune care vor conduce la întărirea cooperării dintre FIU-urile din Statele Unite ale Americii și România.

În mod concret, **propunerile** care au fost dezbătute cu ocazia acestei întâlniri au vizat posibilitatea organizării în anul 2012, a unei vizite bilaterale între reprezentanții celor 2 FIU-uri pentru schimbul de experiență în ceea ce privește analiza strategică a fenomenului de spălare a banilor, dezvoltarea unui grup de analiză strategică pornind de la experiența FINCEN în acest domeniu, dar și implementarea unor proiecte de studii de cercetare statistică sau de tipologii/ studii de caz cu privire la cele mai bune practici în domeniul combaterii traficului de ființe umane, fraudei fiscale, înșelăciune sau alte teme de interes pentru cele 2 FIU-uri. Pornind de la experiența FIU România la astfel de proiecte derulate la nivelul Moneyval/Egmont, ONPCSB va remite o scrisoare către Financial Crime Enforcement Network – FinCEN (Unitatea de Informații Financiare a SUA) pentru întocmirea unui program/plan de acțiune de transpunere a acestor proiecte în perioada 2012-2013.

4.3 Schimbul internațional de informații

Având în vedere caracterul internațional al spălării banilor și finanțării terorismului, coordonarea și cooperarea în schimbul de informații între Unitățile de Informații Financiare trebuie încurajate în cea mai mare măsură posibilă, așa cum se menționează la punctul 40 al Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și Consiliului Uniunii Europene din 26 Octombrie 2005 pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului.

De asemenea, prin Recomandarea nr. 40, Grupul de Acțiune Financiară Internațională (GAFI) consideră necesar ca statele să se asigure că autoritățile lor competente realizează, în cel mai extins mod, cooperarea internațională cu partenerii din străinătate, prin schimb direct de informații, spontan sau la cerere, cu privire la spălarea banilor și infracțiunile prediate. Acest schimb de informații trebuie să se realizeze fără condiții restrictive.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. 4 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, cu modificările și completările ulterioare, Oficiul realizează schimbul de informații, în baza reciprocității, cu instituțiile străine care au funcții asemănătoare (Unități de Informații Financiare) și care au obligația păstrării

secretului în condiții similare, asemenea comunicări fiind făcute în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor sau a finanțării actelor de terorism.

Înțelegând că eficiența cooperării internaționale între FIU-uri trebuie să se bazeze pe o fundație de încredere reciprocă, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a realizat schimb de informații cu Unități de Informații Financiare din întreaga lume, în principal, cu FIU-urile Statelor Membre U.E., folosind atât canalul de comunicare al Grupului Egmont⁴³, cât și platforma pusă la dispoziție de Uniunea Europeană și Proiectul FIU.NET.

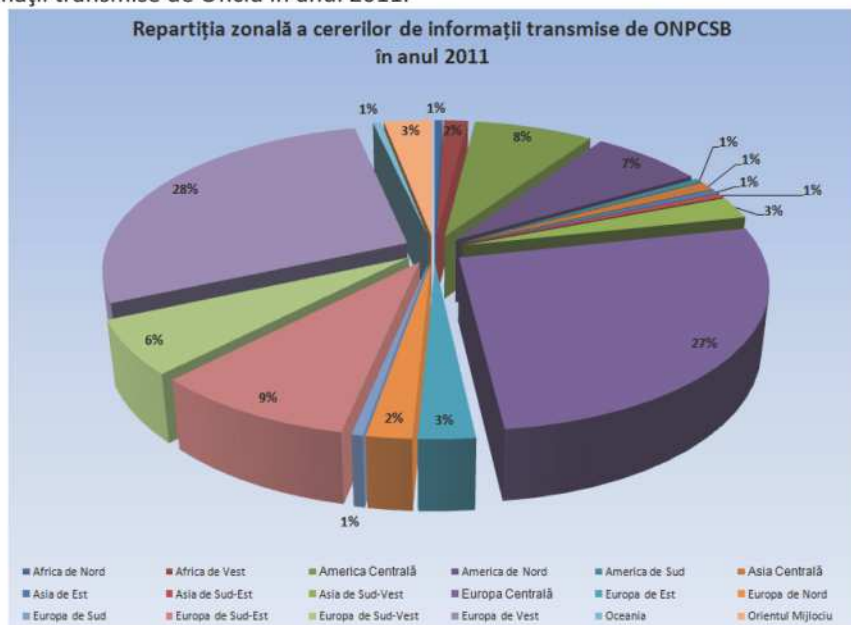
4.3.1. Cererile de informații transmise de ONPCSB în anul 2011

Pentru sprijinirea analizei operative, în anul 2011, **FIU România a transmis un număr total de 199 cereri de informații către FIU-urile din străinătate**, cu privire la posibila implicare a unor persoane fizice și juridice în activități de combatere a spălării banilor și finanțare a terorismului, respectiv către FIU-rile din Italia (21 cereri), Cipru (18 cereri), SUA (13 cereri), Insulele Virgine Britanice (11 cereri), Marea Britanie (11 cereri), Germania (8 cereri), Belgia (7 cereri), Olanda (7 cereri), Spania (7 cereri), Ungaria (7 cereri), etc.

Față de anul 2010 când cifra cererilor de informații transmise de Oficiu a fost de 145, se remarcă o ușoară creștere a acestui număr în perioada analizată, acest lucru fiind motivat și de creșterea numărului lucrărilor de specialitate existente la nivelul direcției operative, dar și a solicitărilor specifice primite de către unitățile de parchet competente în instrumentarea unor cazuri de spălare a banilor.

Pe de altă parte, **numărul cererilor de informații primite de FIU România** (dezbătute pe larg la punctul 4.3.2) **a fost în perioada de referință de 200**, ceea ce arată că balanța între cele două tipuri de schimb de informații tinde să se echilibreze, deziderat pe care Oficiul și l-a propus încă din anul 2010 și pare să se contureze prin urmărirea cu atenție a necesităților FIU România în lucrările analizate, dar și valorificarea cu precădere a informațiilor disponibile la nivel național prin cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii.

De asemenea, pentru prima oară s-a inițiat schimb de informații cu FIU-urile din Kazahstan (nou membru Egmont), Malta, Hong Kong, Egipt, Arabia Saudită și Belize, stabilindu-se astfel noi relații de colaborare în lupta comună de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. Graficul de mai jos prezintă repartitia zonală a cererilor de informații transmise de Oficiu în anul 2011.

⁴³ Grupul Egmont este organismul internațional al FIU-urilor din întreaga lume, creat în luna iunie 1995, care își concentrează eforturile sale pe mijloace concrete de ameliorare a cooperării internaționale în lupta împotriva spălării banilor și în special pe schimbul operațional de informații între FIU-uri (prin Rețeaua Securizată Egmont-ESW). ONPCSB are statut de membru al Grupului Egmont din luna mai a anului 2000. În prezent Grupul Egmont numără 126 FIU-uri.

Conform metodologiei interne de realizare a schimbului de informații, cererile au fost transmise în baza existenței unor suspiciuni asupra acțiunilor desfășurate de persoane fizice și companii, care au indicat că proveniența unor fonduri intrate pe teritoriul țării noastre ar putea avea la bază comiterea unor infracțiuni. Astfel, în cele 199 de cereri transmise în străinătate, au fost menționate tranzacții suspecte în care au fost implicate aproximativ 231 persoane fizice, din care, ponderea cea mai mare, respectiv de 38% (87 de persoane) o reprezintă cetățenii români care au făcut subiectul cererilor de informații transmise. Alte cetățenii care se regăsesc în cereri, cu suspiciuni de spălare a banilor/finanțare a terorismului, se referă la italieni (10%), greci (8%), turci (7%) și britanici (6%).

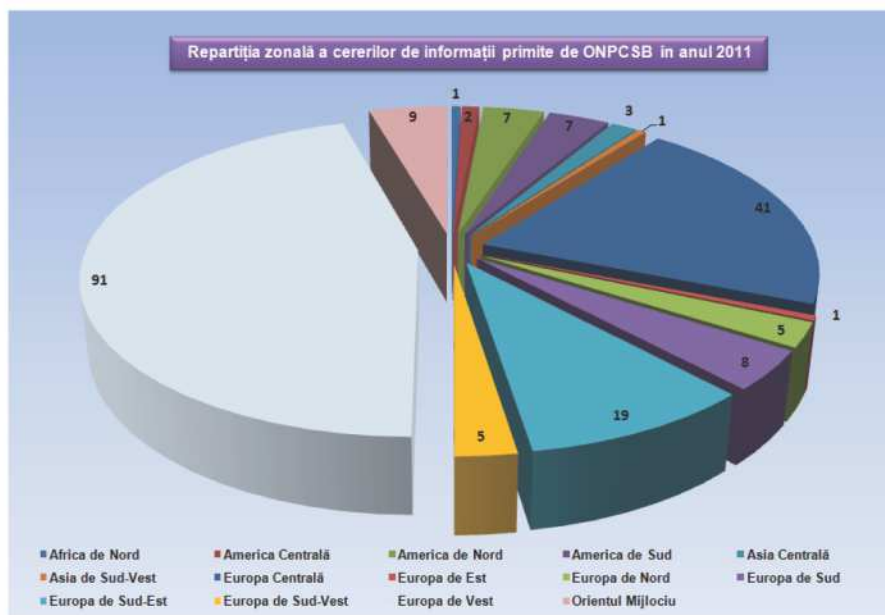
De asemenea, în cadrul cererilor transmise în anul 2011, au fost incluse și 195 societăți comerciale care fie activau pe teritoriul României, în calitate de rezidenți sau nerezidenți, fie efectuau transferuri suspecte de activități de spălare a banilor și/sau finanțare a terorismului, din străinătate în țara noastră. Ponderea cea mai mare a societăților-subiect al cererilor de informații este deținută de companiile din Cipru (17%), urmată de companiile din România (10%), firmele americane (7%) și britanice (6%), dar și societățile din Insulele Virgine Britanice (5%) și din Italia (5%).

În contextul menționat mai sus, subliniem faptul că din totalul celor 199 cereri transmise în perioada ianuarie - decembrie 2011, până în prezent FIU-urile au răspuns la peste 157 de cereri, reprezentând 79%, ca valoare procentuală.

De asemenea, considerăm că utilitatea răspunsurilor furnizate de partenerii străini poate fi apreciată ca fiind una pozitivă, având în vedere că din cele 157 de răspunsuri transmise FIU-ului din România, de 79 de ori a fost acordat consimțământul de diseminare a informațiilor către autoritățile de aplicare a legii din țara noastră, marea majoritate a informațiilor având ca destinație Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, reprezentând un procent de 40% din răspunsurile primite de la alte FIU-uri. Menționăm că la cerere și pe bază de reciprocitate, ONPCSB a acordat, la rândul său, în 11 cazuri, consimțământul de diseminare a informațiilor de către FIU-urile din străinătate autorităților competente de aplicare a legii din țara respectivă.

4.3.2. Cereri de informații primite de ONPCSB în anul 2011

În cursul anului 2011, O.N.P.C.S.B. a primit de la FIU-urile din străinătate un număr de 200 cereri de informații, cifră ușor crescută comparativ cu numărul de cereri primite în anii anteriori (188 de cereri de informații în anul 2010 și 185 de cereri de informații primite în anul 2009). Astfel, în anul pe care îl analizăm, O.N.P.C.S.B. a fost partenerul de colaborare, în ceea ce privește cererile de informații primite, pentru un număr de aproximativ 46 Unități de Informații Financiare din străinătate, 76% din cereri provenind de la FIU-uri situate în zona europeană. Graficul de mai jos indică repartitia zonală a cererilor primite de O.N.P.C.S.B. în anul 2011.

În conformitate cu metodologia internă de realizare a schimbului de informații, în vederea soluționării celor 200 cereri de informații primite, în anul 2011, a fost efectuat un număr minim de 9.700 căutări în bazele de date la care Oficiul are acces, pentru verificarea a 882 persoane fizice și 334 persoane juridice, înregistrându-se astfel o creștere a numărului persoanelor suspectate a fi implicate în operațiuni de spălare a banilor și /sau de finanțare a actelor de terorism, atât pe teritoriul României, cât și pe teritoriul altor state, față de anul precedent când au fost analizate 680 persoane fizice și 178 persoane juridice.

Persoanele fizice suspecte despre care FIU-urile au solicitat informații au fost identificate ca având, în principal, cetățenia română (264 persoane), egipteană (150 persoane), argentiniană (79 persoane), moldovenească (37 persoane), venezueleană (30 persoane), dar și kirghiză (22 persoane), muntenegreană (19 persoane), israeliană și italiană (câte 18 persoane) și ucrainiană (17 persoane). Remarcăm cota procentuală încă ridicată – 30% - a cetățenilor români, suspectați de autoritățile competente din străinătate ca fiind implicați în activități de spălare a banilor pe teritoriul altor state și incluși în cererile de informații primite de Oficiu, care evidențiază, cel puțin, un comportament fiscal dezordonat și de natură penală, de cele mai multe ori fiind vorba de infracțiuni precum traficul de droguri, fraudă pe piața de capital, fals și uz de fals, skimming, fraudă pe Internet prin intermediul jocurilor de noroc online, infracțiunile fiscale și de criminalitate organizată.

În ceea ce privește originea persoanelor juridice suspectate a fi implicate în operațiuni de spălare a banilor și /sau de finanțare a actelor de terorism, situația este similară, acestea fiind identificate ca fiind înființate, în principal, în România (67 companii), Argentina (58 companii), Italia (17 companii) și în Muntenegru (16 companii).

Totodată, este de menționat faptul că **cererile transmise de către FIU-urile străine au avut la bază suspiciuni legate**, în principal, de:

- transferuri externe suspecte, lipsite de o justificare economică credibilă, urmate de retragerea în numerar a fondurilor;
- transferuri bancare urmate de solicitarea ordonatorilor de restituire a fondurilor ca urmare a fraudei;
- implicarea persoanelor fizice în săvârșirea unor infracțiuni, cum ar fi traficul de droguri sau de persoane, jocuri de noroc ilegale, evaziune fiscală, fraude pe piața de capital, înșelăciune, corupție, abuz în serviciu, falsificare de monedă și titluri de valoare, uz de fals etc.;
- deținerea de către persoanele fizice a unor sume semnificative în numerar la trecerea frontierei;
- achiziționarea unor proprietăți imobiliare, fără accesarea unui credit bancar, în condițiile în care nu există informații cu privire la sursa fondurilor;
- obținerea unor împrumuturi prin utilizarea unor documente false.

În final, se remarcă faptul că 10 cereri au cuprins informații privind persoane/entități care susțin activitatea grupărilor teroriste, incluse atât în listele cu persoane desemnate de organismele internaționale de profil, cât și în listele naționale ale unor state.

Capitolul V - Atragerea fondurilor europene cu finanțare nerambursabilă

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor deține în prezent calitatea de partener în Proiectul HEMOLIA - **Hybrid Enhanced Money Laundering Intelligence, Investigation, Incrimination and Alerts** -, **proiect finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului FP7 – Secțiunea Securitate, în valoare de 2,98 milioane euro**. Contribuția nerambursabilă alocată Oficiului pentru implementarea proiectului se ridică la valoarea de 190.400 euro. Proiectul HEMOLIA este implementat pe o perioadă de trei ani, urmare aprobării, în luna aprilie 2011, de către Comisia Europeană, a Acordului de Grant nr. 261710, document semnat de cei 11 parteneri ai consorțiului, inclusiv de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Scopul principal al proiectului este crearea unui platforme de alertă, care să utilizeze un volum foarte mare de date și informații și astfel să deschidă noi orizonturi celor implicați în combaterea spălării banilor.

Odată cu includerea Oficiului ca partener în cadrul acestui proiect, au fost realizate economii la bugetul instituției, în anul 2011, în ceea ce privește fondul alocat salariilor și achiziționării de produse logistice, specificul proiectului permițând suportarea unei fracțiuni a acestor costuri, din bugetul alocat HEMOLIA.

În calitatea sa de partener HEMOLIA și de coordonator desemnat al unei activități din cadrul proiectului, în luna octombrie 2011, ONPCSB a organizat **Seminarul adresat Unităților de Informații Financiare privind definirea cerințelor de utilizator HEMOLIA în cadrul legal oferit de Uniunea Europeană**. Seminarul a urmărit prezentarea obiectivelor generale ale Proiectului HEMOLIA și stimularea discuțiilor dintre FIU-urile din Uniunea Europeană și FIU-urile din țările terțe, cu specialiștii din industrie, economie și experții diferitelor institute de cercetare și universități, cu privire la modalitatea în care FIU-urile pot utiliza, în mod optim, aplicația HEMOLIA, luând în considerare efectuarea analizelor financiare în baza accesului la surse multiple de informații și a existenței alertelor în sistem.

La eveniment au participat 42 de specialiști români și străini, reprezentând 8 FIU-uri din Uniunea Europeană (FIU-uri din Malta, Cipru, Portugalia, Bulgaria, Polonia, Franța), FIU Israel, FIU Serbia și FIU Moldova, în calitate de observatori, 11 reprezentanți ai consorțiului HEMOLIA și experți ai ONPCSB.

Rezultatele și concluziile seminarului vor fi incluse în documentul aflat în curs de elaborare la nivelul FIU România, privind cerințele de utilizator HEMOLIA, ce va fi comunicat, în versiune finală, Comisiei Europene, ca raport al activității specifice din cadrul proiectului.

De asemenea, tot în acest cadru al atragerii fondurilor nerambursabile, trebuie menționat faptul că în anul 2011, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a înaintat o propunere de proiect în baza Acordului Cadru încheiat între Guvernul României și Statul Elvețian, privind reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene extinse, semnat la Berna, în data de 07 septembrie 2010. Titlul propunerii înaintate de instituția noastră este "Combaterea Spălării Banilor și Combaterea Finanțării Terorismului", principalul beneficiar fiind Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, dar și alte autorități de aplicare a legii și entități raportoare. Obiectivul general al proiectului este întărirea capacității instituționale în combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, valoarea acestuia fiind de aproximativ 1.541.150 franci elvețieni, contribuția elvețiană ridicându-se la aproximativ 1.300.000 franci elvețieni.

Capitol VI - Activitatea de asigurare a asistenței juridice de specialitate a O.N.P.C.S.B. în anul 2011

În cursul anului 2011, specialiștii Oficiului în domeniul juridic și contencios administrativ au participat la activitățile unor comisii sau grupuri de lucru înființate la nivelul Oficiului, în aplicarea unor acte normative emise de alte organe ale administrației publice centrale, au fost implicați în elaborarea și publicarea a nouă acte normative/administrative, respectiv Hotărâri de Guvern, decizii ale Plenului Oficiului, Ordine ale Președintelui Oficiului, în domeniul specific de activitate, dar și în procedura de avizare a șase proiecte de acte normative inițiate de alte autorități publice, ce au vizat reglementarea în domenii precum serviciile de plată și instituții financiare nebancaire sau acte normative ce cuprind dispoziții procesual penale, cooperarea internațională în prevenirea și combaterea criminalității, precum și în domeniul organizării și exploatării jocurilor de noroc.

Rezultatele activității desfășurate de reprezentanții Serviciului Juridic din cadrul ONPCSB, pot fi sintetizate astfel:

- a) *Activitatea de asigurare a asistenței juridice de specialitate în relațiile Oficiului cu terții, respectiv de acordare a consultanței de specialitate* cu referire la modul de aplicare a prevederilor legale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării actelor de terorism s-a concretizat în anul de referință în elaborarea unui număr de 86 de puncte de vedere și răspunsuri la solicitările entităților raportoare, 35 răspunsuri la solicitări diverse ale unor persoane juridice de drept privat, precum și soluționarea unui număr de 419 de petiții, în conformitate cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- b) *Asigurarea reprezentării Oficiului în fața instanțelor judecătorești, prin persoanele desemnate:* activitatea procesuală în cursul anului 2011 s-a concretizat într-un total de 95 de dosare în domeniul contravențional și în domeniul litigiilor de muncă, dintre care 41 dosare începute în anul 2010 și 54 dosare constituite în anul 2011. Menționăm faptul că 37 de dosare au fost finalizate în cursul anului 2011 prin soluții definitive și irevocabile.
- c) Totodată, la nivelul Oficiului au fost analizate de către specialiștii în domeniul juridic și contencios administrativ un număr de 19 rezoluții/ordonanțe ale procurorului emise în dosarele penale constituite ca urmare a sesizărilor transmise PICCJ în temeiul dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Legea nr. 656/2002, cu modificările și completările ulterioare și au elaborat un număr de 15 plângeri împotriva unor astfel de rezoluții/ordonanțe, plângeri soluționate în cursul aceluiași an.
- d) Activitatea de avizare pentru legalitate a actelor administrative ale președintelui Oficiului și a contractelor civile și comerciale prin care este angajată răspunderea patrimonială a Oficiului s-a concretizat în avizarea unui număr de 227 de ordine ale președintelui, precum și avizarea altor proiecte de note justificative și contracte.

Capitolul VII - Resursele materiale, financiare și umane și auditul public intern în anul 2011

7.1 Resursele materiale și financiare

Bugetul Oficiului Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor, aprobat pentru anul 2011 prin Legea bugetului de stat pe anul 2011, nr.286/2010, și rectificat prin Ordonanța Guvernului nr.96/2011 *cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2011 și unele măsuri financiare* a fost în sumă de 9.007.000 lei, după cum urmează:

Capitol	Denumire indicator	lei-		
		Program 2011	Execuție 31.12.2011	Grad de utilizare (%)
50.00	TOTAL GENERAL	9.007.000	8.561.798	95,06
50.01	CHELTUIELI BUGET DE STAT	8.552.000	8.407.294	98,31
51.01	Autorități publice și acțiuni externe, din care	8.552.000	8.407.294	98,31
	-Cheltuieli curente, din care:	8.217.000	8.201.885	99,82
	-Cheltuieli de personal	7.390.000	7.388.234	99,98
	-Bunuri și servicii	787.000	776.586	98,68
	-Alte transferuri	38.000	36.849	96,97
	-Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare	2.000	216	10,80
	-Cheltuieli de capital, din care:	335.000	332.045	99,12
	-Active nefinanciare	335.000	332.045	99,12
	-Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-	-126.636	-
50.08	Fonduri externe nerambursabile	455.000	154.504	33,96
51.08	Autorități publice și acțiuni externe, din care	455.000	154.504	33,96
	-Cheltuieli curente, din care	455.000	154.504	33,96
	-Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare	455.000	154.504	33,96

Execuția bugetară pe anul 2011 a fost de 8.561.798 lei, reprezentând 95,06% din bugetul anual aprobat.

Cu privire la acest aspect se impune precizarea că, suma de 455 mii lei aprobată la Capitolul 51.08 „Autorități publice și acțiuni externe”, titlul „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (FEN)”, a fost prevăzută inițial pentru finanțarea proiectului Facilitatea de Tranziție 2007/19343.01.14 RO/2007-IB/JH/05, a cărui implementare a început în anul 2010. Având în vedere faptul că după depunerea Raportului final de către autoritatea contractantă, respectiv Ministerul Finanțelor din Polonia, cheltuielile eligibile aferente proiectului s-au încadrat în prefinanțarea acordată în anul 2010, nu a mai fost necesară efectuarea plății finale.

În cursul anului, o parte din această sumă, respectiv 180 mii lei, a fost redistribuită în vederea implementării Proiectului European HEMOLIA SEC-2010.1.3-1 „Instrumente inovatoare de combatere a crimei organizate, finanțării terorismului și spălării banilor”, finanțat de Uniunea Europeană ca parte al celui de-al 7-lea Program Cadru – secțiunea Securitate și al cărui lider este Verint Systems Ltd cu sediul în Israel. De asemenea, la Capitolul 51.01 „Autorități publice și acțiuni externe” titlul „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (FEN)” creditele bugetare aprobate și neutilizate reprezintă economiile realizate din cofinanțarea paralelă de la bugetul de stat a proiectului Facilitatea de Tranziție 2007/19343.01.14 RO/2007-IB/JH/05.

Creditele bugetare aprobate Oficiului pentru anul 2011, deși limitate, au asigurat funcționarea instituției, ca urmare a promovării unei politici de cheltuieli restrictivă, prudentă și echilibrată, construită pe principiul bunei gestiuni financiare.

În final am dori să menționăm faptul că, în perioada 01.09.2011 - 20.10.2011, Curtea de Conturi a României a efectuat, la Oficiu, o misiune de audit financiar cu tema „Auditul contului de execuție și a bilanțului contabil, încheiate pentru exercițiul bugetar 2010”. În urma misiunii de audit financiar pentru exercițiul bugetar 2010, în Raportul de audit financiar, înregistrat sub nr.4273/26.10.2011, a fost exprimată o opinie fără rezerve. Totodată, prin certificatul de conformitate nr.40272/26.10.2011 a fost certificată conformitatea contului de execuție pe anul 2010, încheiat de Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor.

7.2 Resursele umane

Structura organizatorică a Oficiului este prevăzută în *Hotărârea Guvernului nr. 1.599/2008* pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor, iar *personalul angajat al Oficiului cuprinde: personal de specialitate format din analiști financiari, personal auxiliar de specialitate format din asistenți analiști, precum și personal contractual care ocupă funcții specifice sectorului bugetar, format din șoferi și muncitori necalificați.*

Pe parcursul anului 2011, la nivelul ONPCSB a fost înființată o nouă structură⁴⁴ organizatorică de specialitate, respectiv Compartimentul Notificare, Avizare, Transferuri în scopul proliferării nucleare, despre a cărui activitate s-a făcut referire la prezentarea rezultatelor înregistrate de Direcția Supraveghere și Control.

Având în vedere specificul activității Oficiului, care presupune un nivel ridicat de profesionalism și responsabilitate, precum și volumul mare de lucrări ce revine fiecărui analist financiar în parte, angajarea de personal ar fi fost necesară în scopul întăririi capacității operaționale a Oficiului, dar, ținând cont de *restricțiile bugetare impuse prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.34/2009*⁴⁵, în cursul anului 2011, nu au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor vacante.

Din perspectiva mișcării de personal, la nivelul anului 2011, s-a înregistrat încetarea unui contract individual de muncă (în conformitate cu prevederile art. 55 lit.b din *Legea nr. 53/2003 / Republicată – Codul Muncii*). De asemenea, a fost numit un nou membru al Plenului Oficiului, respectiv reprezentantul Băncii Naționale a României, potrivit HG nr.737/2011.

Urmărind creșterea eficienței activității operative în cadrul Direcției Analiză și Prelucrare a Informațiilor, în perioada de referință a avut loc o redistribuire a personalului, respectiv 3 analiști financiari au fost transferați la Compartimentul de Analiză Preliminară.

În legătură cu implementarea legislației privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, implementarea prevederilor Codului muncii referitoare la actul adițional la contractul individual de muncă și la stabilirea criteriilor de evaluare și a indicatorilor de performanță a posturilor, amintim că au fost luate următoarele măsuri:

- începând cu data de 01 ianuarie 2011 s-a dispus reîncadrarea personalului pe funcții, conform prevederilor din *Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice* și a *Legii nr. 285/2010 privind salarizarea unitară în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice*,
- încheierea de acte adiționale cuprinzând criteriile de evaluare a activității profesionale ale salariaților ONPCSB,
- încheierea procedurii de evaluare a activității profesionale a salariaților instituției pentru anul 2010.

În ceea ce privește formarea și perfecționarea personalului, la nivelul anului 2011, angajații Oficiului au participat la o serie de programe de formare și dezvoltare profesională, respectiv: formare de formatori în domeniul investigației financiare, pregătire profesională în domeniul controlului financiar preventiv, curs de arhivare, perfecționare în audit public intern, perfecționare privind managementul riscului, curs de îmbunătățire a cunoștințelor de limbă franceză.

⁴⁴ pentru implementarea art. 12 alin. 11 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, cu modificările și completările ulterioare,

⁴⁵ *Privind rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit căreia „începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se suspendă ocuparea prin concurs sau examen a posturilor vacante” și menținerea acestor prevederi până la 31 decembrie 2011

7.3 Auditul public intern

În anul 2011, prin activitatea de audit la nivelul O.N.P.C.S.B. s-a exercitat o funcție de prevenire a disfuncționalităților anticipate în activitatea structurilor Oficiului, auditul intern îndeplinind rolul de a asista managementul de linie și managementul general pentru abordările practice succesive, deja elaborate.

Activitatea desfășurată la nivelul Compartimentului⁴⁶ Audit Public Intern s-a concretizat în exercitarea principalelor funcții, respectiv:

a) *Planificarea activității compartimentului de audit intern, care a fost asigurată prin elaborarea⁴⁷ Planului anual cu respectarea structurii prevăzute în normele proprii ale compartimentului.*

b) *Desfășurarea de misiuni de audit intern pe linia activității de analiză financiară de specialitate în domeniul asistenței juridice, a gestionării resurselor umane și a cooperării interne și internaționale a ONPCSB.* Menționăm faptul că, în urma efectuării misiunilor de audit intern la structurile Oficiului, nu s-au constatat iregularități, activitatea desfășurată în cadrul structurilor auditate desfășurându-se în parametri normali. Rapoartele întocmite în urma derulării misiunilor de audit conțin recomandări⁴⁸ care sunt însușite de către conducătorii structurilor auditate în vederea implementării acestora.

c) *Raportarea activității de audit intern s-a asigurat prin:*

- *întocmirea Rapoartelor de audit public intern la sfârșitul fiecărei misiuni de audit, cuprinzând obiectivele care au fost urmărite, constatările, concluziile și recomandările în urma derulării misiunilor de audit intern;*
- *elaborarea Raportului⁴⁹ anual al activității de audit public intern și transmiterea acestuia, împreună cu anexele aferente, la Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern din cadrul M.F.P. (U.C.A.A.P.I.) și către Curtea⁵⁰ de Conturi a României;*

De asemenea, în anul 2011, compartimentul audit public intern a efectuat o misiune de audit intern intersectorială. Aceasta a avut drept scop evaluarea stadiului de implementare a funcției de control intern/managerial de la nivelul O.N.P.C.S.B., din punctul de vedere al transparenței și al conformității cu normele de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate, în conformitate cu prevederile O.M.F.P. nr. 946/2005, republicat, misiune ce a fost efectuată sub îndrumarea, coordonarea și monitorizarea Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern din cadrul M.F.P., în scopul centralizării și evaluării stadiului de implementare a funcției de control intern/managerial în entitățile publice centrale. În procesul de evaluare specific misiunii, auditorii au apreciat că activitatea desfășurată de către *Comisia de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și/sau dezvoltării sistemului de control intern/managerial al Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor* s-a eficientizat începând cu anul 2010, astfel:

- *Măsurile de implementare a Sistemului de control intern / managerial propuse de către Comisie au determinat un ritm alert și susținut al desfășurării etapelor Programului de dezvoltare a sistemului de control managerial;*
- *Pentru obiectivele și activitățile Oficiului au fost nominalizați de către fiecare structură indicatori de rezultat și de performanță;*

⁴⁶ prin atribuțiile sale exercită o funcție distinctă și independentă de celelalte activități specifice Oficiului;

⁴⁷ selectarea misiunilor de audit incluse în planul anual de audit intern pentru anul 2012, s-a făcut în funcție de evaluarea riscului asociat diferitelor activități, programe și operațiuni; criteriile semnal / sugestiile Președintelui Oficiului, respectiv informații și indicii referitoare la disfuncționalități sau abateri, evaluarea impactului unor modificări petrecute în mediul în care evoluează sistemul auditat; respectarea periodicității în auditare, cel puțin o dată la 3 ani;

⁴⁸ Recomandările formulate au fost transpuse în planuri de acțiune de către conducătorii structurilor auditate. Menționăm principalele recomandări formulate în activitatea de audit intern: în domeniul gestionării resurselor umane recomandările au vizat îmbunătățirea activității de evaluare a performanțelor individuale și a organizării procesului de pregătire profesională; în ceea ce privește activitatea de analiză și prelucrare a informațiilor, recomandările emise au vizat intensificarea colaborării dintre structurile implicate în mod direct în această activitate;

⁴⁹ Raportul anual cuprinde principalele constatări, concluzii și recomandări rezultate din activitatea de audit, progresele înregistrate prin implementarea recomandărilor, precum și informații referitoare la pregătirea profesională a auditorilor;

⁵⁰ art. 42 alin. (2) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată: "Persoanele juridice supuse controlului Curții de Conturi sunt obligate să transmită acesteia, până la sfârșitul trimestrului I pentru anul precedent, raportul privind desfășurarea și realizarea programului de audit intern".

- Prin măsurile luate în desfășurarea activității proprii având ca țintă îndeplinirea indicatorilor de performanță se asigură realizarea obiectivului general al entității;
- În procesul de implementare a Sistemului de control intern / managerial conform *Programului SCM*, în etapa de elaborare a procedurilor operaționale s-au realizat cu prioritate procedurile pentru activitățile determinante ale întregului proces de desfășurare a activității fiecărei structuri;
- *Elaborarea de proceduri operaționale* pentru activitățile procedurabile desfășurate la nivelul ONPCSB a fost una dintre etapele programului de implementare a sistemului de control intern/managerial din cadrul instituției, care a fost parcursă în decursul anului 2011. Această etapă a însemnat o revizuire a întregii activități a structurilor ONPCSB și inventarierea elementelor care stau la baza atribuțiilor specifice prevăzute de lege.

În final trebuie amintit că, în derularea activității specifice C.A.P.I., nu au fost cazuri în care auditorilor să le fi fost refuzat sau limitat accesul la documente și nici nu s-au constatat iregularități sau posibile prejudicii. De asemenea, în anul 2011 personalul C.A.P.I. a participat la cursuri de instruire și perfecționare în domenii referitoare la controlul intern/managerial și la auditul intern, conform reglementărilor legale în vigoare.

Capitolul VIII. Obiective strategice ale Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor în anul 2012

Evaluarea mediului specific de activitate, aflat la intersecția dintre o serie de activități economico-financiare și activitățile disimulate, ilicite, evidențiază posibilitatea ca și în anul curent să ne confruntăm, în principal, cu următoarele probleme:

- transferuri externe ilicite determinate de activități de achiziții intracomunitare sau importuri disimulate, nedeclarate ori subevaluate (utilizarea plăților în avans pentru operațiuni care în fapt nu se efectuează; folosirea de documente false de import; plata externă a unor servicii care nu s-au efectuat sau au fost supraevaluate).
- implicarea unor cetățeni români în calitate de intermediari în fluxurile financiare ce provin din infrațiuni informatice și fraude cu cărți de credit, folosirea frauduloasă a datelor informatice, direcționate în special în zona de est a Europei, activitate care pare a se dinamiza semnificativ în ultima perioadă.
- transferuri internaționale de fonduri semnificative folosind țara noastră ca factor intermediar pentru fragmentarea și redirecționarea lor sub motivația formală a unor investiții.

Pentru contracararea eficientă a acestor provocări, exprimate succint, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor urmărește deopotrivă perfecționarea activității, respectiv dinamizarea procesului de analiză financiară, perfecționarea supravegherii off-site și gestionarea datelor primite, cât și continuarea dialogului permanent cu organele judiciare și celelalte instituții implicate în combaterea activității infracționale.

În acest sens, în anul curent va continua pregătirea personalului de specialitate urmărindu-se întărirea capacității profesionale a specialiștilor instituției în ceea ce privește analiza financiară a tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor și/sau finanțarea actelor de terorism, prin:

- organizarea de sesiuni de instruire și programe privind schimbul de experiență în domeniu,
- elaborarea unui ghid cu cele mai bune practici dedicat specialiștilor instituției,
- actualizarea *Manualului privind abordarea pe bază de risc și indicatori de tranzacții suspecte*, incluzând modificările legislative intervenite în anul 2011, precum și indicatori pentru entitățile raportoare conform celor mai bune practici în domeniu.

Aceste acțiuni vor fi realizate atât în cadrul unor programe cu fonduri nerambursabile gestionate de Oficiu, cât și în cadrul unor programe derulate de alte autorități de aplicare a legii, în care Oficiul are calitate de co-beneficiar.

De asemenea, pornind de la câteva activități aflate deja în desfășurare, precum analiza tipologiilor și a fenomenelor identificate cu ocazia efectuării analizei financiare aprofundate, așa cum sunt prezentate în Anexa nr. 3 din cadrul acestui raport, instituția noastră își propune consolidarea activității de analiză strategică, urmărind ca aceasta să aibă capacitatea să contureze pentru documentarea Oficiului, dar și a celorlalte autorități implicate, tendințele și modelele utilizate în spălarea banilor, în vederea combaterii acestora cu eficiență.

Volumul tot mai mare de date și informații pe care Oficiul trebuie să le gestioneze cu eficiență și responsabilitate impune perfecționarea sistemului informatic al instituției și implicit instruirea personalului care administrează bazele de date. În acest sens, este semnificativă implicarea Oficiului în implementarea Programului de Cooperare Elvețiano-Român, vizând reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene extinse, în cadrul căruia Oficiul a elaborat o **propunere de proiect "Combaterea spălării banilor și finanțării terorismului"**, cu o importantă componentă de investiții ce vizează *achiziționarea unei soluții informatice performante de analiză financiară*.

În anul 2012 va continua aplicarea măsurilor de întărire a cooperării cu instituțiile competente la nivel național în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, prin organizarea reuniunilor de lucru periodice pentru schimbul de expertiză, în vederea identificării celor mai bune metode de investigare a cazurilor suspecte de spălare a banilor și/sau finanțare a terorismului.

Un alt obiectiv semnificativ pentru anul 2012 îl reprezintă continuarea asigurării reprezentării instituției noastre la activitățile organismelor internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, la care România are calitatea de membru și/sau observator.

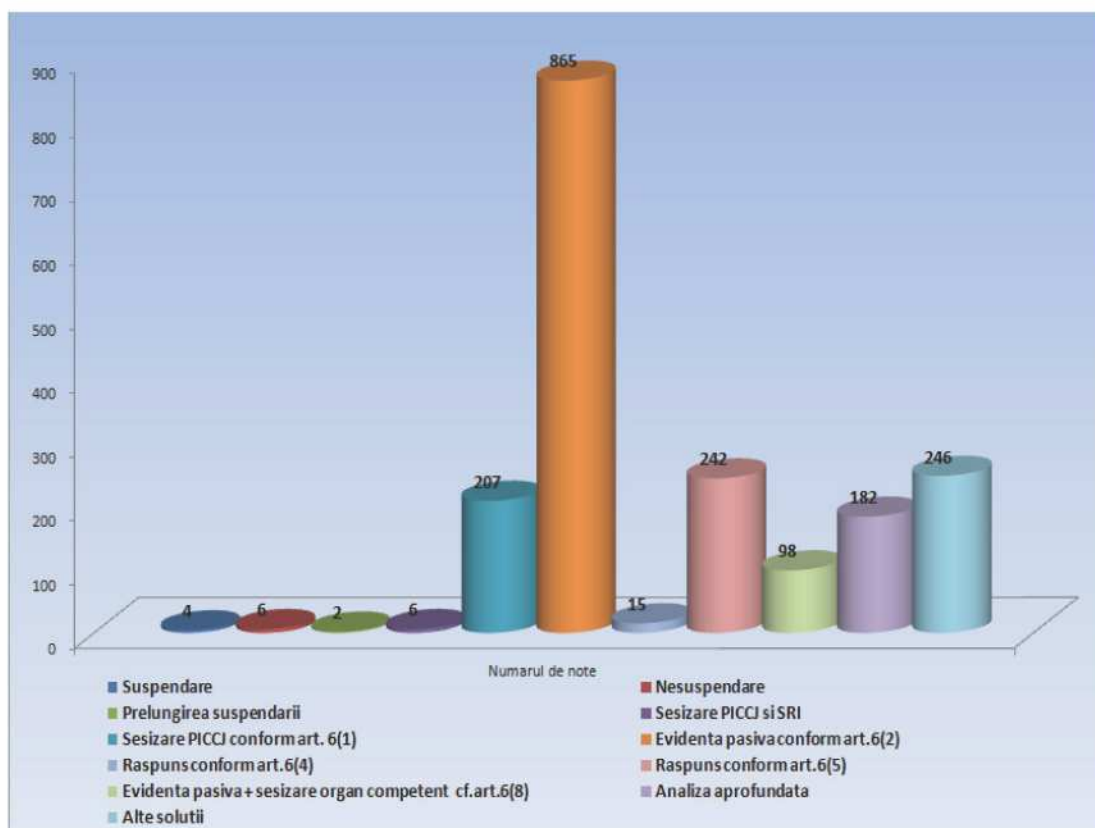
Dezvoltarea schimbului de informații între Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Unitățile de Informații Financiare (FIU) din străinătate, utilizând rețelele securizate, respectiv Egmont Secure Web și FIU.NET, precum și încheierea de către Oficiu a unor noi Memorandum-uri de Înțelegere cu Unități de Informații Financiare constituie puncte importante în politica Oficiului în domeniul relațiilor internaționale, urmărind exemple și bune practici ale unor state cu tradiție în funcționarea Unității de Informații Financiare.

Tot în acest plan, al cooperării internaționale, Oficiul va depune diligențele necesare pentru îndeplinirea obligațiilor asumate în calitate de partener în cadrul proiectului HEMOLIA - Hybrid Enhanced Money Laundering Intelligence, Investigation, Incrimination and Alerts, proiect finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului FP7 – Secțiunea Securitate, dar și în calitate de Partener în noul proiect al Comisiei Europene „FIU.NET Unlimited HOME/2011/ISEC/MO/FIU.NET”.

Nu în ultimul rând, în planul evaluărilor internaționale în domeniu, Oficiul și celelalte autorități de aplicare a legii vor colabora pentru susținerea, în cadrul reuniunii Conferinței Părților privind aplicarea Convenției de la Varșovia, ce va avea loc în luna iunie 2012, a raportului de evaluare a României privind implementarea măsurilor stabilite de Convenție, dar și pentru pregătirea Celei de-a 4-a runde de evaluare Moneyval privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (CSB/CFT).

ANEXE

**Activitatea decizională a Plenului Oficiului în anul 2011
asupra lucrărilor de specialitate**

RAPORT STATISTIC*
pentru perioada 01 ianuarie – 31 decembrie 2011

I. DEPURERI / RETRAGERI DE NUMERAR > 15.000 Euro

Conform prevederilor Legii nr. 656/2002, cu modificările și completările ulterioare, entitățile prevăzute la art. 8 raportează Oficiului operațiunile de depunere/retragere de numerar în sume mai mari de 15.000 euro. Astfel, de la începutul anului și până în prezent a fost transmis instituției noastre un număr total de 44.616 astfel de rapoarte, dintre care 33.611 au fost transmise de notari, iar 11.005 de celelalte entități raportoare.

Comparativ cu anul 2010, când numărul total de rapoarte a fost de 46.167, dintre care 34.766 au fost transmise de notari, iar 11.401 de celelalte entități raportoare se constată o scădere a numărului total de rapoarte cu 3,3%, o scădere cu 3,3% a numărului de rapoarte transmise de notari și o scădere a numărului de rapoarte transmise de celelalte entități raportoare cu 3,4%. Se constată că, deși numărul rapoartelor transmise de notari are o pondere semnificativă în total rapoarte, ponderea în numărul total al operațiunilor de depunere/retragere este nesemnificativă, majoritatea acestor operațiuni fiind transmise de bănci.

TIP ENTITATE RAPORTOARE	NR.RAPOARTE
BANCA	6350
SUCURSALA DIN ROMANIA A UNEI BANCI STRAINE	1090
ORGANIZATIE COOPERATISTA DE CREDIT	102
INSTITUTIE FINANCIARA NEBANCARA-LEASING FINANCIAR	25
INSTITUTIE FINANCIARA NEBANCARA- ACTIVITATI MULTIPLE DE CREDITARE	25
INSTITUTIE FINANCIARA NEBANCARA- CASA DE AJUTOR RECIPROC	11
INSTITUTIE FINANCIARA NEBANCARA- CASA DE AMANET	57
OFICIU POSTAL	16
ENTITATE CARE PRESTEAZA SERVICII DE TRANSFER DE FONDURI	50
ENTITATE CARE DESFASOARA ACTIVITATI DE SCHIMB VALUTAR	461
ASIGURATOR/REASIGURATOR	10
BROKER DE ASIGURARE/REASIGURARE	1
SOCIETATE DE SERVICII DE INVESTITII FINANCIARE	15
SOCIETATE DE INVESTITII	7
ADMINISTRATOR DE FONDURI DE PENSII PRIVATE	2
CAZINOU	637
PERSOANA CARE ACORDA CONSULTANTA FISCALA SAU CONTABILA	9
AVOCAT	5
ALT FURNIZOR DE SERVICII PRIVIND S.C. SAU ALTE ENTITATI	316
AGENT ECONOMIC CARE DESFASARA ACTIVITATI DE TURISM	34
SOCIETATE DE CONSULTANTA	57
AGENT(IE) IMOBILIAR(A)	197
ASOCIATIE SAQU FUNDATIE	87
PERSOANA FIZICA CARE COMERCIALIZEAZA BUNURI/SERVICII	21
PERSOANA JURIDICA CE COMERCIALIZEAZA BUNURI/SERVICII	938
AG. EC. VANZ-CUMP OBIECTE DE ARTA, METALE SI PIETRE PRETIOASE	6
DEALER AUTO	450
AGENT ECONOMIC IN DOM. JOC DE NOROCA, PARIURI SPORTIVE	21
TOTAL	11005

*Notă: Valorile prezentate în cadrul acestui Raport Statistic nu sunt încadrate în categoria indicatorilor macroeconomici, acestea reprezentând în fapt suma datelor financiare raportate de entitățile raportoare în conformitate cu dispozițiile Legii nr.656/2002, cu modificările și completările ulterioare

Cele 11.005 rapoarte reflectă un număr total de 5.639.158 operațiuni (în scădere cu 16,7% față de 6.769.846 operațiuni în 2010), dintre care 4.377.983 au fost operațiuni de depunere numerar, în sumă totală de 26.752.182.161 euro, iar 1.261.175 reprezintă operațiuni de retragere numerar, în sumă totală de 16.820.870.564 euro.

Comparativ cu anul 2010, operațiunile de depunere numerar au scăzut ca număr de la 5.843.196 la 4.377.983 (cu 25%), în timp ce suma totală depusă a crescut de la 25.437.686.462 euro în 2010 la 26.752.182.161 euro în 2011, respectiv cu 5,2%.

Față de anul 2010, operațiunile de retragere în numerar au crescut ca număr de la 926.650 operațiuni la 1.261.175 (cu 36,1%) în timp ce suma retrasă a scăzut de la 17.893.041.888 euro în 2010 la 16.820.870.564 euro în 2011 (cu 6%).

În urma analizei, se constată că 95,8 % din operațiuni sunt efectuate de persoane juridice (5.400.171 operațiuni) în timp ce persoanele fizice au efectuat 238.987 operațiuni, ceea ce reprezintă un procent de 4,2 % din total.

În ceea ce privește sumele tranzacționate:

- 2.400.358.590 euro (ceea ce reprezintă un procent de 8,9% din total depuneri) au fost depuși de persoane fizice iar 24.351.823.571 euro (91,1%) de persoane juridice.

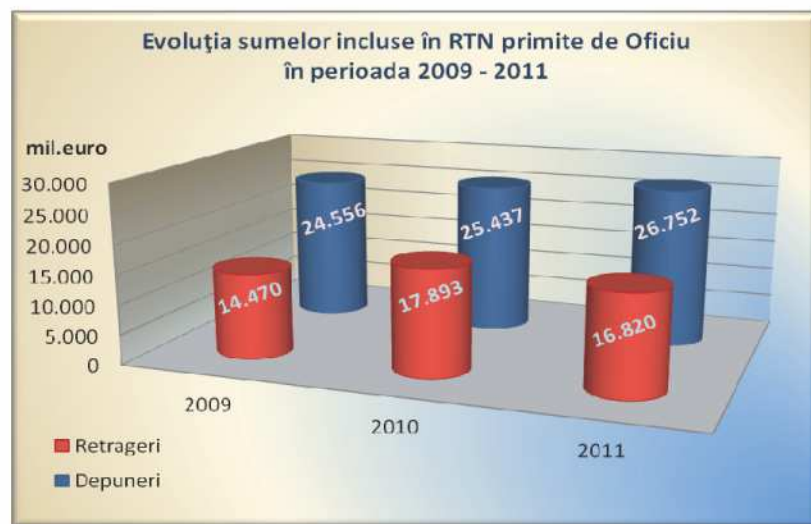
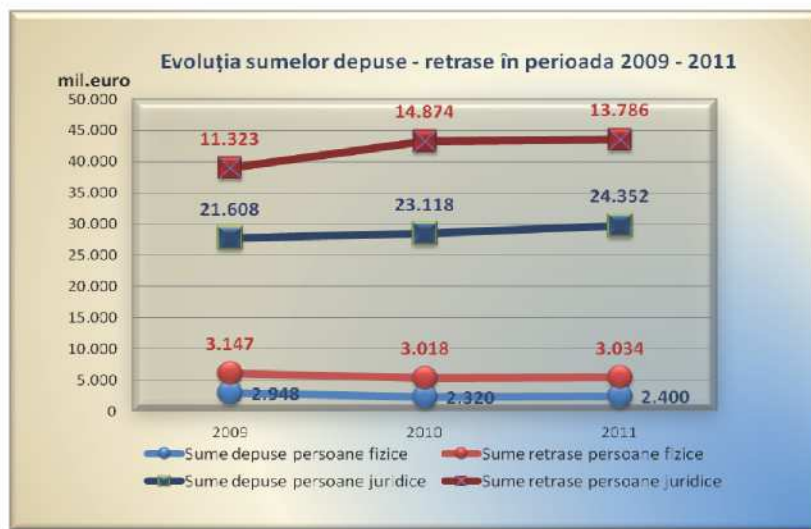
- 3.034.482.672 euro au fost retrase de persoane fizice (circa 18% din total), în timp ce persoanele juridice au retras 13.786.387.892 euro, reprezentând un procentaj de 82 % din totalul de 16.820.870.564 euro.

În ceea ce privește sumele tranzacționate de persoanele juridice, se constată o creștere cu 5,4% la sumele depuse (cu 1.233.868.275 euro mai mult față de anul trecut) în timp ce, la sumele retrase, a fost înregistrată o scădere cu 7,3% (de la 14.874.081.928 euro în anul 2010 la 13.786.387.892 euro).

În urma analizei sumelor tranzacționate de persoanele fizice se constată o creștere cu 3,5% a sumelor depuse, respectiv de la 2.319.731.166 euro în 2010 la 2.400.358.590 în 2011, iar în ceea ce privește sumele retrase se constată menținerea la aproximativ același nivel, respectiv de la 3.018.959.960 euro în 2010 la 3.034.482.672 euro în 2011.

Date urmărite	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011
Nr. total rapoarte	12.732	11.401	11.005
Nr. rapoarte notari	38.521	34.766	33.611
Nr. total operațiuni	5.827.481	6.769.846	5.639.158
Operațiuni depunere numerar	5.276.290	5.843.196	4.377.983
Operațiuni retragere numerar	551.191	926.650	1.261.175
Sume depuse	24.556.539.309 euro	25.437.686.462 euro	26.752.182.161Euro
Sume retrase	14.470.895.422 euro	17.893.041.888 euro	16.820.870.564Euro
Op. depunere pers. fizice	139.164	105.423	107.698
Op. depunere pers. juridice	5.137.126	5.737.773	4.270.285
Op. retragere pers. fizice	134.254	129.451	131.289
Op. retragere pers. juridice	416.937	797.199	1.129.886

Sume depuse pers. fizice	2.948.168.776 euro	2.319.731.166 euro	2.400.358.590
Sume depuse pers. juridice	21.608.370.533 euro	23.117.955.296 euro	24.351.823.571
Sume retrase pers. fizice	3.147.182.576 euro	3.018.959.960 euro	3.034.482.672
Sume retrase pers. juridice	11.323.712.846 euro	14.874.081.928 euro	13.786.387.892

II. TRANSFERURI EXTERNE > 15.000 Euro

În anul 2011 au fost înregistrate 7.623 rapoarte de transferuri externe în și din conturi din România, cuprinzând 1.728.748 de operațiuni, rapoarte primite de la bănci (6167) și de la sucursalele din România ale unor bănci străine (1456).

Se constată că persoanele fizice au transferat în țară 1.753.629.279 euro, prin intermediul a 40.121 operațiuni, și au transferat din România 1.704.983.319 euro, prin intermediul a 33.323 operațiuni.

O activitate mult mai intensă de transfer de bani se constată la persoanele juridice. Astfel, prin intermediul a 592.752 operațiuni au intrat în țară 67.096.456.641 euro și au ieșit 65.652.029.442 euro, sume transferate prin 1.095.875 operațiuni.

Menționăm că în baza noastră de date sunt cuprinse și operațiunile de plăți și încasări efectuate între rezidenți și nerezidenți pe teritoriul României. Acestea au atins valoarea de 59.184.715.729 Euro, pentru încasările rezidenților de la nerezidenți și valoarea de 68.533.537.196 Euro pentru plățile rezidenților către nerezidenți pe teritoriul României.

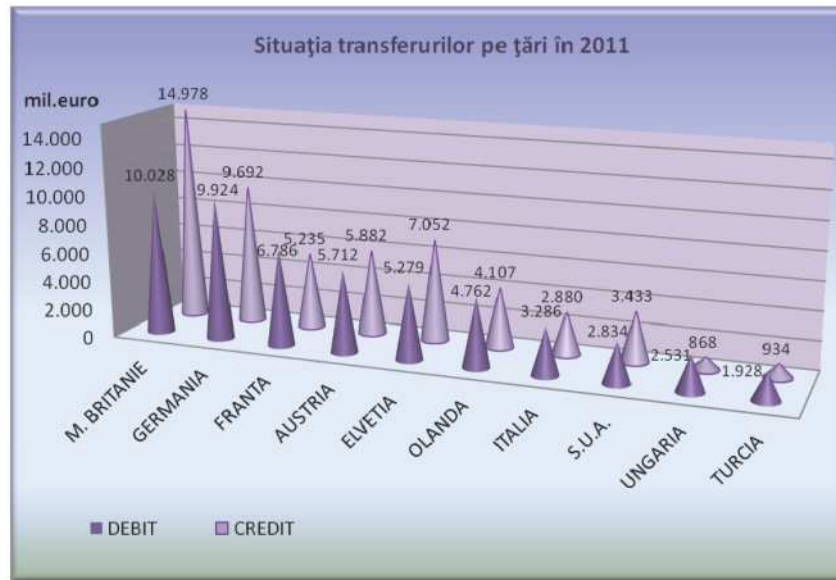
II.1. Situația transferurilor pe țări în 2011

Transferuri externe din/în România > 15,000 euro raportate în anul 2011

EURO

Nr.crt.	Tari	DEBIT	CREDIT
2	MAREA BRITANIE	10027874443	14977920628
3	GERMANIA	9924227142	9691637021
4	ELVETIA	5278875374	7051758758
5	AUSTRIA	5711523478	5881712061
6	FRANTA	6786248638	5235391648
7	OLANDA	4761502501	4107359315
8	S.U.A.	2834249177	3433499185
9	ITALIA	3286470405	2879722620
10	UNGARIA	2531251860	868460628
11	TURCIA	1927971399	933792677
12	GRECIA	1327643666	535911844
13	BELGIA	1224970040	1284487820
14	BULGARIA	1162794596	1013147678
15	CEHIA	1109438446	687919300
16	POLONIA	1059485029	312035540

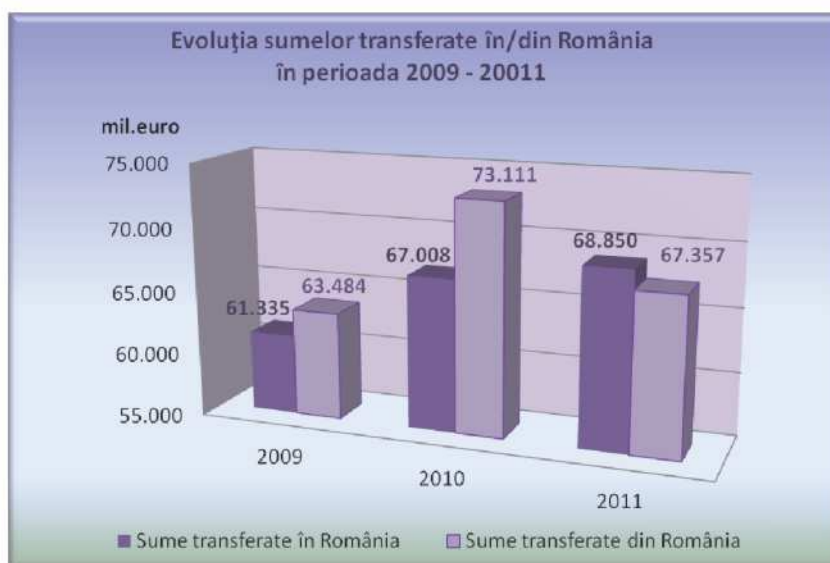
Notă.: graficul evidențiază doar statele din/către care s-au efectuat transferuri peste limita de 1 mld. Euro/an.

Comparativ cu anul 2010, deși numărul rapoartelor transmise la Oficiu a scăzut cu 4,3% în timp ce numărul operațiunilor a crescut cu 17,5%. Se constată o scădere cu 7,8% a sumelor ieșite din țară, și o creștere de 2,8% a sumelor intrate în țară, această creștere fiind dată de operațiunile efectuate de persoanele juridice, în cazul persoanelor fizice, (care au o pondere de cca 2,6% din total), încasările externe au scăzut cu 4,4% iar transferurile externe au crescut cu 7,8%.

Date urmărite	Anul 2009	Anul 2010	2011
Nr. total rapoarte	7.938	7.971	7.623
Nr. total operațiuni	1.320.688	1.471.776	1.728.748
Nr. op. Transf. în țară	419.702	516.770	632.873
Nr. op. Transf. Din țară	900.986	955.006	1.095.875
Sume transf. în țară	61.335.434.550 euro	67.008.568.711 euro	68.850.082.920 euro
Sume transf. din țară	63.484.889.602 euro	73.111.513.436 euro	67.357.012.761 euro
Op. transf. În țară pers. fizice	31.903	40.135	40.21
Op. transf. În țară pers. juridice	387.799	476.635	592.752
Op. transf. Din țară pers. fizice	23.242	28.655	33.323
Op. transf. Din țară pers. juridice	877.744	926.351	1.062.552
Sume transf. În țară pers. fizice	1.875.432.765 euro	1.835.014.997 euro	1.753.629.279Euro
Sume transf. În țară pers. juridice	59.460.001.785 euro	65.221.653.758 euro	67.096.456.641Euro
Sume transf. din țară pers. fizice	1.310.120.545 euro	1.582.481.394 euro	1.704.983.319Euro
Sume transf. din țară pers. juridice	62.174.769.057 euro	71.466.579.116 euro	65.652.029.442Euro

Din valoarea totală a sumelor transferate din țară în anul 2011, o pondere mică, de circa 0.5% (679.627.360 euro), a fost transferată către paradisuri fiscale iar 0.3% din sumele intrate în țară au venit din paradisuri fiscale, respectiv 378.041.139 euro.

III. Situația rapoartelor de tranzacții suspecte

Numărul de rapoarte primite în total de Oficiu: 4.116, din care:

a) de la entități raportoare: 3014

- Instituții de credit: 2149
- IFN-uri: 4
- Soc. de leasing : 1
- Servicii de transfer de fonduri : 324
- Asigurator/re-asigurator : 10
- Cazinouri : 2
- Persoane fizice care comercializează bunuri/servicii : 386
- Contabili: 1
- Avocați: 2
- Notari: 135

b) de la instituții de control financiar și supraveghere prudențială: 382

- Garda Financiara : 161
- Agenția Națională de Administrare Fiscală: 133
- Banca Națională a României: 56
- Comisia Națională a Valorilor Mobiliare: 7
- Comisia de Supraveghere a Asigurărilor: 2
- Autoritatea Națională a Vămilor: 23

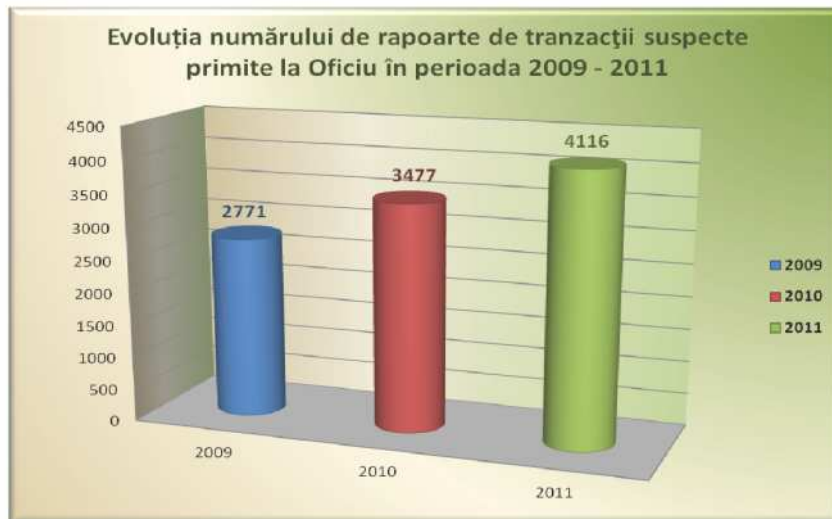
c) de la organe de urmărire penală: 343

- Ministerul Public : 191
- Ministerul Administrației și Internelor : 152

d) de la alte instituții : 4

- Parlamentul României : 1
- Guvernul României : 1
- Agenția Națională de Integritate : 2

e) petiții primite de la diferite persoane fizice sau persoane juridice: 373

Analiza tipologiilor de spălare a banilor identificate la nivelul ONPCSB

I. ABSTRACT

Încercarea de descriere a evoluțiilor prezente și emergente în domeniul spălării banilor este de natură a sprijini efortul Oficiului de a dezvolta o experiență pozitivă în ceea ce privește metodele folosite pentru săvârșirea faptelor de spălare de bani.

Activitatea curentă la nivelul instituției, de analiză și studiere a metodelor de spălare de bani în cazuri individuale – „*cum se face*” –, constituie doar o parte din imaginea generală a fenomenului.

Înțelegerea evoluției și prevalenței în timp a unor metode anume de spălare de bani, este de natură a asigura întregirea imaginii de ansamblu.

Studiul evoluțiilor, cunoscute sau în curs, la nivelul metodelor de spălare de bani constituie baza pentru procesul de elaborare și ajustare a indicatorilor folosiți de unitățile de informații financiare, agențiile de aplicare a legii, autoritățile de supraveghere și, în special, sectorul privat, pentru detectarea acestui tip de activitate infracțională.

În acest context, la nivelul Oficiului National de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, pentru intervalul 2010 - iunie 2011 au fost identificate un număr de 8 tipologii de spălare de bani, realizate în fapt prin combinarea, în principal, a aceluiași tehnici, mecanisme și instrumente, disponibile în mediul economic și financiar-bancar românesc.

II. OBIECTIV

Scopul general al prezentei inițiative constă în identificarea și înțelegerea evoluțiilor înregistrate la nivelul metodelor de comitere a faptelor de spălare de bani, de către persoanele interesate de ascunderea unor active de origine ilicită, în vederea stabilirii unor posibile linii de acțiune proactive pentru diminuarea fenomenului.

În acest context, obiectivele la care a trebuit să răspundă rezultatul acestui proces de analiză au fost:

- identificarea, din perspectiva Oficiului National de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (prin prisma atribuțiilor sale legale), a tipologiilor curente de spălare a banilor, utilizate în România,
- înțelegerea tehnicilor, mecanismelor și instrumentelor care intră în componența acestor tipologii,
- identificarea unor evoluții la nivelul tipologiilor prin raportarea la inițiative similare pentru intervale anterioare de timp,
- elaborarea unor predicții cu privire la posibile evoluții viitoare.

III. METODOLOGIE

În vederea atingerii obiectivelor stabilite, a fost folosită informația primară disponibilă la nivelul Direcției Analiza și Prelucrarea Informațiilor și care prezintă componente relevante pentru scopul general, respectiv:

- informațiile cuprinse în *Secțiunea III D – Descrierea elementelor neobișnuite/suspecte* din Rapoartele de Tranzacții Suspecte primite de Oficiul National de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, în intervalul 2010 – iunie 2011, și
- informațiile cuprinse în *Capitolul III – Concluzii*, din notele cu propunere de sesizare a PICCJ, întocmite de analiștii financiari, în temeiul art. 6 alin. 1 din Legea nr. 656/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Metodele principale folosite au fost abstractizarea și coroborarea, constând în încercarea de extragere din diversitatea cazurilor concrete a elementelor comune și combinarea acestora în categorii generale.

IV. DEFINITII

În scopul unei abordări unitare, precum și pentru evitarea conceptualizării și/sau încadrării eronate a unor situații de fapt, pentru acest proces de analiză a fost folosită *Terminologia comună în ceea ce privește evoluțiile și indicatorii de spălare de bani și finanțare a terorismului*¹ cuprinsă în *Capitolul IV al Raportului FATF*

¹ <http://www.fatf-gafi.org/dataoecd/16/8/35003256.pdf>

privind Tipologiile 2004-2005, document publicat pe site-ul Grupului de Acțiune Financiară Internațională, la data de 10 iunie 2005².

Definițiile avute în vedere au fost următoarele:

TEHNICA : o *tehnică* de spălare de bani reprezintă o acțiune specifică sau o modalitate prin care este săvârșită spălarea de bani. *Tehnicile* în contextul spălării banilor pot include spre exemplu – depunerea de fonduri într-un cont bancar, transmiterea de fonduri la nivel internațional prin servicii de transfer rapid de bani, schimbarea fondurilor dintr-o valută în alta, facturarea la valori nereale (inferioare/superioare) în cadrul unei operațiuni de import/export.

MECANISMUL : un *mecanism* de spălare de bani reprezintă un sistem sau lucru care derulează parte din procesul de spălare de bani. Exemple de *mecanisme* pot include o instituție financiară, un furnizor de servicii de transfer de bani, un cazino care operează pe Internet, o persoană sau aranjament juridic (folosite ca acoperire pentru activități ilicite sau înființate în scopul ascunderii proprietății sau controlului),

INSTRUMENTUL : un *instrument* de spălare de bani este un obiect de valoare (sau care reprezintă valoarea) care este folosit în procesul de spălare de bani. Exemple de *instrumente* de spălare de bani includ numerarul, cecurile, cecurile de călătorie, acreditivile, pietre prețioase, bunuri imobile, valori mobiliare, etc.

SCHEMA : o *schemă* de spălare de bani reprezintă procesul individual de spălare de bani care combină diferite *tehnici, mecanisme și instrumente* într-o singură operațiune. În multe situații, o schemă este descrisă și ca un '**caz**' de spălare de bani întrucât o investigație individuală conduce, în general, la identificarea unei singure scheme de spălare de bani.

TIPOLOGIA : atunci când o serie de *scheme* de spălare de bani par a fi construite într-o manieră similară sau prin folosirea acelorași *tehnici, mecanisme și instrumente*, în aceste situații schema similară poate fi clasificată drept *tipologie*. În general studierea acestor tipologii conduce la identificarea punctelor slabe ale măsurilor de combatere a spălării banilor.

TIPOLOGII IDENTIFICATE

1. Spălarea banilor prin intermediul faptelor de comerț – conturile unor societăți comerciale de tip fantoma, ale căror beneficiari reali sunt necunoscuți, sunt folosite doar în scopul ascunderii originii ilicite a unor fonduri și 'mutării unor valori' sub justificarea unor tranzacții comerciale.

Particularități:

- Funcționează indiferent de modul de dobândire al produsului infracțional – numerar sau plasat deja în sistemul financiar, dar prezintă riscuri mai puține de identificare pentru făptuitor în cazul celei de-a doua variante;
- Funcționează pentru orice tip de infracțiune predicat,
- Poate fi descoperită doar pe baza unei analize de ansamblu. Fiecare nod din rețea prezintă în parte elemente individuale de evaziune fiscală, însă mobilul și implicit obiectul juridic lezată sunt cu totul altele. Astfel, mobilul nu constă în îmbogățirea prin sustragerea de la plata taxelor și impozitelor datorate statului ci în stratificarea (îndepărtarea de sursa ilicită) a unei sume de bani pentru ca ulterior aceasta să fie disponibilă autorului infracțiunii predicat.
- În general o astfel de schemă este pusă la dispoziție sub formă de *serviciu financiar* de persoane care nu au legătură cu infracțiunea din care provin fondurile ilicite.

Tehnici folosite:

- Depunerea de numerar în conturi bancare,
- Transferuri succesive între conturi bancare,
- Retrageri de numerar din conturi bancare,

Mecanisme folosite :

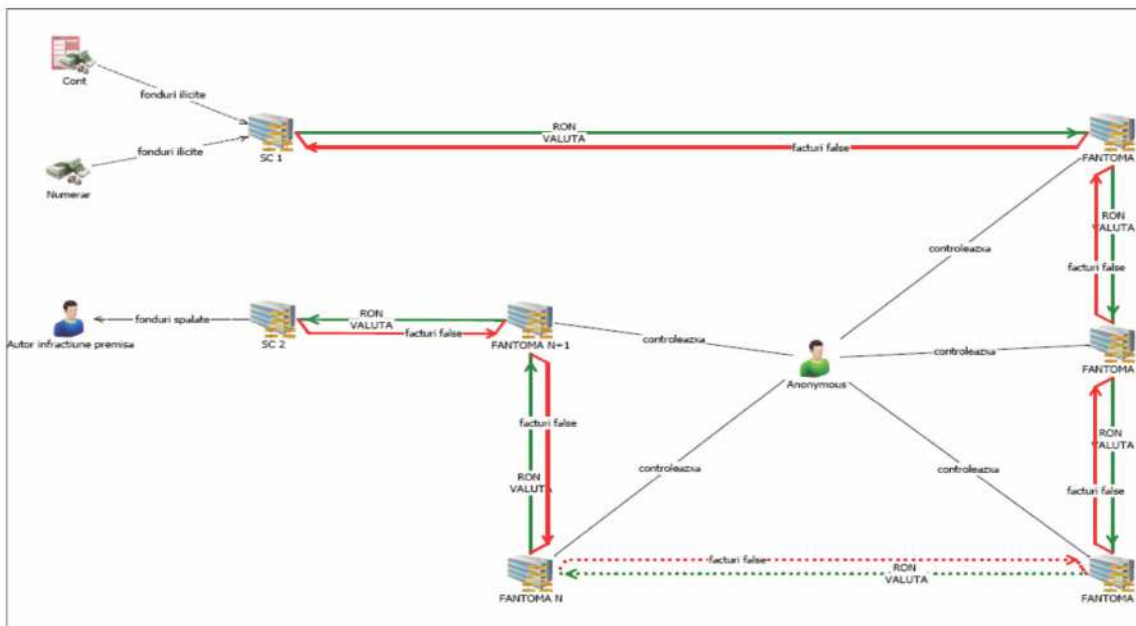
- Conturi deschise la instituții financiare,
- Societăți comerciale de tip fantomă,
- Persoane interpușe,

Instrumente folosite :

- Sume în numerar,
- Sume plasate în sistemul financiar,

² Aceasta alegere a avut ca fundament principal faptul ca MONEYVAL deține calitatea de membru observator în cadrul Grupului de Acțiune Financiară Internațională, iar definițiile din documentul sus-menționat au fost adoptate în cadrul procesului de evaluare a jurisdicțiilor din cadrul Consiliului European.

- Documente justificative false,
- Uneori documente de identitate false.

Sub-tipologie: Circuitele de tip suveica.

Particularități:

- Persoanele care generează o astfel de schemă sunt participanți în infracțiunea premisă din care provin fondurile ilicite,
- Societățile comerciale folosite în circuit pot fi fie fantomă, fie firme viabile.

Tehnici folosite:

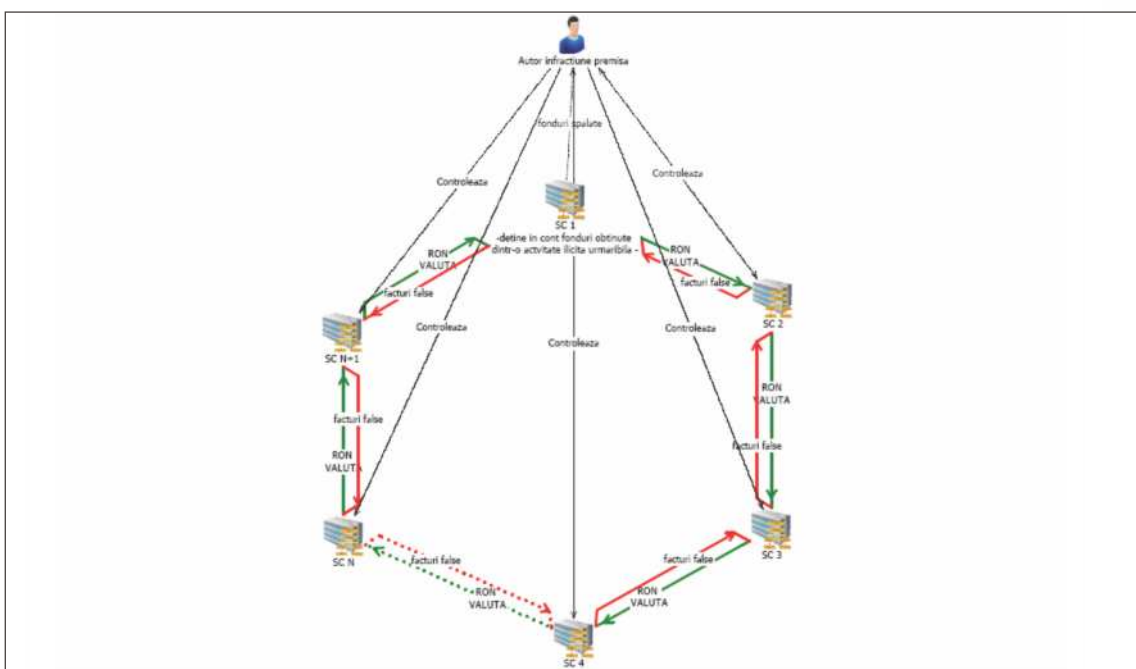
- Transferuri succesive între conturi bancare,

Mecanisme folosite :

- Conturi deschise la instituții financiare,
- Societăți comerciale de tip fantomă,
- Societăți comerciale viabile,
- Persoane interpușe,

Instrumente folosite :

- Sume plasate în sistemul financiar,
- Documente justificative false.

2. Retrageri masive de numerar din conturile unor societăți comerciale, înființate special pentru plasarea, respectiv stratificarea fondurilor ilicite obținute din evaziune fiscală.

Particularități:

- produsul infracțional este deja disponibil în interiorul sistemului financiar,
- persoanele care efectuează retragerile de numerar acționează în calitate de împuterniciți pe conturile mai multor societăți comerciale, și nu au calitatea de participanți la infracțiunea premisă din care provin fondurile,
- scopul principal al unei astfel de scheme nu este delapidarea, gestiunea frauduloasă, evaziunea fiscală sau folosirea cu rea credință a creditului societății, ci oferirea contra-cost (în schimbul unui comision) de „servicii financiare” prin care fonduri ilicite sunt puse la dispoziție, în numerar, autorului infracțiunii predicat sau persoanelor desemnate de acestea,
- schema se bazează pe abuzul de prevederile legislației privind disciplina financiară – art. 5 alin. 2 lit. b) din OG 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare.

Tehnici folosite:

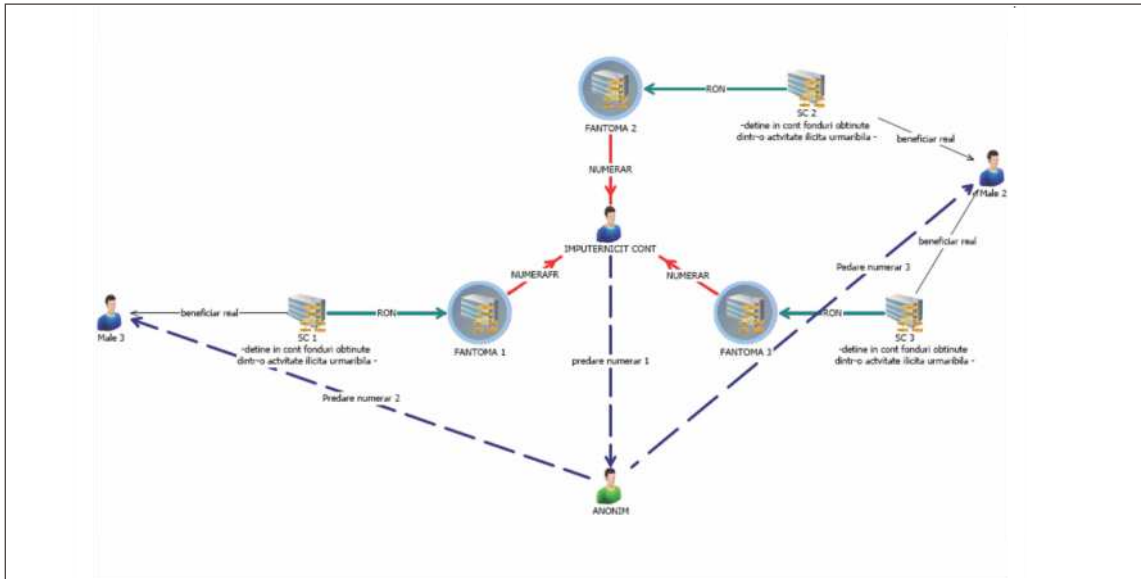
- Transferuri între conturi bancare,
- Retrageri de numerar din conturi bancare,

Mecanisme folosite:

- Conturi deschise la instituții financiare,
- Societăți comerciale de tip fantomă,

Instrumente folosite:

- Sume în numerar,
- Sume plasate în sistemul financiar,
- Documente justificative false.

3. Fonduri de origine ilicită, depuse în numerar în conturile unor societăți comerciale viabile, cu justificarea împrumut/creditare firmă etc., urmate de transferul sumelor în conturile altor societăți comerciale și retragerea lor în final, în numerar, cu justificarea restituire împrumut/creditare.

Particularități:

- produsul infracțional este disponibil în numerar,
- este, în general, folosită de persoanele care au săvârșit și infracțiunea premisă și care dețin calitatea de asociat la o societate comercială,
- societățile comerciale folosite sunt viabile, cu o activitate comercială care permite ascunderea acestor depuneri în volumul general de tranzacționare specific obiectului de activitate,
- poate fi combinată cu particularități ale circuitelor de tip suveică.

Tehnici folosite:

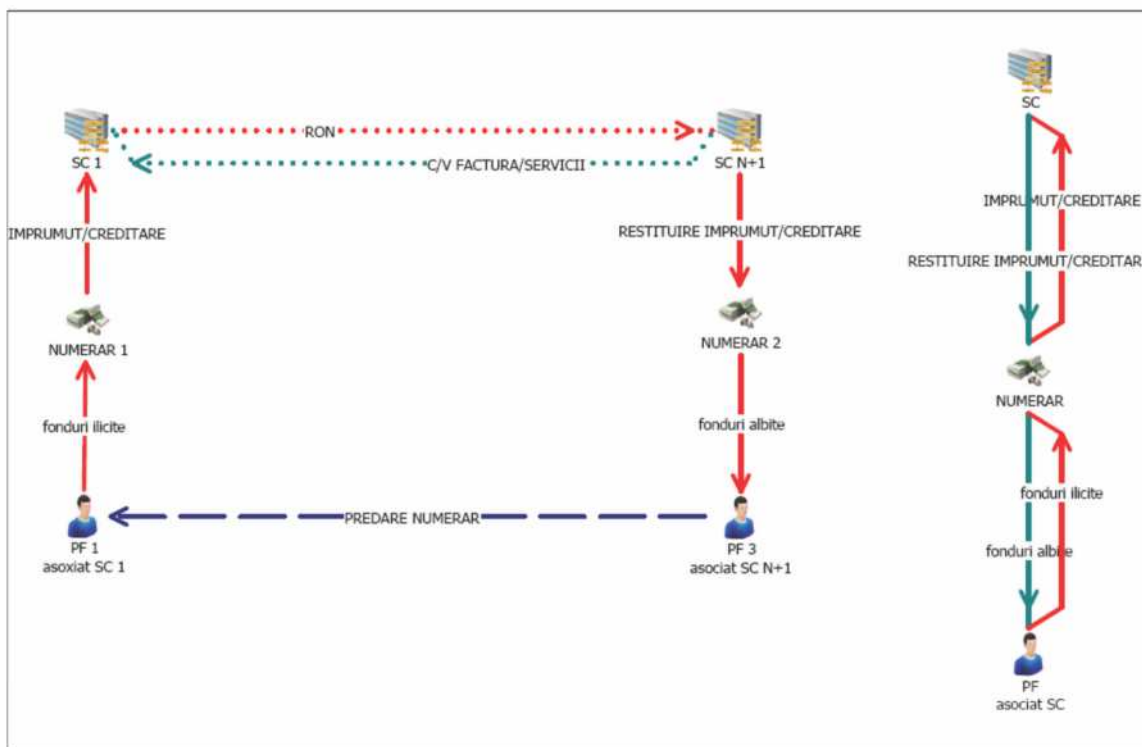
- depuneri de numerar în conturi bancare,
- Transferuri între conturi bancare,
- Retrageri de numerar din conturi bancare,

Mecanisme folosite :

- Conturi deschise la instituții financiare,
- Societăți comerciale fantomă,
- Societăți comerciale viabile,

Instrumente folosite :

- Sume în numerar.

4. Stratificarea unor fonduri de origine ilicită prin conturile mai multor societăți comerciale (fantomă sau viabile³), urmate în final de externalizarea banilor (în general către jurisdicții off-shore).

Particularități:

- Funcționează indiferent de modul de dobândire al produsului infracțional – numerar sau plasat deja în sistemul financiar,
- Funcționează pentru orice tip de infracțiune predicat,
- Poate fi descoperită doar pe baza unei imagini de ansamblu. Fiecare nod în parte prezintă elemente de evaziune fiscală, însă obiectul juridic lezată este cu totul altul. Astfel scopul nu constă în sustragerea de la plata taxelor și impozitelor datorate statului ci în stratificarea (îndepărtarea de sursa ilicită) a unei sume de bani pentru ca ulterior aceasta să fie disponibilă autorului infracțiunii predicat.
- O astfel de schemă este pusă la dispoziție atât sub forma de *serviciu financiar*, de către persoane care nu au legătură cu infracțiunea din care provin fondurile ilicite, cât și de participanții la infracțiunea generatoare.

Tehnici folosite:

- depuneri de numerar în conturi bancare,
- Transferuri succesive între conturi bancare,
- Retrageri de numerar din conturi bancare,

Mecanisme folosite :

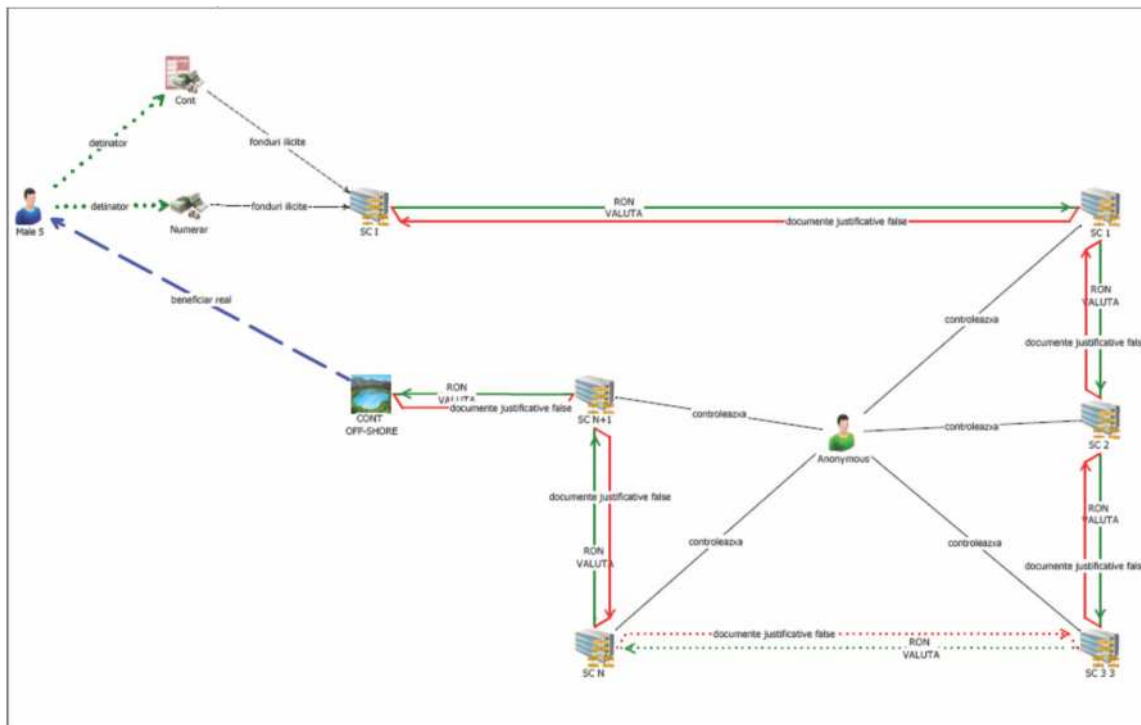
- Conturi deschise la instituții financiare rezidente,
- Societăți comerciale rezidente,
- Societăți comerciale nerezidente,
- Conturi deschise la instituții financiare nerezidente

Instrumente folosite :

- Sume în numerar,

³ Caz în care sumele sunt amestecate în fluxul financiar real pentru a nu putea fi detectate

- Sume plasate în sistemul financiar,
- Documente justificative false.

5. *Externalizarea unor fonduri de origine ilicită, în general către conturi deschise la instituții financiare din jurisdicții off-shore, urmate la scurt timp de reintegrarea acestora în sistemul financiar românesc, dar în contul altor persoane fizice sau juridice.*

Particularități:

- produsul infracțional este deja plasat în sistemul financiar,
- presupune un nivel superior de cunoștințe financiare precum și o investiție inițială constând în comisioanele pentru deschiderea și operarea conturilor off-shore,
- poate fi folosită orice justificare comercială pentru transferuri,

Tehnici folosite:

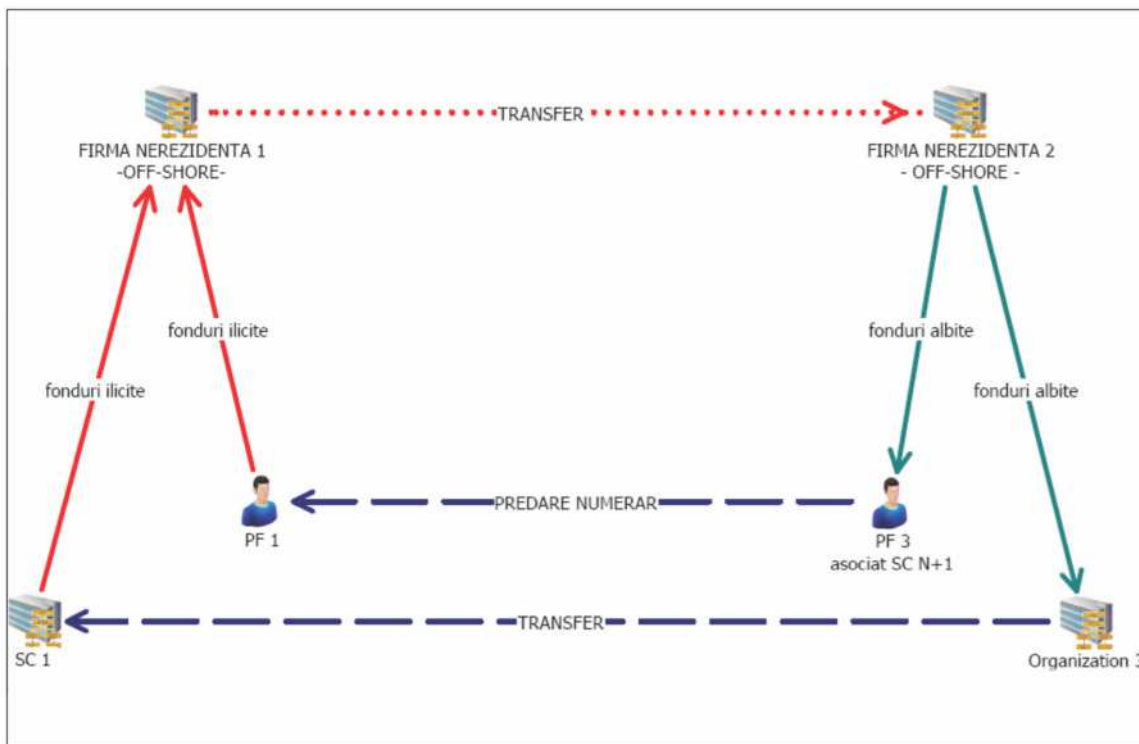
- Transferuri între conturi bancare,

Mecanisme folosite :

- Conturi deschise la instituții financiare rezidente,
- Societăți comerciale rezidente,
- Societăți comerciale nerezidente,
- Conturi deschise la instituții financiare nerezidente

Instrumente folosite :

- Sume plasate în sistemul financiar,
- Documente justificative false.

6. Folosirea conturilor unor societăți comerciale rezidente pentru stratificarea unor fonduri ilicite rezultate din infracțiuni premisă săvârșite în afara teritoriului României.

Particularități:

- produsul infracțional este deja plasat în sistemul financiar,
- poate fi folosită orice justificare comercială pentru transferuri,

Tehnici folosite:

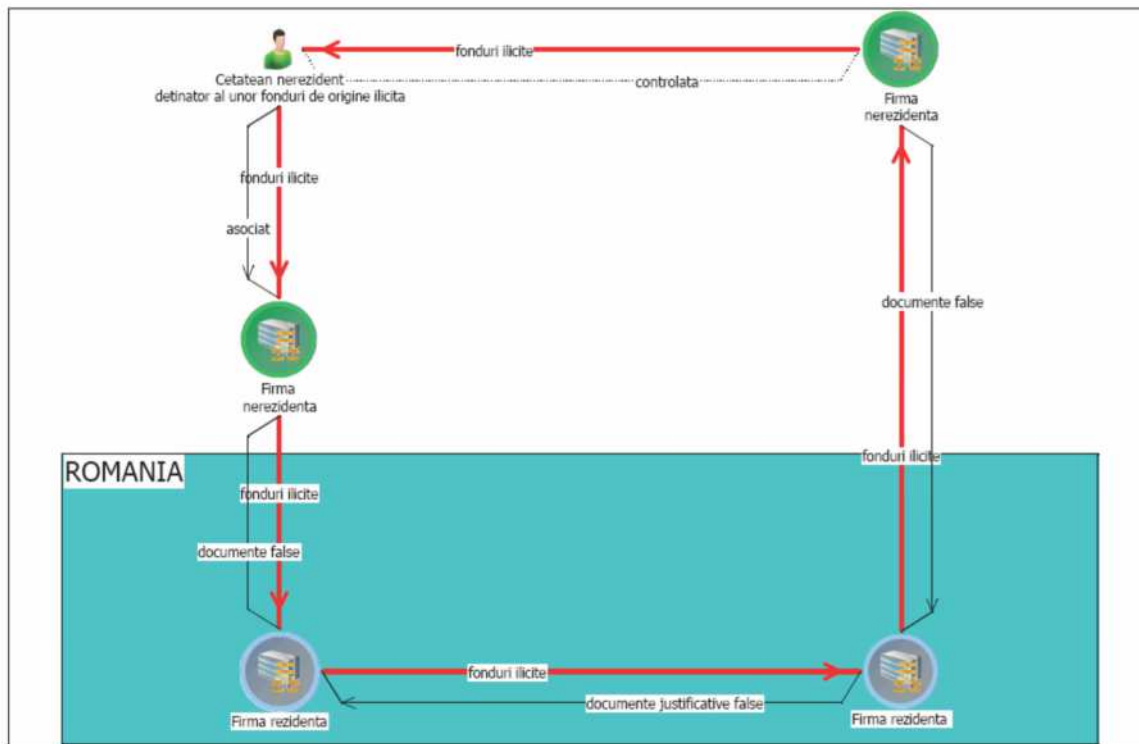
- Transferuri între conturi bancare,

Mecanisme folosite :

- Conturi deschise la instituții financiare rezidente,
- Societăți comerciale rezidente,
- Societăți comerciale nerezidente,
- Conturi deschise la instituții financiare nerezidente

Instrumente folosite :

- Sume plasate în sistemul financiar,
- Documente justificative false.

7. Supraevaluarea în cadrul unor tranzacții, fie ele civile sau comerciale, a obiectului tranzacționat (imobile, valori mobiliare, obiecte prețioase etc.), parte sau întreg prețul plătit în contrapartida reprezentând în fapt fonduri de origine ilicită.

Particularități:

- Schema este aplicabilă atunci când se încearcă transferul de valoare ilicită și se folosește, de obicei, în combinație cu alte scheme
- produsul infracțional este deja plasat în sistemul financiar, când operațiunea e derulată de persoane juridice și disponibil în numerar când sunt persoane fizice.
- Dacă obiectul tranzacției este un bun imobil, presupune complicitate din partea unui notar public,

Tehnici folosite:

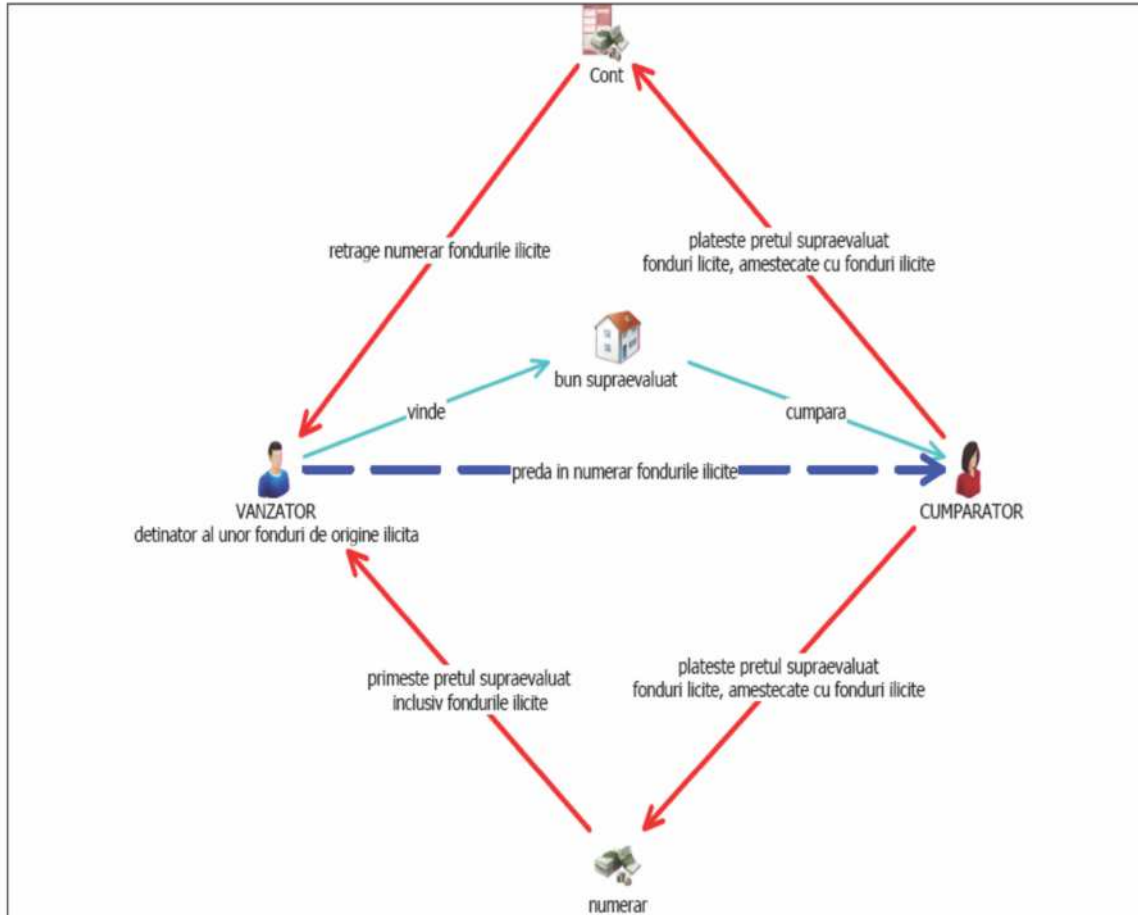
- Transferuri între conturi bancare,

Mecanisme folosite :

- Conturi deschise la instituții financiare rezidente,
- Societăți comerciale rezidente,

Instrumente folosite :

- Sume plasate în sistemul financiar,
- Documente justificative care atestă un preț supraevaluat.

8. Transferul unor fonduri ilicite prin intermediul sistemelor de transfer rapid de bani, efectuate de către persoane care aparent nu au nici o legătură între ele și al căror profil financiar nu justifică cuantumul sumei transferate.

Particularități:

- Schema este folosită cu preponderență de persoane implicate în săvârșirea unor infracțiuni judiciare sau de criminalitate organizată, și mai puțin în infracțiuni economice,
- Se abuzează de detaliile sumare solicitate de prestatorii de servicii de acest gen, în legătură cu ordonatorul și obiectul tranzacției.

Tehnici folosite:

- Transferuri prin servicii de transfer rapid de bani,

Mecanisme folosite :

- Prestatori de servicii de transfer rapid de bani,

Instrumente folosite :

- Sume în numerar,

VI. CONCLUZII

Tipologiile identificate și prezentate în cuprinsul prezentului document reprezintă rezultatul unui proces de abstractizare și identificare a celor mai generale elemente comune din cazurile analizate la nivelul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

Activitatea de colectare și colaționare a datelor pentru prezenta inițiativă a relevat faptul că sunt foarte rare cazurile în care o schemă inclusă într-o tipologie este identificată, în totalitate, în cadrul procesului de analiză, datorită specificului mijloacelor analitice, aflate la dispoziția O.N.P.C.S.B.

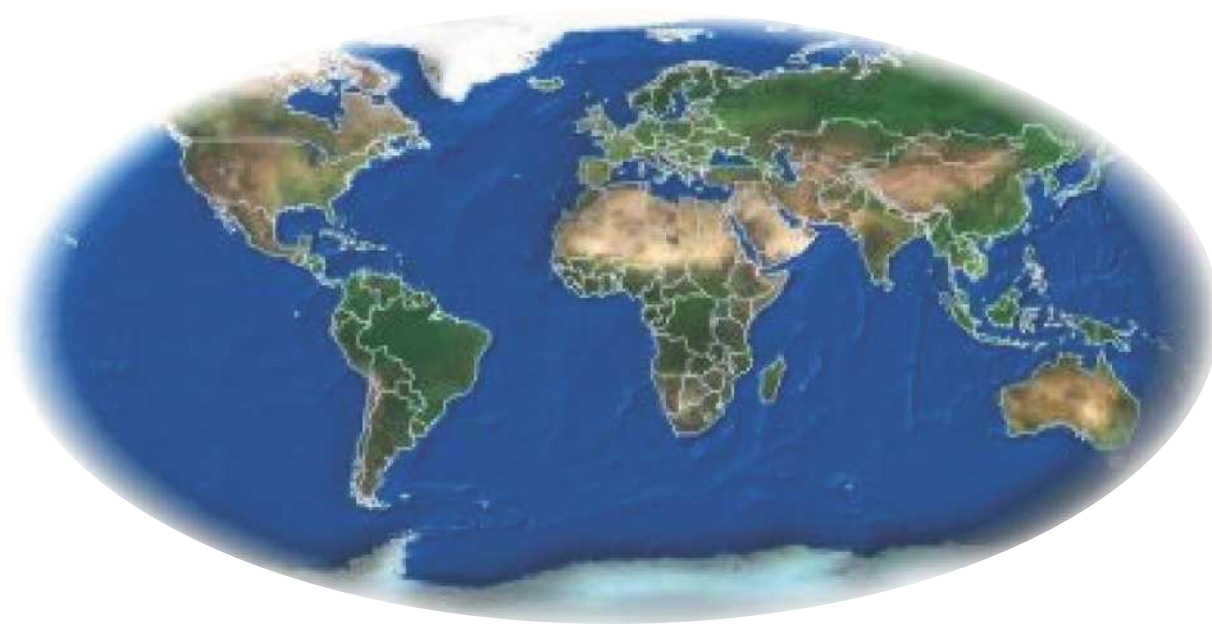
Tehnicile, mecanismele și instrumentele folosite în cadrul tipologiilor identificate nu prezintă deosebiri fundamentale față de cele utilizate în alte jurisdicții.

Se evidențiază, totuși, prezența constantă a folosirii numerarului ca și instrument în procesul de spălare de bani. Atributele care îl fac atât de atractiv în acest scop sunt: portabilitatea, valoarea, fungibilitatea și anonimitatea.

Totodată, prezența masivă a numerarului se manifestă prin abuzul de anumite prevederi ale legislației privind disciplina financiară, al căror scop a fost deturnat în sensul ruperii fluxului documentar disponibil autorităților statului, pentru urmărirea sumelor de bani.

Analiza nu a putut releva anumite evoluții la nivelul tipologiilor de spălare de bani întrucât inițiativele anterioare vizează studii de caz și nu tipologii în sensul definiției adoptate pentru prezenta analiză, aspect de natură să facă nerelevantă compararea rezultatelor.

**LISTA
MEMORANDURILOR DE ÎNȚELEGERE
ÎNCHIEIATE DE OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE
SI COMBATERE A SPALARII BANILOR**

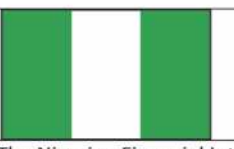

**MEMORANDUMURI DE ÎNȚELEGERE
PRIVIND COOPERAREA ÎN DOMENIUL SCHIMBULUI DE INFORMAȚII FINANCIARE LEGATE DE SPĂLAREA BANILOR ȘI
FINANȚAREA ACTELOR DE TERRORISM**

1.		
Slovenia, Ministry of Finance – Office for Money Laundering Prevention, 28 februarie 2000		
2.		
Belgia, Celulule de Traitement des Informations Financieres (CTIF/CFI), 27 noiembrie 2000		
3.		
Italia, Ufficio Italiano dei Cambi (UIC), 2 august 2001		
4.		
Bulgaria, Bureau of Financial Intelligence (BFI), 18 aprilie 2002		
5.		
Grecia, Committee of Financial and Criminal Investigations (CFCI), iulie 2002		
6.		
Polonia, Generalny Inspektor Informacji Finansowej (FIU), semnat la data de 5 iulie 2002 si ulterior modificat la data de 17 iulie 2011		
7.		
Croatia, Anti Money Laundering Department (FIU), 10 decembrie 2002		
8.		
Thailanda, Anti Money Laundering Office (AMLO), 24 martie 2003		
9.		
Spania, Servicio Ejecutivo de la Comision de Prevencion del Blanguero de Capitales e Infracciones Monetarias (SEPBLAC), 14 mai 2003		

10.		Coreea, Korea Financial Intelligence Unit (FIU), 06 octombrie 2003
11.		Republica Ceha, Finančni Analytický Utvar Ministerstvo Finančí (FAU), 17 decembrie 2003
12.		Ucraina, State Departament for Financial Monitoring, 17 martie 2004
13.		Macedonia, Money Laundering Prevention Directorate, 13 septembrie 2004
14.		Indonezia, Indonesian Financial Transaction Reports and Analysis Center, PPATK, 21 octombrie 2004
15.		Australia, Australian Transaction Reports&Analysis Center (AUSTRAC), 26 octombrie 2004
16.		Georgia, Financial Monitoring Service of Georgia FIU, 21 ianuarie 2005
17.		Albania, Directorf of Co-ordinating for Fight Against Money Laundering (DBLKPP), 06 aprilie 2005
18.		Columbia, Unidad de Information y Analisis Financiero (UIAF), 16 mai 2005
19.		Monaco, Services for Information and Monitoring of Financial Networks, 24 mai 2005

20.		Portugalia, Unidade de Informacao Financeira (UIF), 24 mai 2005
21.		Argentina, Unidad de Informacion Financiera (UIF), 29 iunie 2005
22.		Estonia, Money Laundering Information Bureau (FIU), 30 iunie 2005
23.		Egipt, Money Laundering Combating Unit, 21 iulie 2005
24.		Republica Moldova, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice si Coruptiei, 06 septembrie 2005
25.		Guatemala, Superintendency of Banks - Intendencia de Verificacion Especial, 05 octombrie 2005
26.		Chile, Financial Analysis Unit, 06 octombrie 2005
27.		Letonia, Office for the Prevention of Laundering of Proceeds Derived from Criminal Activity, 13 octombrie 2005
28.		Cipru, MOKAS, Unit for Combating Money Laundering, 15 iunie 2006
29.		Liechtenstein, Financial Intelligence Unit, 15 iunie 2006

30.		Luxembourg, Cellule de Renseignements Financiers, 15 iunie 2006
31.		Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Serious Organised Crime Agency/Financial Intelligence Unit, 30 mai 2007
32.		Israel, Money Laundering Prohibition Authority (IMPA), 30 mai 2007
33.		Federația Rusă, Financial Monitoring Federal Service, 31 mai 2007
34.		Statele Unite ale Americii, Financial Crimes Enforcement Network, 31 mai 2007
35.		Republica Ungara, Hungarian National Bureau of Investigation, Anti-Money Laundering Department, 21 septembrie 2007
36.		Finlanda, National Bureau of Investigation, Money Laundering Clearing House, 28 mai 2008
37.		Norvegia, The Norwegian National Authority for Investigation and Prosecution of Economic and Environmental Crime, 28 mai 2008
38.		Nigeria, The Nigerian Financial Intelligence Unit, 28 mai 2008
39.		Japonia, The Japan Financial Intelligence Center of the National Public Safety Commission of Japan, 29 mai 2008/02 iunie 2008

40.		Republica Muntenegru, Administration for the Prevention of Money Laundering and Terrorist Financing, 09 octombrie 2008
41.		Republica Turcă, Financial Crimes Investigation Board, 26 septembrie/10 octombrie 2008
42.		Liban, Special Investigation Commission - Banque du Liban, 01 septembrie/7 decembrie 2008
43.		Paraguay, the Secretariat for the Prevention of Laundering Money or Goods, 17 decembrie / 30 decembrie 2008
44.		Armenia, the Financial Monitoring Center of the Central Bank, 27 mai 2009
45.		Malta, the Financial Intelligence Analysis Unit, 28 mai 2009
46.		Bermuda, the Financial Intelligence Agency, 28 mai 2009
47.		Serbia, Administration for Prevention of Money Laundering, 07 iunie 2011
48.		Insulele Virgine Britanice, Financial Investigation Agency, 17 iulie 2011
49.		San Marino, Financial Intelligence Agency, 17 iulie 2011

LISTĂ ABREVIERI

AML	Anti-money laundering
A.N.A.F	Agenția Națională de Administrare Fiscală
A.N.V	Autoritatea Națională a Vămilelor
A.R.B	Asociația Română a Băncilor
CCOA	Centrul de Coordonare Operativă Antiteroristă
CE	Consiliul Europei
CFT	Combaterea Finanțării Terorismului
CPMLTF	Comitetul de Prevenire a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului
CSB	Combaterea Spălării Banilor
CFT	Combaterea Finanțării Terorismului
CSONU	Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite
DAPI	Direcția Analiză și Prelucrarea Informațiilor
EAG	Grupul Eurasia
FATF	Financial Action Task Force
FIU	Financial Intelligence Unit
FT	Finanțarea Terorismului
H.G	Hotărârea de Guvern
M.A.I	Ministerul Administrației și Internelor
M.F.P	Ministerul Finanțelor Publice
O.M.F.P	Ordinul Ministerului Finanțelor Publice
ONPCSB	Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor
ONU	Organizația Națiunilor Unite
O.U.G	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PICCJ	Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
RTE	Raport de Transferuri Externe
RTN	Raport de Tranzacții cu Numerar
RTS	Raport de Tranzacții Suspecte
SB	Spălarea Banilor
SNPCT	Sistemul Național de Prevenire și Combatere a Terorismului
SRI	Serviciul Român de Informații
SUA	Statele Unite ale Americii
U.E	Uniunea Europeană